

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయసూచిక

	పేజీ.నెం.
1. సభాకార్యక్రమము వాయిదా తీర్మానం గురించి.	437
2. ప్రశ్నలు - వాగ్దాత సమాధానములు.	437
3. ప్రకటన: మిగిలిన ప్రశ్నలను సభాసమక్షములో ఉంచుట గురించి.	455
4. జేరో అవర్.	457
5. అర్జీల సమర్పణ.	462
6. రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకొనివచ్చిన విషయము: ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన ఆర్.టి.సి. ఘటన ప్రమాదం గురించి.	464
7. ప్రకటన: సభాసమక్షములో ఉంచు పత్రముల గురించి.	474

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ
ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి

: శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు

ఉప సభాపతి

: శ్రీ ఎన్. మహమ్మద్ ఫరూక్

అధ్యక్షుల సేర్వ పబ్లిక

: శ్రీ బి. గోపాలకృష్ణారెడ్డి

శ్రీ ఎం. రాజయ్య

శ్రీమతి వై. సతాధిపతి

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ

శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్డానాయక్

శ్రీ డి. రాజగోపాల్

ప్రశ్నక కార్యదర్శి

: శ్రీ సి. వెంకటేశన్

సంయుక్త కార్యదర్శులు

: శ్రీ బి. సుబ్బారావు

శ్రీ ఎస్. డి. కమలాకర్

ఉప కార్యదర్శులు

: శ్రీ బి.వి. శర్మ

శ్రీ ఎమ్. హెచ్. కేశవరావు

శ్రీ కె. తులజనందసింగ్

శ్రీ అహమద్ అతావుల్లా

శ్రీమతి టి. అంజనేబాయి

సహాయ కార్యదర్శులు

: శ్రీ టి. వి. సత్యనారాయణ

శ్రీ కె. వి. భేషిక్ జ్ఞానకన్

శ్రీ ఎన్. సువర్ణరాజు

శ్రీ ఖజామొయినుద్దీన్

శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్

శ్రీ లక్ష్మీకాన్ రెహమాన్ అన్నారి

శ్రీ ఆర్. అంజయ్య

శ్రీ సయ్యద్ అహమద్

శ్రీ ఎస్. వి. రామిరెడ్డి

శ్రీమతి వి. జయకుమారి

శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ

చీఫ్ రిపోర్టర్

: శ్రీ పి. కాశిరాజు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పదవ శాసనసభ)

ఎనిమిదవ సమావేశము : ఐదవ రోజు)

మంగళవారము, 27 ఆగష్టు 1996

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో ఉన్నారు)

సభాకార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానం గురించి

Mr. Speaker:- I have received one adjournment motion from Sri G. Muddu Krishnama Naidu and Shi G. Butchayya Chowdary with regard to seat allotment. The notice which has been given to me is under consideration.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు (పుత్తూరు):- సార్ ... జిన్ మీనిట్ ...

Mr. Speaker:- This is not the matter concerned with the Government it is the matter which is connected with the Speaker.

(Interruptions)

That is why, I have told you that it is under consideration. I am not expected to answer to it. If you want to discuss anything you please come to my chambers. Let us not waste the time of the House. I will go to the Question Hour and then we will see what best we can do.

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

ప్రైవేటు సర్పింగ్ వాసులు, ఆసుపత్రుల కృమిబద్ధీకరణ

*2815-సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఎమ్మం), కె. రామకృష్ణ (అనంతపురం), కె. బిక్ష్మం (బార్గంపహాడ్), జి. మల్లేష్ (అనీఫాబాద్), ఎం. అంజనేయులు (పెందుర్తి):- వైద్య, ఆరోగ్య శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయము తెలిపెదరా:

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(ఆ) రాష్ట్రంలోని పైవేటు నర్సింగ్ హోములు, అనుపత్యుల పనితీరును కృమిదర్శిం చేయించుకున్నా ఒక చట్టాన్ని తీసుకువచ్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?

షేర్డ్య. ఆరోగ్య శాఖమంత్రి (డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు):- (అ) రాష్ట్రంలోని పైవేటు నర్సింగ్ హోం పనితీరును పరిశీలించేందుకు ఒక సభా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయడమయింది. ఈ సభా సంఘం వివేధ ప్రయివేటు అనుపత్యులను, నర్సింగ్ హోంలను పరిశీలించింది. సభా సంఘం నుండి సిఫార్సులు అందవలసి ఉంది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సార్, ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హోమ్స్ను రెగ్యులర్ చేయడం కొరత లేదేమోనో చెప్పడం ఏదైనా ఉందా అని అడిగితే, సభా సంఘం వేళా మంటున్నారు. గతంలో కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ యొక్క పనితీరు మొదలైన అంశాల గురించి చర్చించిన తరువాత సభాసంఘాన్ని వేళారు. అసలు వాటిని రెగ్యులర్ చేసే ఉద్దేశ్యం మీకు ఉందా? గవర్నమెంట్ ఇంటెన్షన్ చెప్పమనండి. అది ఒక క్వెస్టన్. రెండవది, ప్రయివేట్, కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్లో నోషల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పేద ప్రజలకు ఫీగా ట్రీట్మెంట్. వేయడానికి కొంత టెర్మినేషన్ నిర్ణయించే ఆలోచన ప్రభుత్వం ఏదైనా చేస్తున్నదా? ప్రభుత్వ అనుపత్యుల్లో వేషంట్-బెడ్స్ రెషియో ఏట్లాగా మెయిన్టేయిన్ చేయడం లేదు కాబట్టి ఈ రోజు అవేక ప్రయివేట్, కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ వస్తున్నాయి. అయితే వీధికాల నుండి దిగుమతి మొకావే పరికరాల మీద రాయితీలు ఏదైనా యిస్తారా?

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- అధ్యక్షా, సభా సంఘాన్ని మొట్టమొదట కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ యొక్క పనితీరును తెలుసుకోవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. అయితే తరువాత అదే సభాసంఘాన్ని, ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హోమ్స్ మరియు కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ యొక్క కృమిదర్శకరణ చేయడానికి తీసుకోవలసిన పర్యల గురించి కూడ సిఫార్సులు చేయవలసిందిగా కోరడం జరిగింది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- గవర్నమెంట్ ఇంటెన్షన్ ఏమిటి? పేద ప్రజలకు నోషల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఫీ ట్రీట్మెంట్ వేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారా లేదా? రెండవది, వీధికాల నుండి దిగుమతి మొకావే పరికరాల మీద రాయితీ ఇవ్వడానికి ఏమైనా ప్రయత్నిస్తారా?

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- మన పొరుగు రాష్ట్రాలైన తమిళనాడు, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలలో ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హోమ్స్ యొక్క పనితీరు ఏ విధంగా తెలుసుకొని, అదేవిధంగా మన రాష్ట్రంలో కూడ నియంత్రణ గురించి పర్యలు తీసుకోవాలనే ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. అదేవిధంగా మేఘాలయ రాష్ట్రంలో ఏ విధంగా నర్సింగ్ హోమ్స్ కృమిదర్శకరణ జరుగుతున్నది తెలుసుకోవడానికి అక్కడి చట్టాన్ని తెప్పించుకోవడం జరిగింది. ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హోమ్స్ పేద ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండే విధంగా పర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ప్రయివేట్ హాస్పిటల్స్ పరికరాల కొనుగోలు చేసే సందర్భంలో ఏదైనా రాయితీలు ఇస్తారా అని పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారు అడిగారు. రాష్ట్ర,

కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిధిలో రూపొందించిన హాస్పిటల్స్ కు ఆ విధంగా రాయితీలు ఇవ్వడం జరిగిందని కూడా తమరీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామకృష్ణ:- అధ్యక్షా, సభాసభలకు మేరుతో, మంత్రీగారు స్పష్టంగా చెప్పడం లేదు. అధ్యక్షా, అందరికీ తెలుసు, ఒక బిల్డ్ కోట్ల పెట్టుకోవాలన్నా, ఒక ఫాజ్ పెట్టుకోవాలన్నా ప్రభుత్వ అనుమతితో రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకోవాలి. కానీ మన రాష్ట్రంలో ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హామ్స్, కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ పెట్టుకోవడానికి అటువంటి నిబంధన లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ ఎన్ని ఉన్నాయి? ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హామ్స్ ఎన్ని ఉన్నాయి? ఈ అనువక్తుల్లో ఎంత మంది పనిచేస్తున్నారు? ఆ అనువక్తుల్లో వేసే ఆపరేషన్లకు ఎంతెంత ఛార్జ్ చేయాలి? అనే విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వం ఏమైనా నిర్ణయం తీసుకున్నదా? లేకపోతే, వారి దయాదాక్షిణ్యాలకు రోగులను పదితీ పెడతారా?

Mr. Speaker:- This is with regard to bill proposed to be introduced by the Government. The Members should know that there is a House Committee on Corporate Hospitals.

డాక్టర్ మెల్లె సత్యనారాయణరావు:- అధ్యక్షా, మొదట చెప్పాను - హాక్ కమిటీ యొక్క నివేదిక అందవలసి వుంది. నివేదిక అందిన తరువాత ఏ వర్కలు తీసుకోవాలి నిర్ణయించడం జరుగుతుందని తమరీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామకృష్ణ:- ఎన్ని కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ ఉన్నాయో అడిగాను.

Mr. Speaker:- I will come to you.

(Interruptions)

What I said is the question is pertaining to the proposal of a Bill with regard to managements of the Corporate Hospitals.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి (శైరలాబాద్):- సార్ ... సార్ ...

Mr. Speaker:- Please hear me. This is with regard to a Bill proposed to be introduced by the Government. There is already a House Committee on the Corporate Hospitals. The Minister should answer to it.

శ్రీ కె. రామకృష్ణ:- సమాచారం ఉంటే చెప్పమనండి.

Mr. Speaker:- I will come to you, I called Mr. P. Janardhan Reddy.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సార్, ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హామ్స్ యొక్క పనితీరును క్రమబద్ధీకరణ చేసేందుకుగాను ఒక చట్టాన్ని చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా అని అంటే, సభా సంఘాన్ని వేశామంటున్నారు. చట్టం చేయడానికి హాజ్ కమిటీ వేశామా?

Mr. Speaker:- You have to observe. I am asking whether there is any proposal to bring a legislation with regard to the regularisation of the working of the private hospitals. If there is any proposal or not.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా రూల్స్ ప్రకారం...

శ్రీ కె. రామకృష్ణ:- అధ్యక్షా, ఒక్క నిమిషం నాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:- If you want I will come to you. Let him speak.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- సార్, ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హామ్స్ కు కావలసిన ఎక్స్ ప్లైట్ విదేశాల నుండి, ఇతర రాష్ట్రాల నుండి మన రాష్ట్రానికి వస్తున్నది. దానిపైన సెంట్రల్ ఎక్స్ ప్లైట్ డ్యూటీ, ఇతర డ్యూటీ ఎంగ్జంప్షన్ ఇవ్వడం జరుగుతున్నదా, లేదా? అటువంటప్పుడు తెల్లరంగు రేషన్ కార్డులున్న పేద ప్రజలకు ఆ హాస్పిటల్స్ లో 15 శాతం ఫ్రీగా ట్రీట్ మెంట్ చేయవలసి ఉండగా, చాల ప్రయివేట్ నర్సింగ్ హామ్స్, కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ లో అలా జరగడం లేదు. అఖిరికి "నిమ్స్" హాస్పిటల్స్ లో కూడా 15 శాతం ఫ్రీ ట్రీట్ మెంట్ చేయడం లేదు. 'నిమ్స్' హాస్పిటల్స్ లో తెల్లకార్డు ఉన్నవారికి ఫ్రీగా 8-40 ట్రీట్ మెంట్ ఇస్తామని చెప్పడం జరిగింది. అటువంటిది ఈ రోజు తెల్లకార్డు ఉన్న వారికి కూడా నిమ్స్ అనుపత్తిలో ట్రీట్ మెంట్ ఫ్రీగా దొరకడం లేదు. దీనిపైన ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారో చెప్పండి. వేలాది కోట్ల రూపాయల విలువైన ఎక్స్ ప్లైట్ మెంట్ ప్లాన్ ను నర్సింగ్ హామ్స్ కు వస్తున్నాయి. 15 శాతం కనీసపు ఉండటం, ఏమైనా చట్టం చేస్తారా? సెంట్రల్ గవర్నమెంటు చట్టం ఉంది. అది మీకు తెలుసా? గుర్తుందా లేదా?

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- ఏమైనా ఇన్ స్పెక్టరేట్ రాయితీలమీద ప్లాన్ ను నర్సింగ్ హామ్స్ వారు తీసుకున్నారో, ఆ అనుపత్తులలో 10 శాతం ఇన్ ప్లాంట్, 40 శాతం ఔట్ ప్లాంట్ లను చూడాలని నిబంధనలున్నాయి. అది సరిగా అమలు జరుగుతున్నాయో లేదా అనేది చూడడానికి సభాసంఘం వేయడం జరిగింది. ఆ సభాసంఘం నివేదిక వచ్చిన తరువాత సరియైన చర్య తీసుకోవడానికి వేరుగా ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- మేము అడిగేది ఒకత్తైతే మీరు చెప్పేది మరొకత్తైతే ఎట్లా అధికారులూ, మంత్రులూ ఫస్ట్ చేయకండి....

(అంతరాయం)

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- వారు అడిగిన దానికి నేను చెబుతున్నాను. వారు సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేస్తే దానికి డిటెయిల్డ్ గా జవాబు చెప్పగలను.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- నేను సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేయమంటే వేస్తాను. దానికి కృమి బద్ధం చేయడానికి వట్టం తీసుకువస్తారా? సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ రూల్స్ ఉన్నాయా లేదా?

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- కృమిబద్ధీకరణ చేయడంకోసమే హాజ్ కమిటీ వేశాము. హాజ్ కమిటీ రిపోర్టు రాగానే తగిన చర్య తీసుకుంటాం.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- You have to observe. I am asking whether there is any proposal to bring about a legislation with regard to regularisation of the working of the private hospitals or not.

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- అధ్యక్షా, దాని గురించి హాజ్ కమిటీ యొక్క రిపోర్టు ఆధారంగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటామని మరొకసారి మీ ద్వారా తెలియ జేసుకుంటున్నాను.

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- O.K. I will come to you. On behalf of you I have asked him.

శ్రీ జి. ముద్దు కృష్ణమనాయుడు:- ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో కూడా డౌట్ వేషంట్లకు రూ. 2/-, ఇన్ వేషంట్లకు రూ. 20/- లు ఛార్జ్ వేస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులను ప్రైవేటుపరం చేసే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఉందా? ఫీగా ట్రీట్ చేసే ఆసుపత్రులలో ఫీజులు ప్రైవేటుపరం జరిగింది. వాటిని కూడా ప్రైవేటుపరం చేస్తారా? బీద వారి కోసం ఉద్దేశించిన ఈ ఆసుపత్రులను ప్రైవేటుపరం చేస్తారా?

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- ఎన్ని ఆసుపత్రులలో 40 శాతం ఫ్రీ ట్రీట్మెంట్ ఇవ్వారో చెప్పండి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- (శ్రీ జి. ముద్దు కృష్ణమనాయుడుతో) మీరు మరొకసారి చెప్పండి.

శ్రీ జి. ముద్దు కృష్ణమనాయుడు:- ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో డౌట్ వేషెంట్ల నుంచి రూ. 2/-, ఇన్ వేషెంట్ల నుంచి రూ. 20/- లు వసూలు చేస్తున్నారు. రాష్ట్ర అర్హత పరిస్థితి దివాలా తీసేందని ప్రభుత్వం చెప్పకుంటోంది. 15 శాతం బీద వారికి ప్రైవేటు ఆసుపత్రులలో ఫ్రీ ట్రీట్మెంట్ ఇవ్వాలని ఉన్నా, దానిని ఎవరూ పాటించడం లేదు. దానికోసం చట్టం చేయమని అంటే, మంత్రీగారు సభా కమిటీ వేళామని అన్నారు. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులను ప్రైవేటువరం చేస్తారా?

డాక్టర్ మెట్ల సత్యనారాయణరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు అడిగిన దానికి సెవరల్ క్వశ్చన్ చేయమని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఫీజుల విషయం నిర్ణయం తీసుకోలేదు. అసలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులను ఏదో ప్రైవేటువరం చేసే ఆలోచన లేదు. ఆ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- అధ్యక్షా, ప్రశ్న కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులకు సంబంధించింది కాదు. గౌరవ సభ్యులు నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పింది, ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు ఏమైతే ఉన్నాయో, అవి ప్రభుత్వం నుంచి బెసిఫిట్స్ వేయకున్నాయి. సోషల్ అడ్వేగేషను క్రింద, సామాజిక అవగాహనతో పేదవారికి ఏమైనా సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో చట్టం తెచ్చే ఆలోచన ఉన్నదా అని ఆయన అడిగారు. కార్పొరేటు ఆసుపత్రుల మీద ఒక కమిటీ ఉంది, ఫ్లెక్సిబిలీటీ ఉన్నారా ఉన్నారు, మేము తీరిగి వచ్చాము. కార్పొరేటు ఆసుపత్రులు ఎంత అద్వాన్సుగా ఉన్నాయో చెప్పనక్కరలేదు. వాటి విషయంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంట్లు పర్మిషన్ కావాలి తప్ప వేరే ఆసుపత్రులకు అటువంటి అనుమతి అక్కరలేదు. నేను అందులో సభ్యుడిని. కమిటీ పరిధిలో కొన్ని విచారణాంశాలున్నాయి. నేను దాని గురించి కామెంట్ చేయడం మంచిది కాదు. గౌరవ సభ్యుడు అడిగిన దానిని మంత్రీగారు అర్థం చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. లక్షలు, కోట్ల రూపాయలు గడించిన ప్రైవేటు ఆసుపత్రులున్నాయి. వారు పరికరాలు తెప్పించుకుంటే దానిపై టాక్సు మినహాయింపు ఉంది. సోషల్ అడ్వేగేషను క్రింద, వారు కొంతమంది పేదవారికి వైద్యం చేయడానికి అవకాశం కల్పించే పద్ధతిలో చట్టం చేసే ఆలోచన ఉన్నదా?

డాక్టర్ మెట్ల సత్యనారాయణరావు:- ప్రైవేటు సర్పింగ్ హామ్స్ నియంత్రణ క్రింద

Mr. Speaker:- There are two things here. This issue is pertaining to other than Corporate Hospitals. There is

House Committee on Corporate Hospitals. Hence, it is not concerned with this. కార్పొరేటు ఆసుపత్రులకు సంబంధించినంతవరకు హౌస్ కమిటీ 'టెరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్' ఎట్లా ఉన్నాయి?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అసలు హౌస్ కమిటీ వేసిన కారణం ఏమిటంటే

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- I have already referred it to the concerned Minister.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- చిన్న చిన్న హైవేలు నర్సింగ్ హోమ్స్కు సంబంధించినంత వరకు హౌస్ కమిటీకి సంబంధం లేదు. అది ఓన్లీ కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులకు సంబంధించింది.

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- హైవేలు నర్సింగ్ హోమ్లు, ఆసుపత్రులు, వాటి నియంత్రణ గురించి ఒక చట్టం తీసుకురావడానికి అలోపిస్తూ, తదనుగుణంగా పొరుగు రాష్ట్రాలైన కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, ఒరిస్సా, తమిళనాడులలో ఏ విధంగా అయితే ఈ హైవేలు నర్సింగ్ హోమ్లు, ఆసుపత్రులపై నియంత్రణ విధించారో, దానిని స్టడీ చేసి, దాని ప్రకారంగా మన రాష్ట్రంలో చట్టం తీసుకురావడానికి చర్యలు తీసుకునేందుకు అలోచనలో ఉన్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. కొండరెడ్డి (ముఖ్యరాజ్యాధి):- అధ్యక్షా ఈ హౌస్ కమిటీలో నేను కూడా ఉన్నాను, ఆ వివరాల జోలికి వోను, చాలా కాలం నుంచి హైవేలు హాస్పిటల్స్కు చట్టం తీసుకుని రావడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్లుగా చెబుతున్నారు కానీ చట్టం రాలేదు. దాని వల్ల అనేక ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఒక్కొక్కసారి అనుభవంలేని డాక్టర్లు ఉండడం వల్ల పెద్ద వారి విలువైన ప్రాణాలు పోవడం వంటి సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. నీన్న తమరు లేరు. తమరు వీధికి యాత్రలకు వెళ్లారు. ఒక్కొక్క రోజు రాత్రి 11-00 గంటల వరకు ఉండి 9, 10 బిల్లులు అదరాబాదరా చర్యలు చేసి పాస్ చేసుకున్నాము. ప్రభుత్వానికి సహకరించాము. ఇది చాలా అవసరమైన బిల్లు. అందువల్ల ఆ చట్టం ఇదే శాసనసభలో తీసుకురావడానికి మీరు ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తారా? హౌస్ కమిటీ రికమండేషన్స్ చాలా ఉన్నాయి దానిమీద.

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- అధ్యక్షా, తమద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. సాధ్యమైనంత తొందరలో ఈ అంశాన్ని పరిశీలించి, దానిని అమలులోకి తీసుకురావడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

చేనేత కార్మికుల నుండి జనతా వస్త్రం కొనుగోలు

*2240-స్వర్ణశ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కెకల్), జి. -వెంకయ్య (అలూరు), ఎన్. రామమోహనరావు (మంగళగిరి), ఎస్. వెంకటవరయ్య (పాలేరు), జి. వెంకయ్య (సంతమాతలపాడు) :- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదగా:

(అ) జనతా వస్త్రం కొనుగోలును నిలిపి వేయడంవల్ల వలచి చేనేత కార్మికులు నిరుద్యోగులై ఆకలితో బాధపడుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) బాధితులైన చేనేత కార్మికులకు జీవనోపాధిని కల్పింపజేయుటకు ఏమైనా పుణ్యమూయ ఏర్పాటు చేశారా; అయినచో, ఆ వివరాలేమి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున పంచాయితీరాష్ట్ర మరియు రూరల్ డెవలప్ మెంట్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. విద్యాధరరావు) :- (అ) కాదంటే.

(ఆ) జనతా వస్త్ర నేతకారులందరు సాధారణ రకాల వస్త్రాలనేతకు మారిపోయారు. పుస్తతం జనతా వస్త్ర నేతకారులు ఎవరు లేరు.

8.50 | పేద వారికి, వారి కొనుగోలుకి తగిన విధంగా క్లాత్ తయారు చేయడం కోసం ఈ ఉ. జనతా క్లాత్ స్కేమ్ నీ 1976 అక్టోబరు మాసములో ఇంటిరూమ్స్ వేయబడింది. ఇది 1976 నుంచి 1987 మార్చి వరకు అంటే 8వ పృణాళిక వరకే ఈ స్కేమ్ అమలు జరపాలని ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. 1992-93 నుంచి దానిని ట్యాపర్ అవుట్ చేస్తూ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఆదేశాలు చెరి వేయడం జరిగింది. 1993 అక్టోబరు నుంచి రాష్ట్రపుణ్యుత్తాలు నప్పిడి ఇవ్వడానికి వేలువేదని నివేదించడం జరిగింది. దీనికి పుణ్యమూయంగా కేంద్రపుణ్యుత్తం, రాష్ట్ర పుణ్యుత్తం కలిసి జనతా వస్త్రాలు ఎవర్నెత్ నేసే వారో ఆ వేవర్నె చిత నాణ్యతా వస్త్రాలు నేయించేలా వేయడానికి, డైవర్సిఫై వేయడానికి కొన్ని స్కేమ్స్ ఇంటిరూమ్స్ వేయడం జరిగింది. ఆర్థికంగా సహాయం వేయడం కూడా జరిగింది. మార్కెట్ డెవలప్ మెంట్ అసిస్టెన్స్ స్కేమ్, క్వాలిటీ డెయింగ్ యూనిట్ స్కేమ్, క్వాలిటీ ప్యాకేజీ, మార్కెటింగ్ ఫర్ డెస్టిట్యూట్ వేవర్స్ అనే పేరుతో రాష్ట్రపుణ్యుత్తం ఈ నొస్ట్రేట్ల ద్వారా ఎవర్నెత్ వస్త్రాలు తయారు చేస్తారో వారి వద్ద నుంచి కొనుగోలు వేయడానికి, 56 కోట్ల రూపాయలు విలువగల వస్త్రాల కొనుగోలుకి, ఆర్థిక ద్వారాను, నొస్ట్రేట్ల ద్వారాను కొనుగోలు వేయడానికి కార్యక్రమాలు రూపొందించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో జనతా వస్త్రాలు ఎవర్నెత్ నేతారో వారు ఉపాధి కొల్పోకుండా పుణ్యమూయ ఏర్పాటు వేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కెకల్) :- అధ్యక్షా, జనతా వస్త్రాల తయారీ ఆపు వేయడం వల్ల విశాఖవట్టుణం జిల్లాలో 6 వేల మంది పని కోల్పోయారు. అలాగే నల్గొండ జిల్లాలో దాదాపు 4 వేల మంది పని కోల్పోయారు. రాష్ట్రంలో వేలాది మందికి పని లేకుండా పోయింది. దీనికి పుణ్యమూయ ఏర్పాటు పుణ్యుత్తం ఏమైనా చేస్తోందా అనేది

మా ప్రశ్న: గతంలో జనతా వస్త్రాలను ఆహ్లాద మరియు హాండ్‌లూం మరియు టెక్స్టైల్స్ కార్పొరేషన్ ద్వారా నేయింపే వారు. ఈ రెండింటి ద్వారా నేడు వేయింపడం లేదు. ఈ రెండు సంస్థల ద్వారా గతంలో నేసే వారు ఎంతమంది ఉన్నారు? వారికి నేడు ప్రత్యామ్నాయం ఏ ఏ పథకాల ద్వారా నేత పని కల్పించారో చెప్పండి. వేలాది మంది వేధి పాలైనారు. వారికి ప్రత్యామ్నాయం చూపక వోలే వారి కుటుంబాలు అన్యాయమైపోయాయి కాబట్టి జనతా వస్త్రాలు నేసిన వారికి ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 10 వేల రూపాయలు అప్పుగా ఇప్పించేలా వారిని అదుక్పాడేసి విజిల్స్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వీద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు వేయడం జరిగిందని ఇందాక చెప్పాను. నాబ్యత కల వస్త్రాలు నేయింపడానికి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పథకాల ద్వారా అసిస్ట్ చేశామని చెప్పాను. 1994-95లో జరిపిన సర్వే ద్వారా 307 సొసైటీలలో 16 వేల 158 లూమ్స్ ఉన్న మెంబర్స్‌కుల సొసైటీలు ఉన్నాయి. అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణంలో ఆరు వేల మంది కార్మికులు ఉన్నారని శ్రీ రాఘవరెడ్డి చెప్పారు. కానీ 20 సొసైటీలలో 150 మంది లూమ్స్ కల సభ్యులే ఈ జనతా వస్త్రాలు నేస్తున్నారని అంతనా వేయడం జరిగింది. 1995-96 లో ...

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆయనను చెప్పనీయండి.

Sri K. Vidyadhara Rao:- There are plenty of weavers in our State especially in the private sector. Those who are pertaining to Janata Cloth Scheme, they are very limited. 1994-95 survey showed that there are 307 societies having possessed with 16158 looms - one family with loom. 1995-96లో తిరిగి సర్వే వేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఏ హ్యాప్ టు మేకి ఆటోటర్నేటివ్ ఆరెంజ్‌మెంట్స్ కాబట్టి ఈనాడు కేంద్రప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వం ఇప్పిన అర్థిక సహాయం వల్ల డెవలప్మెంట్ అయినారని మాకు రూఢిగా తెలియవచ్చింది. గత ప్రభుత్వం అవలంబించిన విధానం వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీలవల్ల యార్న్ రేటు రూ. 242 నుంచి 520కి పెరిగినప్పుడు కూడా కేంద్రప్రభుత్వం సబ్సిడీ పెంచమని చెప్పినా వారు పెంచని కారణంగా ఈనాడు ఆ జనతా వస్త్రాల ధర పెరిగింది. దానివల్ల స్వాక్ష్మి పెరిగిపోయాయి. నాజర్స్ వారు ఆహ్లాద అకౌంటులను డబ్బులు వే వేయకపోతే నేటి హెన్రీమని తెలియజేసిన సంగతి కూడా మేకందరకు తెలుసు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మార్చి 8 తరువాత అక్టోబరు నెలలో డబ్బు రీలేజ్ చేసి ఈ సొసైటీలను రివైవ్ చేశాము. ఈనాడు మార్కెట్ డెవలప్‌మెంట్ అసిస్టెన్స్ స్కేమ్ ద్వారా 127 సొసైటీలకు ఒక్కొక్క సొసైటీకి 3 అయింజం లకు గాను 10 లక్షల రూపాయలు మూడు సంవత్సరాలకు ఇవాన్సు ఉద్దేశ్యంతో ఉంది. ఇప్పటికే మొదటి దశగా 790 లక్షల రూపాయలు శాంక్ష్సన్ అయినవి. అందు 383 లక్షల రూపాయలు రీలేజ్ చేయడం జరిగింది. మరొక 215 లక్షల 82 వేలు వేరుదల

వేయబోతున్నాము. 127 నొస్కేటిలకే కాకుండా మరో 149 నొస్కేటిలకు కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకారం తెలియజేసింది. మరోక 100 నొస్కేటిలకు ఈ పథకం ద్వారా ఆర్థిక సహాయం అందజేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాము. కానీ డే యూనిట్ - They have already been surveyed. We have to make alternative arrangements.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (అత్తిరీ):- విషయం చెప్పండి. కథ ఎందుకు చెప్తున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అయ్యో బాపిరాజుగారు నాకు ఏ విషయాన్నయినా దాట వేయడం చేత కాదు. ఇవన్నీ చెప్పవద్దు కూర్చోమంటే కూర్చుంటాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, వారు నొస్కేటిలకు ఇచ్చిన సహాయం గురించి చెప్తున్నారు. కానీ జనతా పన్నాలు అప్పు వేయడం వల్ల ఎవరైతే ఇండివిడ్యువల్స్ పని కోల్పోయారో వారి గురించి చెప్పమనండి. వారికి ప్రత్యామ్నాయం ఎలా కల్పిస్తున్నారో చెప్పండి. కార్మికులు ఉపవాసం ఉంటున్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారు నాకు అవకాశం కల్పిస్తే, వివరాలన్నీ చెబుతాను. కేంద్రప్రభుత్వం కల్పిస్తున్న ఆర్థిక సహాయం కొన్ని నిబంధనల ప్రకారం వేవర్స్ నొస్కేటిల ద్వారా అందించాలని స్పష్టంగా ఆదేశాలు వేయడం జరిగింది. ఈ డేవర్సిఫికేషన్ వారికి శిక్షణ ఇవ్వడం కోసం, యార్న్ డే కెమికల్స్ ఎగ్జామినేషన్ వేయడానికి, అదేవిధంగా షోరూంలు పెట్టుకోవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం అందిస్తోంది. వ్యక్తిగతంగా ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదు. నొస్కేటిలో ఉన్న సభ్యులకు నిబంధనల ప్రకారం ఇవ్వడం జరుగుతోంది. జనతా పన్నాలు నేనే వారికి ఆర్థిక సహాయం వేయాలని అంటున్నారు. వారి విషయంలో కూడా మేము తప్పకుండా చర్యలు తీసుకొంటాము. అటువంటి వారు ఎవరు ఉన్నారు అన్నది మరొకసారి పరీక్ష చేసి ఎవరికైతే ఆర్థిక సహాయం అందలేదో, ఆ నొస్కేటి మెంబర్స్ కి తప్పకుండా ఆర్థిక సహాయం అందించడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు నాన్ మెంబర్స్ గురించి అడుగుతున్నారు.

9-00 శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నొస్కేటిల గ్లోబ్లైజేషన్ ప్రకారం ఇండివిడ్యువల్స్ వల్లకు యివ్వడం కుదరదు. Individual weavers who are working in APTEX are also employed upto now. నొస్కేటిలలో లేకుండా వెడిగి జనతా పన్నాలను నేనేవారు వుండి వుండవచ్చు. అప్పటికే ద్వారా కొంతమంది, 13 గోల్డ్ సెంటర్స్ ద్వారా, ప్లోడక్స్ సెంటర్స్ ద్వారా కొంతమంది వేవర్స్ ఎన్రోల్ చేయబడిన మాట వాస్తవమే. అప్పటికే అన్ని రకాలవాళ్ళను డేవర్సిఫైచేసి, వాళ్ళకు అవసరమైన ఆర్థిక

సహాయం చేసి, నాణ్యతగల బట్టను నేయడంలో శిక్షణ యివ్వడం. ఉపాధిని కల్పించడం చేసింది.

శ్రీ డి. రాజగోపాల్ (ఆపంబ):- అధ్యక్షా, ఈనాడు వేవర్స్ నొస్టేబుల్ కు ఆప్టో కోటా ది రూపాయల బకాయిపడి వుంది. అవి వారికి చెల్లించబడకపోవడం వల్ల వేవర్స్ ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. వారి పరిస్థితి చాలా దుర్భరంగా వుంది. అసలు రాష్ట్రం మొత్తంపై వేవర్స్ కు ఆప్టో ఎంత బకాయి పడి వుంది? ఆ బకాయిని ఎన్ని రోజులలో చెల్లిస్తారు? ఆ కుటుంబాలను ఆదుకునే ప్రయత్నాలేమైనా ఈ ప్రభుత్వం చేపడుతున్నదా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆప్టో 1.4.96 వరకు ప్లైమర్స్ కు 9 కోట్ల 62 లక్షల రూపాయల బకాయి వుంది. అది ఈనాడు 16 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. స్టాక్ ప్రొక్యూర్ చేయబడి వుంది. దానికి ఫేజీ మానర్స్ విధుల చేసి చెల్లించడం జరుగుతుందనే మనవిచేసుకుంటున్నాను. As on August 95, Rs. 31.00 crores were due since 1993.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీ నారాయణ (పెదకూరపాడు):- బకాయిలు ఎక్కువయినాయని ...

(అంతరాయం)

Sri K. Vidyadhara Rao:- My friend should know that APTEK was seized by NABARD on 1st April, 1995. It is not my intention to politicise the issue. అందుకే నేను చెప్పలేదు. లక్ష్మీనారాయణగారికి కోపం వస్తుంది.

(అంతరాయం)

మా మీతులకు అన్నే తెలుసు. 1.3.95 నాటికి 31 కోట్ల రూపాయలు బకాయివుండే, ఎన్.టి.ఆర్. ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మార్చి నెలలో రూ. 3 కోట్లు చెల్లించారు. చంద్రబాబునాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత అక్టోబరులో వెంటనే చర్య తీసుకున్నారు. నాబార్డ్ ద్వారా రివైజ్ చేశారు. బకాయి 3 పే చేయడం జరిగింది. ఇంకా మళ్ళీ ఈనాడు స్టాక్ ప్రొక్యూర్మెంట్ ద్వారా బకాయిపడటం జరిగింది. అయితే వాటని కూడా త్వరలోనే చెల్లించడం జరుగుతుంది. As on July, 1996, an amount of Rs. 10.00 crores are due and it will be paid in due course. రాజగోపాల్ గారు అర్థం చేసుకోవాలి. ఎప్పటిలోగా అంటే ఎలా?

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Unless I give you permission, you should not ask the Minister.

శ్రీ ఎస్. వెంకట వేరయ్య (పానెరు):- అధ్యక్షా, ఈనాడు ఆప్టో సకాలంలో ఎయిడ్ సహకార సంఘాలకు యివ్వకపోవడం వల్ల వేసేత పరిశ్రమలు నష్టపోతున్నాయి. మరి ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోబోతోంది? అదేవిధంగా టైలర్ల అండ్ డ్రెస్ డిగుమెంటు ఈనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానంవల్ల అగిపోవడం జరిగింది. మరి దీనిని తిరిగి ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మళ్ళీ జనతా వస్త్రాల పథకాన్ని ఓపెన్ చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందాని ప్రశ్నించారు. అసలు ఇన్స్టా ఏమిటంటే జనతా వస్త్రాలు స్కేం ఏదైతే వుందో This is not acceptable to the consumer, because we are getting better quality cloth at a cheaper cost from mills and power looms, therefore it is unproductive. ఈ జనతా బట్ట అన్నది పిడుదల కావడం లేదు. అలాగే రాజగోపాలగారన్నట్లుగా 16 కోట్ల రూపాయల క్లాస్ ఈనాడు వ్యాకూర్ జెస్ట్, ఆరేడే 6 కోట్ల రూపాయలు పే చేయడం జరిగింది.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ:- అధ్యక్షా, 1995-96లో కేంద్ర ప్రభుత్వం వేసేత కార్మికులను ఆదుకునేందుకుగాను కోట్ల 20 లక్షల కేజీల నూలు సబ్సిడీగా యిప్పిన మాట నిజమేనా? మరి అందులో మన వారు ఎంత అవ్వే తీసుకున్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకూ తమిళనాడు ప్రభుత్వం 4 లక్షల కేజీల నూలు తీసుకోవడం జరిగిందట. మరి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత అవ్వే తీసుకుంది? వేసేత కార్మికులకు యివ్వారా? మంత్రిగారు డిశెంబరు వరకూ ఆప్టోకు ప్రభుత్వం ఎంత బకాయి వుంది. 95 జనవరిలో అదే మేల్ సీట్ వేయబడిందని మంత్రిగారన్నారు. అంటే 94 డిశెంబరు వరకు ఎంత బకాయి వున్నారా? ఈ శాసనసభలో మీరు జనతా వస్త్రాల స్కేము మా రామారావుగారు పెట్టారని గొప్ప చెప్పుకున్నారు. అయితే అలాంటి దానిని మీరు ఎందుకు రద్దు చేయవలసి వచ్చింది? నోస్ట్రేట్లకు ఎన్నికలు భేదపోవడం వల్లనే 1994-95, 1995-96 లకు వర్సనల్ ఆఫీసర్లను ఇన్ ఛార్జ్ చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఎక్కువ అవినీతి కుంభకోణాలు జరిగి 4, 5 కోట్ల రూపాయల లాస్ వచ్చింది. కనుక వర్సనల్ ఇన్ ఛార్జ్ లను తీసివేసి నోస్ట్రేట్లకు ఎన్నికలు ఎప్పుడు జరుపుతారు? మరి ఈ నాస్ట్రేట్లకు సంబంధించి ఎంక్వయిరేమెంట్ వేస్తారా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- డిశెంబరు 94 నాటికి ఎంత బాక్ వుందని వారడిగారు. ఆ విషయం వారికే తెలుసు. 1994 అక్టోబరులో ఎన్నికల ముందు 10 కోట్ల రూపాయల విలువ వేసే బేరలు, ధోవతులు 65 సంవత్సరాల ప్లెబడిన వారికి యివ్వాలని నిర్ణయించి అదేశాలు జారీ చేశారు. అదేశాలు యివ్వారు. తప్ప డబ్బులు యివ్వలేదు, పిడుదల వేయలేదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చాక యివ్వడం జరిగింది. 24-3-1995లో 3 కోట్ల 88 లక్షల రూపాయలు పిడుదల పోతము. అదేవిధంగా 29-7-1995న 5 కోట్ల రూపాయలు పిడుదల వేయడం జరిగింది. మిగతాది కూడా తొందరలోనే చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఇక

యార్జీ గురించి వారడిగారు. ఇది ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న. త్వరలో సెషన్లో రాబోతోంది. అప్పుడు ఆ విషయం చర్చిద్దాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ:- కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసేత కార్మికుల కోసం స్కేము చేసింది. మీరు అందులో ఎంత అవ్వేల్ చేసుకున్నారు?

Mr. Speaker:- Please take your seat. You should know. I am not allowing you.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ ప్రభుత్వం 1976 నుంచే స్పష్టంగా ఒక నిర్ణయం తీసుకుంది. దానిని 1992-93లో బ్యాన్ చేయాలని డిస్కండ్ చేశారు. They have decided to ban this scheme by the end of 8th plan. 93 అక్టోబరులో స్పష్టమైన ఆదేశాలు యివ్వబడ్డాయి. It is not to the tastes of the consumer. Mill cloth is cheaper and better quality one. అల్లర్లుగా జనతా వస్త్రాల వారిని డ్రెవర్స్ చేయాలని మామూలు. ఇప్పుడు జనతా వస్త్రాలు విడుదల కావడం లేదు. ఎందుకంటే పినియోగదారులను యివే ఆకర్షించడం లేదు. మీల్ కాక్ డీనితో పోలిస్తే, తక్కువ ధరకు మంచిది రావడం అందుకు కారణం. మార్కెటులో విడుదల అయ్యే ప్రక్రియ నేయడానికి కేంద్రప్రభుత్వం కొన్ని పథకాలు రూపొందించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా బెటర్ ఫైనాన్సియల్ మేనేజ్మెంట్ ద్వారా ఈనాడు సొన్నేటలకు ఎప్పటికప్పుడు ఆర్థిక సహాయం చేస్తూ, అదుకుంటూ, వాళ్ళకు శిక్షణను కూడా యిస్తూ ఉపాధి కల్పించడం జరుగుతోంది. In the interests of the traders community, all possible help is being extended to them. అనాటి ప్రభుత్వం తీసుకురావడం వలన ఈ రోజు చేసేత కార్మికులకు, నిరుపేదలకు ఉపాధి లభించింది.

9.10 శ్రీ కె. రామచంద్రరావు (ఉండి):- అధ్యక్షా, ఈ జనతా స్కేమ్ చేసేత కార్మికులకు ఉ. అను ఆదుకోవడం కోసం పేద ప్రజలకు తక్కువ ధరకు ధోవతీ, వీరా ఇవ్వడం కోసం ప్రారంభించడం జరిగింది. అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం పేద పవర్లూమ్స్ వాళ్ళు బాగా ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి జనతా స్కేమ్ను తగ్గించాలి అనేటటువంటి ఉద్దేశ్యంతో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. జనతా వస్త్రాలు నేసేటటువంటి కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోవడం యదార్థం. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ పవర్లూమ్స్ వాళ్ళు బాలో చవకగా వస్త్రాలు అమ్ముతున్నారు అన్నారు. అది కరక్టు కాదు. జనతా వస్త్రాలు పేద ప్రజల కోసం, వీళ్ళకు సబ్సిడీ ఇవ్వడంపైన కూడా తక్కువ ధరకు బజారులో దొరుకుతున్నాయి. అందుచేత ఆ స్కేమ్ను ఎంకరేజ్ చేయడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి ఆ స్కేమ్ పెడతారా?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం ప్రాజెక్టు ప్యాకేజీ స్కేమ్ క్రింద ఒక కోటి రూపాయలు విడుదల చేయడం జరిగింది. నల్గొండ జిల్లాలో ప్రాజెక్టు ప్యాకేజీ స్కేమ్ క్రింద 6 కోట్ల 75 లక్షల రూపాయలు విడుదల చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా 15.9.96 లోపల ఈ విషయాలు అన్నీ చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఈనాడు చౌకధరలకు విత్తులు వేయడం జరుగుతుంది అనేది వాస్తవం కాదు. పవర్‌లూమ్స్ క్యాన్ మిల్ క్యాన్ కంటే తక్కువ విడుదల అవుతుంది. గత ప్రభుత్వం కూడా ఈ వస్త్రాలు విడుదల అవ్వకపోతే ఉచితంగా ఇవ్వాలని చూశారు. అవి కూడా పంపిణీ జరగక తిరిగి వచ్చాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వేర, ధోవతే 102/- రూపాయలకు పొక్యూర్ చేస్తే దానిని 78/- రూపాయలకు ఫిక్సు చేసి విడుదల చేయాలనే ప్రయత్నంతోనే ఓపెన్ బిండర్స్ అన్నీ రాష్ట్రాలలో వెలిస్తే బోహారుకు ఇక్కడ నుంచి ఆఫీసర్లు వెళ్లి విడుదల చేయడానికి ప్రయత్నం చేసి విఫలం అయినారు. వాళ్లు అక్కరలేదని నిరాకరించారు. తదుపరి కొంతమంది బయర్లు వస్తే బృతిమిలాది 78/- రూపాయలకు నష్టంతో విడుదల చేయవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఈనాడు వస్త్రాలు మార్కెటులో రిలేజ్ కావడం లేదు. అందుకని వేరే ఆర్థిక సహాయం ఇచ్చి శిక్షణ ఇచ్చి నాణ్యతగల వస్త్రాలు తయారు చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొంటుంది.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్యచౌదరి (రాజమండ్రి):- అధ్యక్షా, లక్షలాది వేనత కార్మికులు ఇవాళ దుస్థితిలో ఉన్నారు. జనతా వస్త్రాలు ఫెయిల్యూర్ అంటున్నారు. ఇప్పుడు జనతా వస్త్రాలు నిలువ ఎన్ని ఉన్నాయి? మీరు డ్యేయర్స్ సెల్లలో స్కేమ్‌లో అంకెలు మాత్రమే ఉంటున్నాయి కానీ వాస్తవంగా వాళ్లకి ట్రైనింగు జరగడంలేదు. జిల్లాలో చూస్తున్నాము, డబ్బు మాత్రం వుధా అవుతున్నది. పర్సన్ డిఫైట్ అవుతున్నది. కనుక దీని మీద సమగ్రంగా విచారణచేసి ప్రభుత్వం రెవ్యూ చేసి తప్పనిసరిగా నోన్‌స్టాబిల డ్వారా అసంఘటిత వేనత కార్మికులకు సరైన విధానంలో శిక్షణ ఇప్పించే దానికి ఏమీ చర్యలు తీసుకొంటారు? ఇప్పుడు నీలవ ఉన్న జనతా వస్త్రాలకి అనేక చోట్ల చదలుపడుతున్నాయి. వాటిని ఎట్లా డిస్‌పోజిట్ చేస్తారు? ఎన్నికల ముందు పంపిణీ చేయడం కాకుండా అమ్మకానికి ఏమైనా చేస్తారా లేదా? మామూలు టైములో పెద వారికి 60, 80 సంవత్సరాల వృద్ధులకు, పికలాంగులకు ఉచితంగా ఇచ్చే దానికి ఏమైనా కార్యక్రమం తీసుకొంటారా?

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, This Government is wedded to the development of the weavers and their welfare. మీతులు బుచ్చయ్యచౌదరిగారు చెప్పారు - జనతా వస్త్రాలు గురించి మంత్రిగారికి పవర్ లామ్స్‌పైన ప్రేమ ఉంది అని చెప్పి, వారు ఆనాడు క్యాబినెట్‌లో ఉన్నారు. స్టాక్కు ఫైల్‌ఫ్ అయ్యి 65 సంవత్సరాల వారికి ఉచితంగా ఇవ్వాలని చెప్పి గత ప్రభుత్వం పొక్యూర్ చేసి విడుదల కాకపోతే ఇంతకుముందే చెప్పాను. 24.3.95న 3.88 లక్షలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది. వారికి తెలియండి కాదు. వారు క్యాబినెట్‌లో ఉన్నారు స్టాక్కు విడుదల కావడం లేదు. The market rate is not to the consumer's taste. అందుకని దానిని డిస్‌కరెక్ట్ చేసి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా స్పష్టంగా నిర్ణయం తీసుకొంది. 1976లో ఇంటర్వ్యూ చేసిన స్కేమ్ 1997 మార్చి వరకు అన్న దానిని 1992-93 బేవర్ అవుట్.

చేయమని చెప్పారు. ఎందుకంటే మీరు ఒక్కసారి చూడండి. మొదట్లో ఈ సంవత్సరం కేంద్రప్రభుత్వం బార్గెటు 23 million square meters. 10 lakh sets. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అంచనా ఇవ్వేసరికి 60 వేల సెట్లు తగ్గించివేశారు. 0.72 మీలియన్ స్వేర్ మీటర్లకు తగ్గించివేశారు. It is not being released. పె పెమ్మ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా సెకండు సబ్సిడీ ఇవ్వడానికి వేలులేదని స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చారు. మీరు ఇస్తే మా సబ్సిడీ కట్ చేస్తామని చెప్పారు. గత ప్రభుత్వం జనవరి 1994లో దీనిని డిస్కంబిన్యూ చేసింది. అయినా సరే వాళ్లకు ప్రత్యామ్నాయ కార్యక్రమాలు అందించాలని చెప్పి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక వెల్ఫేర్ స్కీమ్లను కాపాడటం కోసం చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. సక్రమంగా జరగడంలేదని శ్రీ బుచ్చయ్యపెద్దరిగారు మా దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ఎక్కడ మీస్యూట్ అవుతున్నదో ఆ ప్రాంతాల గురించి స్పష్టమైన వివరాలు ఇస్తే తప్పకుండా తగు చర్య తీసుకొంటాము. We will take all precautions in the interests of the weavers and I respect the interest of Sri G. Buchaiah Chowdary for the weavers community. గతంలో మీకు చెప్పాను 10 లక్షల సెట్లు నానా అవస్థలు పడి మద్రాసు గవర్నమెంటులోనే ప్రయత్నాలు ప్రారంభించి విడుదలచేశాము. We have to somehow get rid of it. We will have to dispose off it on no profit and no loss basis.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు నిట్టలు బాగాలేవు అని ఎక్కువ స్పెషిస్ చెప్పన్నారు. వొక్కూర్ చేసిన ఆఫీసర్లు మీద ఏమైనా చర్య తీసుకొన్నారా? ఎందుకంటే కమీషన్ తీసుకొని పనికి రానివి అక్కడ పెట్టి మంచిగా నేసినవి తీసుకొన్న వాళ్లను వెళ్లిపోవ్వన్నారు. అటువంటి వాళ్లపైన చర్య తీసుకోలేదు. నల్గొండ జిల్లాలో 6 కోట్ల రూపాయలు, విశాఖపట్టణానికి ఒక కోటి రూపాయలు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి క్రింద డబ్బు ఇచ్చిందని చెప్పారు. ఎంతమంది కార్మికులకు పునరావాసం కల్పించబడింది. ఎంతమందికి నోస్టేట్లు సహాయం చేయగలుగుతున్నాయి అని నేను మొదట నుంచి అడుగుతున్నాను. వోడక్స్ వోగ్గాములో ఎంత మార్పు వచ్చిందో చెప్పమనండి. ఆనాడు ఉన్న వోడక్స్ వోగ్గాము ఎంత? తరువాత జనతా వోగ్గాము ఆఫీసాక ఇచ్చిన వోడక్స్ వోగ్గాము ఎంత? ఖచ్చితంగా ఉంటే దానిని అంగీకరిస్తాము.

శ్రీ కె.విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నాణ్యతలేని వస్త్రాలు కొనుగోలు చేసిన అధికారి మీద ఏమీ చర్య తీసుకొంటారని అడిగారు. వర్గాలు, వరదలకు తడిసిన వస్త్రాలను కూడా డ్యామేజీ స్టాకు మొత్తం కొనుగోలు చేయమని గత ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇచ్చింది. అందుకు వాళ్లు కొనుగోలు చేశారు. ఆదేశాలు ఇచ్చి చర్య తీసుకొనడానికి అవకాశం లేదు. ఎంతమందికి తిరిగి పునరావాసం కలుగజేశారని వారు అడిగారు. వారికి తెలుసు. జనతా స్కేమ్ There are two agencies namely APCO and APTEX. APCO is through primary societies and APTEX is ఇండివిడ్యువల్ వేవర్లను అందులో ఎంపాయి చేయడం జరుగుతుంది. 12,972 మంది వేవర్లు అప్టెక్కు ఎంపాయి చేసింది

13 కేంద్రాలలో 8.513 మందికి పునరావాసం కలుగజేశారు. అప్పెక్సు ద్వారానే They have been re-employed through master weavers. వాళ్ళు మాస్టరు వేవర్సు దగ్గర ఎంప్లాయిమెంటు వొందారని సమాచారం ఉంది. కానీ రాఘవరెడ్డిగారు కారు అన్నారు. I do not want to contest about what Sri Raghava Reddy has said because he is a senior legislator. We will definitely get it examined. Wherever there are complaints we will take action.

9-20 Mr. Speaker:- Question NO. 33 (2818) is postponed at 6. the request of the Minister and Member. Question No.34 (3046) is postponed at the request of the Member.

ప్రశ్నలు - చాగ్మాప సమాధానములు

*2012-సర్వశ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి (వైరళాబాద్), కె. బాపిరాజు (అత్తిరీ):-
షెడ్యూల్, ఆర్గోకాళి మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వరంగల్ లోనే మహాత్మాగాంధీ మెమోరియల్ అసుపత్రి అధికారులు బడ్జెటులో కేటాయింపు లేకపోయినప్పటికీ మందులను, శస్త్రచికిత్స సామగ్రిని, 1995 సంవత్సరంలో ఏప్రిల్-సెప్టెంబరుల మధ్యకాలంలో అధికంగా కొనుగోలు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, అక్రమ కొనుగోళ్లు చేసిన సరిబంధిత అధికారులపై ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్యఏమి;

(ఇ) ఈ విషయంలో ఏదైనా విచారణ జరుపుతారా;

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణరావు:- (అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు కావులేదు.

(ఇ) అధిక వ్యయం లేనప్పుడు విచారణ జరిపే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- వరంగల్ లులోనే మహాత్మాగాంధీ మెమోరియల్ అసుపత్రి అధికారులు బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు లేకపోయినప్పటికీ మందులను, శస్త్రచికిత్స సామగ్రిని 1995 సంవత్సరంలో ఏప్రిల్-సెప్టెంబరుల మధ్యకాలములో అధికంగా కొనుగోలు చేశారా అని అడగడం జరిగింది. బడ్జెట్ కేటాయింపులేక కొనలేదు అంటే కేటాయింపిన దానికి ఏమైనా సామగ్రి కొన్నారా? మరి దానిపైన వాస్పిటలీస్ కి ఎన్ని మందులు అవసరం, అలాగే ఎక్స్ ప్లెమెంట్ అవసరం ఉన్నది ఎంతమేరకు కొన్నారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ మెట్ల సత్యనారాయణరావు:- 1995 ఏప్రిల్ నుంచి 1995 సెప్టెంబరు వరకు మందులు మరియు పరీకరాలకు కేటాయించిన మొత్తం రూ. 19,04,000. దానిలో ఖర్చు పెట్టినది రూ. 17,13,314. అందువేత బడ్జెట్ కు లోబడే ఇది కొన్నారు కాని అంతకు మించి కాదని తమ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. బడ్జెట్ లో కేటాయించిన ఎమౌంట్ కి లోబడే ఇవన్నీ కొన్నారని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- సరిగా కొనకుండా తప్పుడు బిల్లులు సబ్జిక్ట్ చేయడం జరిగింది. దాని మీద ఎంక్వయర్ వేశారా అని అడగడం జరిగింది.

డాక్టర్ మెట్ల సత్యనారాయణరావు:- అటువంటివి ఏమైనా గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి వస్తే వారు మాకు తెలియజేస్తే దాని మీద తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. బాపరాజు:- దీనికి సమాధానం సరిపోయేది చెప్పారు పూర్తిగా చెప్పకపోయినా. మీరు ఇచ్చిన బడ్జెట్ లో 15 శాతం కుక్క కరచిన దానికి, పాము కరచిన దాని కొసం ఇంజక్షన్స్ కి ఆర్మోస్కో ఏ హాస్పిటల్ లోను లేవు. దాని కొసం అలా వేస్తామని అసెంబ్లీ ద్వారా ఒక అస్యూరెన్స్ ఇస్తే బాగుంటుంది. పాము కరవడం వల్ల, కుక్క కాటు వల్ల చాలా మంది చనిపోతున్నారు. హాస్పిటల్స్ కి పెక్లినా ప్యాదరాబాదు నుంచి ఇంజక్షన్స్ తెచ్చుకోమంటున్నారు. ఇది అందరికీ సాధ్యం కాదు.

డాక్టర్ మెట్ల సత్యనారాయణరావు:- గౌరవ సభ్యులు బాపరాజుగారు అడిగినట్లు ఎమర్జెన్సీ అని చెప్పేసి హాస్పిటల్స్ లో వారికి ఇటువంటి కుక్కకాటుకు, పాము కర్రెస్టును మందులు కొనడానికి వారికి అధికారాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఎమర్జెన్సీ మందులు కొనవలసి ఉంటే తప్పకుండా అనుపత్తులలో కాని రోగులకు అందించడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Question No. 36 (1049) is postponed at the request of the Minister and the Member:

*2477-సర్వశ్రీ డి. వాసుదేవరావు (రామాయంపేట), డి. వీజయలక్ష్మిరావు (గడ్వేల్):- పంచాయతీరాజ్ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపేరగా.

(అ) రాష్ట్రంలో దారిద్ర్యరేఖ క్రింద నివసింపచున్న కుటుంబాలెన్నో;

(ఆ) ఇంతవరకు దారిద్ర్యరేఖపైకి ఎన్ని కుటుంబాలను తీసుకొచ్చారు; మిగతా కుటుంబాలను కూడా దారిద్ర్య రేఖపైకి తీసుకురావడానికి తీసుకొన్న చర్యలేమి; అది ఎప్పటిలోగా నెరవేరు అవకాశముగలదు?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- (అ) 1991లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నిర్వహించిన కుటుంబ సర్వే ప్రకారంగా, దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన నివసిస్తున్న కుటుంబాలు 43.48 లక్షలు ఉన్నాయి.

(ఆ) సమగ్రి గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమం ప్రారంభమైనప్పటి నుండి (1978-79) దాని క్రింద 36.30 లక్షల కుటుంబాలకు సహాయం అందించడం జరిగింది. వేరితో నుండి 12.44 లక్షల కుటుంబాలు దారిద్ర్యరేఖను అధిగమించాయి. దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న కుటుంబాలకు సమగ్రి గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమం, ట్యూసెమ్, ద్వ్యాక్రా వంటి ఇతర మద్దతు కార్యక్రమాల క్రింద సహాయం చేయడం జరుగుతున్నది. సమగ్రి గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమం ప్రారంభమైనప్పటి నుండి అంటే 1978-79 నుండి 1995-96 వరకు, ఐ.ఆర్.డి.పి. క్రింద 732.71 కోట్ల ఖర్చు చేయడం జరిగింది. 1996-97 సంవత్సరంలో, రూ. 83.36 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది. సమగ్రి గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద సహాయాన్ని అందించడం ద్వారా కుటుంబాలను దారిద్ర్యరేఖ ఎగువకు తీసుకురావడానికి నిరంతరం కృషి చేయడం జరుగుతున్నది. దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న కుటుంబాలను ఎప్పటిలోగా దారిద్ర్యరేఖ ఎగువకు తీసుకురావడం జరుగుతుందనే విషయాన్ని ఖచ్చితంగా చెప్పడం సాధ్యం కాదు.

శ్రీ డి. వాసుదేవరావు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా వివరంగా అన్నర్ ఇచ్చారు కానీ దీనితో ఫిగర్స్ చూడడం మనము 90-91లో తెల్లకార్డ్స్ ఈ ద్వ్యాక్రాకు ఆరువేల రూపాయలు ఆదాయం ఉన్నవారు 99 లక్షల కుటుంబాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ 43 లక్షల కుటుంబాలు అని చెప్పారు కానీ ఇంత తారతమ్యము ఉంది. మీరు ఇచ్చిన దానిలో 1978-89 అంటే దాదాపుగా 16 సంవత్సరాలు అయింది. ఇంతవరకు 12 లక్షలు కుటుంబాలు దారిద్ర్యరేఖను అధిగమించాయి అంటే దాదాపుగా 7 శాతం, బేక 8 శాతం 1.50 లక్షల కుటుంబాలు వరకే డెవలప్ అయింది. ఇంకా దాదాపు 20 శాతం ఉంది డెవలప్ కావలసింది. ఈ 15, 16 సంవత్సరాలలో కేవలం 8 శాతం చూసినప్పుడు మిగతా వారి విషయం ఖచ్చితంగా చెప్పే అవకాశం ఉంది. అయినా దాని గురించి నిరంతరం కృషి చేయడం జరుగుతుంది అన్నారు. ప్రతి సంవత్సరం మేము ఈ పెర్సెంట్, లెక్క ప్రకారంగా ఖర్చు పెడతామని చెబుతున్నారు. డబ్బు ఖర్చు అవుతోంది. చాలా తక్కువ రిజల్ట్ వస్తోంది. డిఆర్‌డిపి ద్వారా రకరకాలు అనవసరమైన స్కేములు ప్రవర్తిస్తే అనవసరమైన స్కేములు చేపట్టడం లేదు. దానిని దయచేసి సరిచేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri K. Vidyadhara Rao:- To the extent what the Hon'ble Member has asked I do agree with him because the results that we have achieved is 34%. It is because of many reasons. నేషనల్ ప్లాన్‌లో 36 శాతం అంటే ఈ రాష్ట్రములో 34 శాతం రిజల్ట్ మనం ఎభివ్ ప్రోగ్రాము దీనికి ప్రధానమైన కారణం మనము అసెస్మెంట్ ఇస్తున్నా ప్యాన్స్ ప్రకారం కాకుండా పెర్ ఫార్మెన్స్ ఇంత, ప్యామిలీకి ఇంత అని కాకుండా ఎక్కువ లబ్ధిదారులను దృఢీకర్తే పెక్కుకొని ఇంతవరకు సంఖ్య కొనసం చేశారు కానీ దాని ఫలితాల గురించి ఇంతవరకు అభివృద్ధి

ప్రకటన : మిగిలిన ప్రశ్నలను సభాసమక్షములో ఉంచుట గురించి.

27 ఆగష్టు, 1996- 455

చేయలేదు. కానీ ఇప్పుడు ప్రభుత్వ పేధానం మార్చి డబ్బు దుర్వినియోగం అవకుండా పెద్ద ఫామిలీ రూ. 15 వేలు, పెర్ హాడ్ విధయితే లబ్ధిదారులకు ఇస్తున్నామో మొత్తం లోన్, సబ్సిడీ కలిపి రూ. 15 వేల వరకు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. అదే కాకుండా గ్రూప్ స్కేమ్స్ ఎంకర్డ్ చేస్తోంది. అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది ఏమిటంటే ఆర్థిక సహాయం ఇస్తూ కొంతమంది బ్యాంకర్స్ గ్రౌండ్ చేసి కొంతమంది బ్యాంకర్స్ గ్రౌండ్ చేసే వారు కాదు. గ్రౌండ్ చేసినా సబ్సిడీ ఎమౌంట్ వారు ఇచ్చి లోన్ కంపౌండ్ ఇవ్వేవారు కాదు. అటువంటివి జరగకుండా ఉండడం కోసం సబ్సిడీ విధ్వేనా బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసి that will be adjusted towards the last instalment. మొత్తం స్కేమ్ అంతా గ్రౌండ్ అయ్యాక ఇన్ స్టాల్మెంట్స్ ప్రకారం అప్పు చెల్లించాక లాస్ట్ ఇన్ స్టాల్మెంట్ తో ఈ సబ్సిడీని అడ్జస్ట్ చేసి వేరంగా చేయడం జరిగింది. ఒకవేళ ఎవరైనా సరే తేసుకొని అతను రైస్ చేయవోతే He is not liable for subsidy. The Banker has to implement it. అంతేకాకుండా చట్టం ప్రకారం ఇంప్రూవ్ అవడం కోసం సంవత్సరం మొదటి క్వార్టర్ లో టెనిఫిషియరీసేసి ఐడెంటిఫై చేయడం, సెకండ్ క్వార్టర్ లో మొత్తం గ్రౌండ్ చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఒకవేళ టిల్డాలో బ్యాంకర్స్ ఎవరైనా గ్రౌండ్ చేయకపోతే అక్కడి లీడ్ బ్యాంకు మేనేజర్ ద్వారా ప్రయత్నం చేసి అంతకూ చేయకపోతే డిశంబరులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తేసుకువస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇక్కడ బ్యాంకర్స్ మేటింగులో వర్య తేసుకొని అది ఇంప్లెమెంట్ అయ్యేటట్లుగా చూడడానికి నిర్ణయం తేసుకున్నాము. దీనికి కూడా ఎవాల్యుయేషన్ గతములో ఇంతవరకు జరగలేదు. ఇప్పిన రుణాలు అన్నీ కూడా ఉపయోగపడ్డాయో లేదా ఎప్పుడూ ఎవాల్యుయేట్ చేయలేదు. కానీ గత రెండు సంవత్సరాలుగా ప్రివేటు విజిన్సిటీ ద్వారా ఎవాల్యుయేట్ చేసి సాంపిల్ సర్వే కూడా చేశాము.

9.30 Mr. Speaker:- It is already 9.30. If all Members want, ఉ. - I will postpone it.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్):- రెపటికి పోస్ట్ పోన్ చేయండి.

Mr. Speaker:- I will postpone it. There is an agreement in the Business Advisory Committee that if any question is important, it will be posted tomorrow as first question.

Sri k. Vidyadhara Rao:- Sir, I sought your permission for tomorrow.

ప్రకటన

మిగిలిన ప్రశ్నలను సభాసమక్షములో ఉంచుట గురించి

Mr. Speaker:- Then, I will post it day after tomorrow. Answers to other questions will be placed on the Table.

(Interruptions)

ప్రకటన : మిగిలిన ప్రశ్నలను సభా సమక్షములో ఉంచుట గురించి.

There is discussion on Budget. You can discuss so many things in it.

విశాఖపట్టణం వద్ద "ఆక్వా నోవోర్స్" కాంప్లెక్స్"

*1399-సర్వశ్రీ బి. లక్ష్మణరావు (నర్సన్నపేట), ఎస్.ఎ. రెహ్మాన్ (విశాఖ పట్టణం):- హోం, క్రేడలు; యువజన సేవలు శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) విశాఖపట్టణంలో వోర్డ్ బ్రిస్టో మరియు పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ ఉమ్మడిగా 2 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో "ఆక్వా నోవోర్స్" కాంప్లెక్స్ నిర్మించారా;

(ఆ) 2 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసినప్పటికీ వాటర్‌పోల్ అడుగుతు తగినంత లోతులేక, నేటిని మార్చేటందుకు సౌకర్యాలులేక, విద్యుత్తు కనెక్షన్లులేక, డ్రైవింగ్ బోర్డులు సరియైన స్థితిలో లేక అది అధమస్థాయిలోనున్నదా;

(ఇ) దానిని 27-9-1994 నాడు ప్రారంభించు నిమిత్తం తయారుచేసి ఉంచిన శిలా ఫలకాన్ని గౌనెబట్టతో కప్పారా;

(ఈ) ఈ విషయంపై విచారణ జరుపుటకు, దోషులపై చర్య తీసుకొనుటకు ప్రభుత్వం ఆదేశించిందా;

(ఉ) ఈ క్రోడాప్రాంగణం (స్టేడియం) నిమిత్తం విశాఖపట్టణం పురపాలక సంస్థ ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రోడాప్రాధికార సంస్థకు ఏదైనా నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించిందా?

హోం, క్రేడల శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) ఈ కాంప్లెక్సు ప్రారంభోత్సవం వాయిదా పడినందున, శిలాఫలకాన్ని తాత్కాలికంగా కప్పవేయడం జరిగింది. ఆ తర్వాత సదరు గౌనె పట్టాను తొలగించడ మయింది.

(ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఉ) లేదండీ. అయితే జిల్లా స్పృహ అధారిటీకి తమ హాస్టలు, కార్యాలయం కోసం విశాఖపట్టణం మున్సిపల్ కార్పొరేషన్‌లో వసతి సమకూర్చడం జరిగింది.

ఎ.పి.యస్.ఆర్.బి.సి. సిటీ బస్సులలో 'బోకెన్' పద్ధతి

*2187-సర్వశ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (ముఖ్యరాజుడు), కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి (బాల్కొండ):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ యొక్క సిటీ బస్సులలో ప్రయాణించునప్పుడు బిల్లర్ సమస్యకు స్వస్తి చెప్పుటకై ప్రయాణీకులకు బోకెన్ ను ఇచ్చు పద్ధతినీ ప్రవేశపెట్టుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థకు ఏదైనా ప్రతిపాదన కలదా;

(ఆ) అయినచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమి?

ముఖ్యమంత్రి తరపున హోంశాఖమంత్రి (శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి):- (అ) బిల్లర్ నాణాలకు తీవ్రమైన కొరతవున్నట్లు గుర్తించినందున సిటీ బస్సులలో ప్రయాణించే ప్రయాణీకులకు బిల్లర్ కు బదులుగా బోకెన్ ను జారీ చేసే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ వద్ద ఎట్టి ప్రతిపాదన లేదు.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కృతజ్ఞుడే నెం. 40 (946) పోస్టుబోస్ చేస్తున్నాను.

జేరో అవర్

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు (నిర్మూర్):- అధ్యక్షా, ఈ నెం 22, 23వ తేదీలలో అదిలాబాద్ జిల్లాలోని నా నియోజకవర్గమైన నిర్మూర్ నియోజకవర్గంలో పిడుగు పడి 9 మంది చనిపోవడం జరిగింది. కొబాల మండలంలో గుడ్ల గోరి, విజయనగర్, అదేవిధంగా బాలాజీనగర్, ఇక కాగజీనగర్ మండలంలోని గన్నారంలో 9 మంది మరణించారు. ఈ 9 మంది వ్యవసాయ కూలీలు పేదవారే

Mr. Speaker:- Zero Hour is only for 25 minutes. Five minutes are for petitions.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు:- ఈ 9 మంది పేదవారే, వీరు వ్యవసాయ పనులు చేసుకొనడానికి పోలాలకు వెడితే అక్కడ పిడుగుపడడం వల్ల మరణించారు. రెండు రోజులలో 9 మంది మరణించారు. అందులో 5 మంది మహిళలు, 4 పురుషులు ఉన్నారు. రెవిన్యూ మరియు రిలేఫ్ మినిష్టరుగారికి నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే ప్రస్తుతం ఇస్తున్న ఎక్స్ గ్రేషియా నామమాత్రంగా ఉంది. వారు పేద కుటుంబాలవారు కాబట్టి వారిపై ఆధారపడిన కుటుంబ సభ్యులకు లక్ష రూపాయల చొప్పున ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారిని సమాధానం చెప్పమనండి అధ్యక్షా

మీస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్లో మేరు అడిగారు, బాగానే ఉంది, వారు ఇంట్రస్ట్ ఉంటే సమాధానం చెప్పతారు....

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, వారు చెప్పింది నోట్, వేసుకొన్నాను, రూల్స్ ప్రకారం ఎక్స్ ప్రెషియా తెల్పిస్తాము.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లా ఖాన్ (బాంద్రాయజగుట్ట):- స్పీకర్ సార్, రాష్ట్రంలో చాలా కాలంగా 750 ఉర్దూ టీచర్స్, ఉర్దూ పండిట్స్ వోస్సులు ఖాళీగా వున్నాయి. ఇప్పటికే చాలామంది ఎస్.ఓ.బి.టి. పాస్ అయి ఉన్నారు, వారి ఏజ్ కూడా బారీ కావ్వోంది. 50 పర్సెంట్ మార్క్కు రాబేదన్న కారణంగా వారిని నీయమింపడం లేదు. అనేక స్కూళ్లలో వోస్సులు ఖాళీగా వున్నందువల్ల విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు కాబట్టి ఉర్దూ టీచర్స్, ఉర్దూ పండిట్స్ వోస్సులను వెంటనే భర్తీ చేసేందుకు వెంటనే ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sir, it has been noted.

శ్రీ బద్దం బాలిరెడ్డి (కార్వాన్):- అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో పాఠశాలలు తెరిపి రెండున్నర మాసాలు అయింది. అయితే నీన్న సభలో చెప్పినట్లు 1వ తరగతి రంగు రంగుల పుస్తకాల గురించి ప్రభుత్వం ఏమాత్రం శ్రద్ధ తీసుకోకపోవడంవల్ల అనుమానం కలుగు తోంది. 1వ తరగతి పుస్తకాల ముద్రాణలో గోల్ మాలీ జరిగింది. అందులో అవినీతికి పాల్పడుతున్నారు; కొద్ది రూపాయల కుంభకోణం జరుగుతోంది. బీబీసీ గవర్నమెంట్ ఓ.డి.ఏ. క్రింద పుస్తకాల ముద్రాణకు 6 కొద్ది రూపాయలు పుస్తకాల ముద్రాణకు ఇస్తే ఇదివరకు టెండర్స్ పిలిపి అందులో ఇద్దరినీ మాత్రమే సెలక్ట్ చేసి, అందులోనూ క్వాలిటీని మెయింటెయిన్ చేయని వారికి ఈ పనిని అప్పగింపే ప్రయత్నం జరిగింది. గతంలో బీబీసీ లైబ్రరీలో అధికారిగా పనిచేసి రిటైర్మెంట్ వ్యక్తి పర్సెక్ కమిటీలో సభ్యుడిగా వుండి అతనికి సంబంధించిన వ్యక్తికి విద్యా శాఖ కమిషనర్ అవకాశం కల్పించకపోతే అతనిపై వత్తిడి తెచ్చి నాసిరకం పేపర్స్ ముద్రించడానికి ప్రయత్నించడంవల్ల కాలయాపన జరుగుతోంది. మన రాష్ట్రంలో పున్నవారికి పుస్తకాల ముద్రాణకు అవకాశం కల్పించకుండా కర్నాటకలో, మద్రాసులో పున్న వారి ఆశ్రయాలకు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. పెద్ద ఎత్తున 72 లక్షల పుస్తకాలు ముద్రించవలసి వుంది. అందుకు ఓ.డి.ఏ. నుంచి 6 కొట్లు వచ్చినా ముద్రాణలో జాప్యం జరగడానికి కారణం ఏమిటి? ఈ విధంగా జాప్యం జరగడంవల్ల ఇప్పటికే పాఠశాలలు తెరిపి రెండున్నర మాసాలు దాటేపోయింది. అవి ముద్రింపే సరికి ఇంకో రెండు నెలలు పడుతుందో, నాలుగు నెలలు పడుతుందో, ఈ విద్యా సంవత్సరమే ముగిసిపోతుందా అని అడుగుతున్నాను. ఓ.డి.ఏ. వారు ఇచ్చిన డబ్బును సర్వినీయోగం చేసి వెంటనే పుస్తకాలు ముద్రించేట్లు చూడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్. తేసుకొన్నాను. మొన్న దీనిపై చర్చ జరిగింది. కన్నరండు మినిస్టరుగారు సమాధానం కూడా ఇచ్చారు. వారికి ఈ విషయం చెబుతాను.....

శ్రీ బద్దం బాలరెడ్డి:- మొన్న పుస్తకాలు ఇవ్వలేదన్న అంశం చర్చకు వచ్చింది. కానీ ముద్రణలో జరుగుతున్న అవకతవకల విషయం పృథుత్వం దృష్టికి రాలేదు.....

శ్రీ ఎన్. వెంకట వేరయ్య:- అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రంలోని అనేక పెటర్నరీ హాస్పిటల్స్ లో పెటర్నరీ డాక్టర్లు లేకపోవడం మూలంగా గామాల్లోని రైతాంగం అనేక ఇబ్బందుల్ని ఎదుర్కొంటున్నారు. గతంలో జనార్ధన్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు కూడా పెటర్నరీ డాక్టర్ల పోస్టులను భర్తీ చేస్తామన్నారు. మంత్రి వేరారెడ్డిగారు కూడా పెటర్నరీ డాక్టర్ల ఫాలో పోస్టులను భర్తీ చేయడం జరుగుతుందని అనేక మార్లు ప్రకటనలు కూడా చేశారు. కానీ ఆచరణలో మాత్రం అందుకు ఏ విధమైన చర్య తీసుకోలేదు. షేగా కొత్తగా రెండు వందల హాస్పిటల్స్ ఏర్పాటుకు ముఖ్యమంత్రిగారు ఉత్తర్వులు ఇచ్చారు. మంత్రి వేరారెడ్డిగారు రెండు మాసాల క్రితం పోస్టుల భర్తీ గురించి నిల్వారు జిల్లాలో ప్రకటన చేసినా ఇప్పటివరకూ ఎలాంటి చర్యలు తీసుకొని కారణంగా గామాల్లో పశు సంపద తగ్గిపోయేయ ప్రమాదం ఏర్పడింది. ఖమ్మం జిల్లాలో ఒక గామంలో పెటర్నరీ డాక్టరు లేని కారణంగా కుక్కకాటుకు గురైన 20 పశువులు చనిపోయాయి. సకాలంలో వైద్య సదుపాయం లేకపోవడంవల్లనే ఈ విధంగా ముగ్ధజీవాలు ప్రాణాలు కోల్పోవడం జరిగింది. కాబట్టి దీనిపై పృథుత్వం ఏం చర్య తీసుకొంటుంది? ఇక అనేక పశు వైద్యశాలల్లో కాలం వెల్లిన మందుల్ని ఇవ్వడం, నాసిరకం మందుల్ని ఇవ్వడం వల్ల కూడా సరిగా వైద్యం జరగడం లేదు. కాబట్టి వెంటనే పృథుత్వం స్పందించి ఈ విషయంలో తగిన చర్య తీసుకోవాలి. ఇకపోతే అనేక గామాల్లో పెటర్నరీ హాస్పిటల్స్ కోసం బిల్డింగ్స్ కట్టి 10 సంవత్సరాల్లోనూ డాక్టర్లను పోస్ట్ చేయకపోవడంతో విపరీతంగా నష్టం జరుగుతోంది. ఈ మద్యన ట్రైసమీ ద్వారా పెటర్నరీ అనిస్టెంట్స్ నియామకానికి ఇంటర్వ్యూలు కూడా జరిగాయి. కానీ కొన్ని చోట్ల జరగలేదు. కాబట్టి వెంటనే అన్ని ప్రాంతాలలో ట్రైసమీ ద్వారా పెటర్నరీ అనిస్టెంట్లను నియమించేందుకు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

9-40 శ్రీ కె. సుబ్బారావు (విజయవాడ వెస్ట్):- అధ్యక్షా, విజయవాడ నగరపాలక ఉ. సంస్థ ప్రజారోగ్య సిబ్బంది ఎన్.ఎం.ఆర్., బిల్డ్ కార్మికులను పునరుద్ధరించాలని సంవత్సరం నుంచి ఆందోళన జరుపుతున్నారు. రాష్ట్రంలో ప్రజల ద్వారా ఎన్నుకోబడిన మేయర్స్ కు అధికారాలు ఇవ్వాలని రాష్ట్రంలో గల మేయర్స్ అందరూ ఆందోళన ప్రారంభిస్తున్నారు. 1వ తేదీ నుంచి విజయవాడ మేయర్ టి. వెంకటేశ్వరరావు పృథుత్వ నిర్ణయాన్ని వెల్లడికి వ్యతిరేకంగా - సంవత్సరంన్నరగా ప్రజలు ఎన్ని విజ్ఞప్తులు ఇచ్చినా పట్టించుకోకుండా ఉన్న పరిస్థితికి నిరసనగా ఆమరణ నిరాహారదీక్ష ప్రకటించారు. పృథానంగా విజయవాడ కార్పొరేషన్ లో సంవత్సర కాలంగా పాఠశుద్ధ్య పరిస్థితి క్షీణించింది డబ్బు ఉన్నా కూడా పాఠశుద్ధ్య కార్మికులను నియామకం చేసుకోడానికి పృథుత్వం

అనుమతించడం లేదు. ఆందోళన కార్యక్రమాన్ని నివారించడానికి కావలసిన చర్యలను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ ఆర్. గాంధీ (వేపంజెరి):- అధ్యక్షా, ఇంటర్ క్యాస్ట్రో మ్యారేజ్ చేసుకునే వారికి ఉద్యోగాల భర్తీలో ప్రయోజనం ఇవ్వాలని గత ప్రభుత్వం జి.వో. ఇచ్చింది కానీ ఆ జి.వో.ను కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రద్దు చేసింది. ఉద్యోగ నియామకాలలో ప్రభుత్వం ఎస్.సి., ఎస్.టి., టి.సి. మహిళలు, ఫిజికల్, హ్యాండ్ క్యాప్, ఎక్స్ సర్వైస్ మెన్ లకు రిజర్వేషన్ పెట్టారు. ఇంటర్ క్యాస్ట్రో మ్యారేజ్ చేసుకున్న వారికి కూడా ప్రభుత్వం రిజర్వేషన్ పెట్టాలని తమ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు కనుక తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- I want the Cabinet to make a note of it. A decision has been taken in the Business Advisory Committee. For the issues raised in the Zero Hour, answers - - atleast brief answers - should be communicated to the Members later. జేరో అవర్ ప్రారంభం కావడానికి ముందు ఇచ్చినా సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (ముఖ్యరాజాద్):- అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో చాలా కాలంగా నేచరీ క్యూర్డ్ హాస్పిటల్ పని చేస్తోంది. ఆసియాలోనే ఇది చాలా ప్రాధాన్యమయిన హాస్పిటల్. దేశంలోనే కాక ఇతర దేశాల నుంచి ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి కూడా చాలా మంది వచ్చి ట్రీట్ మెంట్ తీసుకుంటూ ఉంటారు. దీని ప్రాముఖ్యతను గ్రహించి డాక్టర్ల పెన్షరెడ్డి ఉండగా వేటిలోని విభాగాలన్నీబీని మెర్జ్ చేసి ప్రభుత్వ అధీనంలోకి తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రాజామాయ రోసర్పి సెంటర్, వేమన యోగా రోసర్పి ఇన్ స్టిట్యూట్, గాంధీ నేచరీ క్యూర్డ్ కాలేజీలను మెర్జ్ చేసి ప్రభుత్వ అధీనంలో సర్వపాంచాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. కిర్క్ శేఫులు రామారావుగారు యోగా అధ్యయన పరిషత్ ఏర్పాటు చేసి ఇన్ స్టిట్యూట్ ని కాపాడాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. దానికి విరుద్ధంగా డాక్టర్ సత్యనారాయణ అనే ఒక అధికారి చాలా జూనియర్, దానిపై అధిపత్యాన్ని తెలియించడానికి ఎంత ఫౌరమ్మైన నిర్ణయం తీసుకున్నారంటే, దానిని సెవరల్ చేసి, ఏ విధంగానయినా ఆ భూమిని లెఅవుట్ చేసి, అమ్ముకోడానికి తప్పంగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. దీనిలో చాలా అవకతవకలు జరుగు తున్నాయి. డాక్టర్ సత్యనారాయణ రికరకాల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. దీని పైన పూర్తి సమాచారాన్ని తెప్పించుకుని, అవసరమయితే ఎంక్వయర్ కూడా వెయ్యాలి. గత ముఖ్యమంత్రి రామారావుగారు చాలా ప్రాధాన్యత ఇచ్చి,

దీనిని కాపాడడానికి పృథ్వీశంకరులు వెళ్ళారు. ఏ మాత్రం కూడా ఒరిగిపోలేదు. వాళ్ళు బట్టలతో మొదటి నుంచే ఏ విధంగా అయితే జరుగుతుందో, గవర్నర్‌ని బట్టి విషయంతో నిర్ణయం తీసుకుని, ఇంకా అవసరమయితే పృథ్వీశంకరులు వెళ్ళాలి. ఆ వాళ్ళు బట్టలను కాపాడడానికి వరకులను తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

డాక్టర్ మెట్ట సత్యనారాయణ రావు:- అధ్యక్షా, వోట్ చేసుకున్నాము. తప్పుకుండా దీని మీద వరకులు తీసుకుంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జీరో అవర్ అయిపోయింది. భారతీయ స్పెషల్ మెన్షన్ గురించి అడిగారు. చెప్పండి.

శ్రీమతి పి. భారతి (సత్తనపల్లి):- అధ్యక్షా, ఈ సెల్యూట్ చేసే దిశగా అనే గ్రామం, తురకపాలెం అనే గ్రామం నుంచి సాయంత్రం 6 గంటలకు 8, 10 సెల్యూట్‌లు మధ్య గల చిన్నపిల్లలను నైట్ డ్యూటీ చేయించడానికి జిల్లాలో మిల్కు తీసుకుపోవడానికి ఒక వ్యాపారి లారీ పంపి, తీసుకువెళుతుంటే డ్రైన్ వచ్చి లారీని గుర్తించి- తోసం ఏమంటే, డ్రైన్ వర్ పర్యవేక్షణ కాదు. రైస్ నుండి ఉండో లేదో వాకు తెలియదు. కూలీలతో రోజూ ఎవరు అందుబాటులో ఉంటే వారితో పిల్లలను తీసుకువెడతారు. 13 మంది పిల్లలు అక్కడికి అక్కడే నలుగురు అయిపోయారు. మిగతా 17 మంది వాళ్ళు తీసుకుపోతే, వాళ్ళు బట్టలతో ఉన్నారు. నేను వెళ్లి చూశాను. ఎక్కువ మందికి హాట్ ఇంజూరీస్ అయినాయి. స్కానింగ్ చెయ్యాలో ఏమిటో, పృథ్వీశంకరులు ఏమయినా వేసే పృథ్వీశంకరులు అప్పటివరకూ జరగలేదు. మేము అడిగితే స్కానింగ్ చెయ్యాలంటే ఒక్కొక్కరికి రూ. 14 వేలు ఖర్చవుతుందని సీనియర్ డాక్టర్ అనడం జరిగింది. ఆ విధంగా మాట్లాడడం వల్ల అభ్యంతరం చెప్పి వెంటనే చెయ్యాలని మేము వక్రీడి చెయ్యడం జరిగింది. ఆ తరువాత వైద్యం అంతంతమాత్రంగానే జరిగింది. తరువాత కూడా ఒక జాబ్ చేసిపోయింది. రాష్ట్ర పృథ్వీశంకరు కలుగజేసుకుంది. మా జిల్లా మంత్రిగారు కేసరిపాదరావుగారు, పెంట్రింగ్ మినిస్టర్ వచ్చారు. ఏదేమయినా ఆర్థిక సహాయం చెయ్యడంలో పృథ్వీశంకరు ముందుకు రావడం లేదు. పృథ్వీశంకరు చెబుతున్నారు. చిన్న పిల్లలు కనుక వారి కుటుంబాలకు ఆర్థిక సహాయం చెయ్యడానికి రూ. 14 వేలు అంటున్నారు. చేసిపోయిన 14 మందితో ముగిసిపోతే అర్హత ఉండన్నారు. రూ. 10 వేలు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉందని అంటున్నారు. ఇది చాలా అన్యాయం. 14 మంది ముక్కుపప్పులారని పిల్లలు చేసిపోతే వారి కుటుంబాలకు ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వని పరిస్థితి ఉంది. స్కూలు విరూపాక్ష పాఠశాల, పక్కా ఇల్లు కట్టిస్తాము, మోడర్ గ్రామంగా తీర్చిదిద్దాము అంటున్నారు. అది వేరే విషయం. ఆ కుటుంబ సభ్యులను రూ. 14 వేల సహాయం ముందుకు రావడం లేదు. అతని మీద వరకు లేదు. అతని ద్వారా నష్టపరిహారం ఇవ్వడం లేదు. ఆ లేకపోవడం పృథ్వీశంకరు చేస్తే, ఆ వ్యక్తి నష్టపరిహారం ఇస్తారు. హరినాథరెడ్డి అనే బిజినెస్ మాన్ చాలామంది ఫ్యాక్టరీలున్నాయి. రూ. 50 వేల బొప్పిన ఒక్కొక్కరికి ఇవ్వడానికి విధంగా ఉన్నాడు. అతని ద్వారా మాట్లాడి, ఇవ్వించడానికి తగ్గట్టు తీసుకోకపోవడం చాలా దుర్మార్గం. అతనితోనయినా ఆ కుటుంబాలకు నష్టపరిహారం ఇవ్వాలని. రైల్వే కూడా పేర్కొన్నారు.

చేస్తోంది. కాపలాదారు తనివేస్తున్నారు. గేటు ఉంటే తీసేశారు. గేటు పెట్టడానికి ఏర్పాటు చేసి కూడా అవసరం లేదని అన్నారు. వెంటనే అక్కడ గేటు ఏర్పాటు చేసే దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మాట్లాడి చర్య తీసుకోవాలి.

డాక్టర్ కోడెల శివప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు, హృదయ విదారకమైన సంఘటన జరిగింది. మరణించినవారి కుటుంబ సభ్యులకు శాసనసభ్యులు, మేము సంతాపం చెప్పాము. ఒక్కొక్క కుటుంబానికి ఆర్థిక సహాయం చేశాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ప్రత్యేకమైన కేసుగా భావించి ఆర్థిక సహాయం పొందడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. పక్కా ఇళ్లు, స్కూల్ నిర్మాణం కోసం ఏర్పాటు జరుగుతోంది. ఫలానా వ్యాపారి బాధ్యుడని దర్యాప్తు చేశాము. బాధ్యుడయితే వదిలే పరిస్థితి లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోట్ చేసుకున్నారు.

శ్రీ టి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఇది చాలా ప్రాముఖ్యత గల అంశం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అందుకే వారికి టైం ఇవ్వాను. ఇంకేం లేదు.

* 9/50 డాక్టర్ కోడెల శివప్రసాదరావు:- ప్రభుత్వపరంగా ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వాము. కేంద్రం నుంచి ప్రత్యేక సహాయం కోసం ప్రయత్నం చేశాము. ఒప్పుకోవడం జరిగింది.

డాక్టర్ కోడెల శివప్రసాదరావు:- ప్రభుత్వపరంగా ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వాము.

శ్రీమతి పి. భారతి:- ఒక సబ్జిషన్ బాలకార్మికులకు చట్టాన్ని అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అదీ సెపరేట్ ఇష్యూ. నోట్సు ఇవ్వండి వేరేగా. This is special mention. I don't allow.

With regard to petitions also there has been a decision taken by the B.A.C. that unless you get it approved by the Speaker earlier no petitions will be taken, because there are number of petitions which do not satisfy the rules and they are coming to me. From tomorrow onwards the decision will come into effect. For today I will allow. From tomorrow onwards I don't allow.

అర్జుల సమర్పణ

శ్రీ కె. రామకృష్ణ (అనంతపూర్):- అధ్యక్షా, ఈ రోజు అఖిలభారత విద్యార్థి షెడరేషన్, పి.డి.ఎస్.యు, ఎ.ఐ.ఎస్.యు ఆధ్వర్యంలో వేలాది మంది విద్యార్థులు

రాజధానికి వచ్చారు. శాసనసభ స్పీకరుగారి వద్దకు వస్తున్నారు. డిగ్రీ కాలేజీ, ఇంటర్మీడియట్, పాలీటెక్నిక్ విద్యార్థులకు సంబంధించి చాలా సమస్యలు మే దృష్టికి ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తేవడానికి వచ్చారు. 42 వేల మంది బి.సి. విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్స్ బాకీలున్నాయి. కోట్లాది రూపాయల ఐకాయలున్న పరిస్థితిలో వారు పదుపులు కొనసాగించలేని పరిస్థితి ఉంది. ఇంటర్, డిగ్రీ వారికి స్కాలర్‌షిప్స్ మొత్తం పెంచలేదు. రూ. 200 నుంచి రూ. 400 వరకు పెంచాలని కోరుతున్నారు. యూనివర్సిటీ విద్యార్థులకు రూ. 345 నుంచి రూ. 600 వరకు పెంచాలని కోరుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పిటిషన్ పంపండి.

శ్రీ కె. రామకృష్ణ:- ఆశ్రమ పాఠశాలకు సంబంధించి హాస్టల్ కొనసాగించాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- అధ్యక్షా, ప్రజారోజు హరిజనులను, గిరిజనులను దేవుళ్లు అంటున్నారు. రూ. 20 కోట్లు బాకీ ఉంది. వారి ఆర్థికాదం వీనిపించాలని ఆయన చెబుతున్నారు. దయచేసి స్పందించాలి.

Mr. Speaker:- You pass on the petition to me. This is petition's time. I cannot allow please.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, నాగేశ్వరరావుగారు కూడా అడుగు తున్నారు. క్లారిఫై చేసాను. రూ. 5 కోట్లు రిటేజీ చేశాము. అల్లెరెడ్డి డిస్బర్స్ అయి ఉంటుంది లేదా ఈ రోజు రేపే కావచ్చు. ఐకాయలు ఇవ్వమని చెప్పము. అన్నీ విధాల పర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను ఒక పిటిషన్ ఇస్తాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పంపండి.

(గౌరవ సభాపతికి పిటిషన్ పంపడం జరిగింది)

శ్రీ కె. రామకృష్ణ:- అధ్యక్షా, ...

Mr. Speaker:- Mr. Ramakrishna, you told me that there was a petition. When I asked you to pass it on, you don't have it. This is not good. Your petition should comply the rules. Otherwise I will return it to you.

(Petition was sent to Hon'ble Speaker)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకొని వచ్చిన విషయము: ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన ఆర్.టి.సి బస్సు ప్రమాదం గురించి.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, రంపవోడవరం కేంద్రంగా పెట్టి ఎ.టి.టి.ఎ. గిరిజనాభివృద్ధికి సెరికల్చర్ కార్యాలయం ఉండేది. కానీ ఈ మధ్యనే అర్జునాశ్రీ ఎవరికో తెలియకుండా ప్రభుత్వ ఆదేశాలున్నాయని సర్వేన భవన సదుపాయం లేకున్నా కాకినాడకు మార్చారు. తిరిగి దానిని రంపవోడవరంకు మార్చాలి. పిటిషన్ ఛామ్యూన్.

(గౌరవ సభాపతికి పిటిషన్ పంపడం జరిగింది)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకొని వచ్చిన విషయము: ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన ఆర్.టి.సి. బస్సు ప్రమాదం గురించి

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ:- అధ్యక్షా, 25.8.96 నాడు గంగావతి నుంచి బాల్కారాము వచ్చే బస్సు ఉదయం 6 గంటలకు ఎవరూ నిద్ర లేవని పరిస్థితిలో దురదృష్టవశాత్తు ప్రమాదానికి గురి అయింది. ఇక్కడే కాదు రాష్ట్రం మొత్తం మీద చూస్తున్నాము. చాలా చోట్ల ఆర్.టి.సి. బస్సులు నదీలో పడిపోవడం, పట్నా నుంచి జోర్ కాలువలో పడిపోవడం, రోడ్ యాక్సిడెంట్ కావడం జరుగుతోంది. సుమారుగా పదిమందికి తగ్గేకుండా ప్రయాణీకులు పనిపోతున్న పరిస్థితి ఉంది. ఈ యాక్సిడెంట్ జరిగిన ఫిరంగి పురం వద్ద వచ్చే మీద యాక్సిడెంట్ కావడం మొదటిసారి కాదు. అంతకు ముందు రెండు రోజులు క్రితమే ఒక బస్సు పడిపోయింది. ఆర్.టి.సి. బస్సుల పరిస్థితి ద్రవ్యవర్గ పరిస్థితి చూస్తున్నాము. బస్సులకు రన్నింగ్ లో చాలాసార్లు టైర్స్ పోవడం, పాతిక్ బస్సులకు కూడా రేబ్రేడ్ చేసిన టైర్స్ ను వాడడం జరుగుతోంది. పాతిక్ పేరుతో ఛార్జీలను వెంబాడు కావ్ లాంగ్ జిర్నీకి వెళ్ల బస్సులకు కూడా రేబ్రేడ్ చేసిన టైర్స్ వాడుతున్నారు. మేము ఈ మధ్య పి.ఎ.సి.ఇ. ఖమ్మం వెళ్లినప్పుడు టైర్స్ బద్దలు బద్దలుగా ఉండి పోయాయి. ఈ మధ్య గౌరవ సభ్యులు కొందరు మెదక్ పోలీస్ స్టేషన్ కి వెళ్లినప్పుడు రెండు టైర్స్ ఉడిపోయిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ రకంగా బస్సుల కండిషన్ ఉంది. ఇక డ్రైవింగ్ లోకు రోడ్ పెన్స్ లేదు. రోడ్డు మీద ఒక బస్సు అపి ఉంటే దాని ప్రక్కనే ఇంకొకటి అపకారు. రోడ్డుకు మధ్యలో అపకారు. డ్రైవింగ్ లోకు రోడ్ సెన్సి, డిసిస్సిన్ లేకుండా పోతోంది. ఆర్.టి.సి. డ్రైవింగ్ లోకు ఈ విషయంలో ట్రైనింగ్ కాన్సెస్ పెడితే మంచిది. కండక్టర్స్ ఒక్క పైసా దుర్వినియోగం చేసినా చర్య తీసుకుంటారు. అలాగే రోడ్ పెన్స్ లేకుండా పనిచేస్తే డ్రైవింగ్ లో మీద కూడా చర్య తీసుకోవాలి. ప్రస్తుత సంఘటన విషయానికి వస్తే అందరికంటే ముందు నేను అక్కడకు వెళ్లాను. ఉదయం పని మీద బయటకుపోతుంటే ఒక ఫిరంగి వెళ్ళారు. చాలా దురదృష్టవశాత్తూ సంతాపం జరిగింది అని తెలియగానే ప్రభుత్వంకంటే ముందే, జిల్లా మంత్రిగారి కంటే ముందే వెళ్లాను. అక్కడమ్మ మా ఎస్.పి.సి.ఎ. అప్రెషియేట్ వెయ్యాలి. మెసజ్ రాగానే రెస్పాన్డ్ అపరేషన్స్ కి దిగి, వ్యయంగా తీసుకున్న చర్యలను అప్రెషియేట్ వెయ్యాలి. ఆ విశిష్ట, వెనుక వస్తున్న లాగ్

దృష్టికి తీసుకొని వచ్చిన విషయము:

ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన

ఆర్.టి.సి. బస్సు ప్రమాదం గురించి.

క్లెనర్ బస్సు మీద ఎక్కిన వారిని ఒడ్డుకు వేర్చిన భాగంలో క్లెనర్ తీసుకున్న చర్యలకు కన్సిడరబుల్ అవార్డును ప్రభుత్వం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ రకమైన సంఘటనలు చాలా జరిగాయి. మాస్టేస్ సాగర్ లో బస్సు పడిపోయింది. డ్రైవర్స్ వేకిలో చాలా మంది ప్రాణాలు పెట్టుకుని, ప్రయాణాలు చేస్తున్నారు. బయలుదేరిన వారు ఇంటికి చేరే దాకా నమ్మకం లేకుండా పోయింది కనుక ప్రభుత్వపరంగా నితుంత్రించవలసిన అవసరం ఉంది. యాక్సిడెంట్స్ కంట్రోల్ కు పిం చెయ్యబోతున్నారో ప్రభుత్వం చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. చనిపోయిన వారికి రూ. 1 లక్ష ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఆర్.టి.సి.కి కూడా గ్రూప్ ఇన్ సూరెన్స్ స్కేమ్ పెట్టి ఈ రకంగా యాక్సిడెంట్ లో చనిపోయిన వారికి పెంజన్ సహాయం అందాల చెయ్యాలి. పెంజన్ రూ. 5 లక్షలు వచ్చే విధంగా గ్రూప్ ఇన్ సూరెన్స్ పెట్టి, టెక్నిక్ కవర్ అయ్యేట్లు సేటింగ్ కెపాసిటీకి అని పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

10.00 క్రితం ఏదో ప్లాద్రాబాద్ నుంచి విజయవాడకో, గుంటూరుకో ఇలా ప్యయివేటు ఉ. బస్సులను చూశాము కానీ ఈ రోజున ముఖ్యంగా తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం వచ్చిన దగ్గర నుంచే కొన్నివేల ప్యయివేటు బస్సులు ఈ రాష్ట్రంలో నడుస్తున్నాయి. వాటికి పోటీగా ఫాస్ట్ గా నడపాలనే ఆత్మతతో మన ఆర్.టి.సి. డ్రైవర్స్ బస్సులు నడుపుతూ వుండడంతో ఈ ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. మా డిలాలో కూడా బస్సు ప్రమాదం జరిగింది. ఈ దురదృష్టకరమైన ఇన్సిడెంట్ లో బాధితులైన కుటుంబాలకు సానుభూతిని తెలుపుతూ మీనిమం ఒక లక్ష రూపాయలు వాళ్ళకు ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వాలని మా పార్టీ తరఫున డిమాండ్ చేస్తున్నాను. అలాగే చిన్న పాప ఒక సంవత్సరం లోపు అమ్మాయి తల్లిదండ్రులను మొత్తం కుటుంబ సభ్యులను పోగొట్టుకుని ప్రమాదం నుంచి బయటపడిందని మేము పత్రికలలో చూశాము. ఆ అమ్మాయి బాధ్యత ప్రభుత్వం చేపట్టాలని ఇంకా ఐడెంటిఫై కాని బాడీలను ఐడెంటిఫై చేసి ఆ డెడ్ బాడీలను వారి, వారి గామాలకు చేర్చడానికి, దహన సంస్కారాలకు కావలసిన ఇమేడియట్ రిలేఫ్ కూడా అందేటట్లు చూడాలని ఒక లక్ష రూపాయలు ఎక్స్ గ్రేషియా చెల్లించాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిపావ్. విరట్ రెడ్డి (నర్సాపూర్):- అధ్యక్షా, పొరుగు రాష్ట్రంలో జరిగిన బస్సు ప్రమాదంలో తమ దగ్గర పని చేసే వ్యక్తి కుమారుడు మరణిస్తే వారం రోజులు దాటినా సమాచారం అందజేయకుండా, ఆర్.టి.సి. అధికారులు నిర్లక్ష్యం చేశారని కన్న తండ్రి ఆరోపించారు. 21వ జేడ్ నాడు పోలాపూర్ కు కిలోమీటరు దూరంలోని ఇంద్రానగర్ వద్ద జరిగిన రోడ్డు ప్రమాదంలో బస్సులో ప్రయాణిస్తున్న అతని కుమారుడు చంద్రశేఖర్ ఇంజనీర్, ఆర్.టి.సి. బస్ డ్రైవర్ కూడా మరణించడం జరిగిందని, చంద్రశేఖర్ తండ్రి పుల్లారెడ్డి ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. పుల్లారెడ్డి ప్రస్తుతం న్యేకర్ యనమల రామ కృష్ణుడుగారి వద్ద పి.ఎస్.గా పనిచేస్తున్నారు. అయితే ఆర్.టి.సి. అధికారులు బస్ డ్రైవర్ శవాన్ని నగరానికి తీసుకువచ్చారు కానీ తమ కుమారుడి మృతదేహాన్ని ప్లాద్రాబాద్ కు

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
ద్వీపానికి తేసుకొని వచ్చిన విషయము:
ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన ఆర్. బి. సి.
బస్సు ప్రమాదం గురించి.

తేసుకురాబేదని కనీసం తమకు సమాచారం కూడా అందించలేదని పుల్లారెడ్డి వేర్కొన్నారు. జేబులో ఉన్న గుర్తింపు కార్డు ఆధారంగా షోలాపూర్ ఆసుపత్రి సిబ్బంది తమకు సమాచారం అందిస్తే తామే వెళ్లి మృతదేహాన్ని తెచ్చుకున్నామని ఆయన తెలిపారు. దానికి నిరసనగా వారు ఆర్. బి. సి. కార్యాలయం ముందు నిరాహారదీక్ష వేయడానికి అయినా వెనుకంజ వేయనని వేర్కొన్నారు. ఈ విధంగా కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. కర్నాటక రాష్ట్రం గంగావతి నుంచి తూర్పుగోదావరి జిల్లా బాక్సారామంకు బస్సు బయలుదేరింది. అందులో 40 నుంచి ప్రయాణీకులు ఉన్నారు. గుంటూరు జిల్లా ఫిరంగిపురం గ్రామ సమీపంలోని వేమవరం వాగువద్ద గల చపా పై నుంచి ఆదివారం ఉదయం గం. 6.30 లకు బస్సు వాగులో పడిపోయి 12 మంది మరణించారు. వారిలో 7 మంది మహిళలు, నలుగురు పురుషులు, ఒక బాలిక ఉన్నారు. ఆ వాగులోకి నేతులు ఎన్ని వచ్చాయి, ఏ విధంగా ఉన్నది, వర్షాలు ఎలా ఉన్నాయనేది కూడా డ్రైవర్ గమనించకుండా డ్రైవ్ చేయడం బస్సు వాగులోకి పడిపోవడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రిగారు, ఇంకా ఇతరులు కూడా అక్కడకు వెళ్లడం, పరామర్శించడం జరిగింది. చనిపోయిన వాళ్లకు ఆర్థిక సహాయం స్పష్టంగా ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉన్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తేసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి పి. భారతి:- అధ్యక్షా, నాకు ముందు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఇది చాలా హృదయవిదారకమైన సంఘటన. మా నీయోజకవర్గంలో ఏ గ్రామం దాటాలన్నా లో తెవో బీగ్డెలు, వాగులు వుంటాయి. సర్వ సాధారణంగా ఈ వాగులు ప్రతి గ్రామం మట్టా వుంటాయి. ఈ వాగులు ఉన్న గ్రామాలలో బాగా అనుభవం వుండి, ఆ ప్రాంతాలలో తిరిగే డ్రైవర్లు తప్ప మిగతా వారు ఆ నీటి ప్రవాహ వేగం ఎప్పుడు నెట్టుకొన్నారో కూడా గ్రహించడం కష్టం. అందుకని ఇది డ్రైవర్ తప్పని నేను అనను. ఫిరంగిపురం దగ్గర జరిగిన ఈ సంఘటన చాలా దురదృష్టకరం. ఇది మా నీయోజకవర్గం లోనే ఉన్నది. అందుకని నేను గం. 8.00 లకు అక్కడకు వెళ్లి సరికి తవాలను తేసి వరుసగా పడుకోబెట్టారు. అయితే అక్కడ చూసిన సంఘటన వల్ల నాకు అర్థం అయింది ఏమిటంటే మన రాష్ట్రం నుంచి అనేక మంది రైతులు వలస వెడుతూ వుంటారు. అలాగే కర్నాటక రాష్ట్రానికి చెందిన వారు బహుశ వలస వచ్చిన వాళ్లు అయి వుంటారని అక్కడున్న వంటి పాత్రలు, సరంజామా మాస్ట్రే నాకు అర్థం అయింది. ఆ రకంగా బతుకు తెరుపు కోసం వాళ్లు అక్కడకు వస్తూ ముక్కువాతపడడం జరిగిందీ. ఆర్. అండ్ బి. సంస్థ వారు రోడ్డును నిర్లక్ష్యం వేస్తున్న పరిస్థితి వలన ఈ ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయనేది తమ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తేసుకురాదలచుకున్నాను. అందుకని ఆర్. అండ్ బి. వాళ్లు అన్ని వోల్టేజీ ఈ కాజీవేలు తక్కువలో అవతాయని చెప్పి లో తెవో బీగ్డెలు కడతారు. అక్కడ వచ్చే వాగులు, వాటి స్వరూపాలు గ్రహించరు. ఈ రకమైన బీగ్డెల వలన ఈ ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ బస్సుకన్నా ముందు వెళ్లిన వ్యాన్ సురక్షితంగా వాగు దాటిన తరువాత డ్రైవర్ బస్సు డ్రైవ్ చేశారని చెప్పి అక్కడున్న వారు చెబుతున్నారు. అయితే

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
దృష్టికి తీసుకొని వచ్చిన విషయము:
ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన
ఆర్.టి.సి. బస్సు ప్రమాదం గురించి.

27 తేగఘ్న, 1996.

467

మధ్యలోకి వెళ్లిన తరువాత కూడా నేరు ఫోర్స్ గా రావడంతో ప్రమాదం సంభవించింది. నేరు ఫోర్స్ గా వచ్చే ప్రమాదం ఆ వాగుకు వుంటుంది. అది సహజం. అందువలన చనిపోయిన డ్రైవర్ కి తప్పు అనేది కరెక్ట్ కాదు. అదేవిధంగా స్పెర్ డ్రైవర్ కూడా చనిపోవడం జరిగింది. ఒక బాటిక తోటి 12 మంది చనిపోయారు. చనిపోయిన వారు పేదవారు. చనిపోయిన కుటుంబ సభ్యులను ఇడెంటిఫై చేసిన తరువాత తగిన ఆర్థిక సహాయం అందించాలి. ఎందుకంటే అక్కడ చూసిన పరిస్థితిని బట్టి వాళ్లు బతుకుతున్నప్పుడు కోసం వచ్చిన వాళ్లని అర్థం అవుతున్నది. అందుకని వారికి తగిన ఆర్థిక సహాయం చేయాలని, ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఒక్కొక్క డెడ్ బాడెకి సంబంధించిన కుటుంబానికి లక్ష రూపాయలకు తక్కువగాకుండా ఆర్థిక సహాయం అందించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా ఇద్దరు డ్రైవర్లకు సంబంధించిన కుటుంబాలలో అర్హులైన వారికి పర్మనెంట్ ఉద్యోగం కల్పించాలని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిపాష్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- అధ్యక్షా, ఫిరంగిపురం దగ్గర జరిగిన దుస్సంఘటనలో మరణించిన వారందరికీ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఇదేగాకుండా ఈ మధ్యన ఎన్నో సంఘటనలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి. వాళ్లు ముందు జాగ్రత్త చర్యగా రూట్స్ ను పరిశీలించడంలో కానీ, ఆ రూట్స్ సక్రమంగా తెలిసిన డ్రైవర్లకు సంబంధిత డ్యూటీలను అప్పగించడంలో కానీ ఫౌరంగా విఫలం అయిందనేది చాలా స్పష్టంగా ఈ మధ్యన అర్థం అయింది. ఈ సంఘటనను దృష్టిలో వుంచుకుని దాని మీద పూర్తి విచారణ జరిపించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి వున్నది. విచారణ జరిపిస్తే భవిష్యత్తులో జాగ్రత్తలు తీసుకునే అవకాశం ప్రభుత్వానికి కలుగుతుంది. ఇంతవరకు ప్రభుత్వం ఈ సంఘటన మీద ఎలాంటి విచారణ జరిపిస్తామని ప్రకటనను మేము చూడలేదు మరి ఈ ఫోర్స్ వోలియో ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గర వున్నది. మరి ఇప్పుడు ఏ మంత్రిగారు వింటున్నారో మాకు అర్థం కాలేదు. ఎవ్వరూ వినడం లేదు. ఇంతమంది చనిపోయారు. దీని మీద అటెన్షన్ ఎవరికి వున్నదో నాకు అర్థం కాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- హాం మినిస్టర్ జవాబు చెబుతారు.

శ్రీ సిపాష్. విద్యాసాగరరావు:- దీని మీద విచారణ జరిపించవలసిన అవసరం వున్నది. ఇంతమంది మరణానికి కారణమైన సంఘటన ఎందుకు జరిగింది, ఏ రోపం వలన జరిగింది అనేది ప్రభుత్వం ఇదివరకే విచారణ తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. కనీసం 10-10 యిప్పటికైనా విచారణ జరిపించండి? భవిష్యత్తులో యిటువంటి సంఘటనలు ఉ. జరగకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవచ్చు. ఇందులో చనిపోయినవారందరికీ లక్ష రూపాయల ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వాలని అందరూ డిమాండు చేయడం జరిగింది. అది నేను కూడ కోరుతున్నాను. ఆర్.టి.సి. డ్రైవర్లు ఎవరు అయిన వారోపాటు పస్ట్రీ కూడా వ్రా ఫాల్సు బెసిఫిట్ వస్తుంది. తగిన బెసిఫిట్ ఇవ్వాలి. ఇందులో డ్యూరీంగు డిస్పార్టీ ఆఫ్ డ్యూటీస్

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
దృష్టికి తీసుకొని వచ్చిన విషయము:
ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన ఆర్.టి.సి.
బస్సు ప్రమాదం గురించి.

వారు మరణానికి గురయ్యారు. వీరందరూ బ్రిజ్బునల్ కు వోతారు. క్లెమ్ కొరకు. బేగల్ హర్ సర్టిఫికేట్, వేర్ ఎటాట్ గాని కనేసం శవాన్ని తీసుకోవాలన్నా ఇబ్బందులు జరుగుతున్నాయి. ఇతర రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వారు కూడా వున్నారు. ప్రత్యేక బ్రిజ్బునల్ కొరకు, కొర్టు కొరకు ఆదేశిస్తే సత్వరంగా కాంపెన్షన్ క్లెమ్ సెటిల్ అయ్యే అవకాశం వుంటుంది. అదేవిధంగా, చనిపోయిన కుటుంబాల పిల్లలకు సత్వర న్యాయం జరిగే విధంగా ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రవేంద్రనాథ్ (తెనాలి):- అదృష్టా, గుంటూరు జిల్లాలో ఫిరంగిపురం వద్ద జరిగిన దుర్ఘటనకు యీ సభ తరఫున సంతాపం తెలియజేసుకుంటున్నాను. యీ సంఘటనకు దారి తీసిన పరిస్థితులు, అలాగే భవిష్యత్తులో యిటువంటివి జరగకుండా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తల గురించి మాట్లాడదామనుకున్నాను. శ్రీమతి పి. భారతిగారు చెప్పినట్లుగా ఆ ప్రాంతంలో ఎక్కువ వాగులు, కాజీవేలు వుండడం - వాగు ఎప్పుడు వస్తుందో, ఎంత వేగంగా వస్తుందో తెలియని పరిస్థితుల్లో వాగు వస్తుంది. కనుక నా అభిప్రాయం ఏమిటంటే, ఆ రూట్లో తిరిగే బస్సు, దాని డ్రైవరును తరచుగా ట్రానిన్సింగ్ చేయకుండా ఆ రూటులో అలవాటుపడేటట్లుగా సమయం యివ్వాలి. పర్యటించు నౌల్యాషన్ ఏమిటంటే, యీ కాజీవేల్ నూతనంగా ప్రభుత్వ ఆర్థిక పరిస్థితిని బట్టి ఎత్తు పెంచి నిర్మిస్తే శాశ్వత పరిష్కారం అవుతుంది. ప్రమాదం అనేది యాక్సిడెంట్ గా ఒక్కొక్కసారి జరుగుతుంది. ఒక్కొక్కసారి డ్రైవరు యొక్క నెగ్గిజెన్సు వల్ల జరుగుతుంటాయి. కనుక దీనిపై విచారణ జరుపవలసిన అవసరం వున్నది. నా అభిప్రాయం ఏమిటంటే, డ్రైవరును ఆ రూటులో తరచుగా ట్రానిన్సింగ్ చేయకూడదు. అప్పుడు యిటువంటి ప్రమాదాలు జరుగవు. వెపాకిల్స్ కండిషన్ గురించి చెప్పారు. ఒకవేళ టైర్ల రిగ్రూపింగు వల్ల, స్పీడ్ పార్సు లోపం వల్లగాని ప్రమాదాలు జరుగుతున్నప్పుడు విచారణ జరిపి భవిష్యత్తులో జరుగకుండా చూడాలి. 12 మందిని పోట్ల పెట్టుకున్న సామాన్యమైన విషయం కాదు మృతుల కుటుంబాలకు ప్రభుత్వపరంగా ఆర్థిక సహాయం అందజేస్తే బాగుంటుంది అని గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ.జె.పి. బుచ్చి మహేశ్వరరావు (అల్లవరం):- ఈ సంఘటనలో నా స్వంత గ్రామం అయిన సల్లపల్లి గ్రామంలో వారిని పోట్ల పెట్టుకున్న పరిస్థితులు కలిగాయి. కర్నూటకలో జీవించడానికి ఒక కుటుంబం వారు వెళ్లారు. 10 నుండి 15 సంవత్సరాలు కర్నూటకలో వుండేవారు. మా గ్రామవాసిని పెళ్లి చేసుకుని, భార్యతో వెళ్లారు. తన భార్య ప్రసవించిన తరువాత తీసుకెళ్లడానికి రావడం జరిగింది. ఆ సమయంలో యీ దుర్ఘటన జరిగిన పరిస్థితిని సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మీమ్మల్ని రెక్యెస్టు చేస్తున్నాను. వారు చాలా వేద కుటుంబం వారు. దురదృష్టవశాత్తూ భార్యను తెచ్చుకుని మరల ఇక్కడ వసి చేసుకోవడానికి వస్తున్న తరుణంలో జరిగిన సంఘటన. వారి బిడ్డకు 3వ నెల వయస్సు. ఇంతవరకు ఐడెంటిఫై చేయడం జరగలేదు. భార్యభర్తలు చనిపోయారు; నేను

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
దృష్టికి తేసుకొని వచ్చిన విషయము:
ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన
ఆర్.బి.సి. బస్సు ప్రమాదం గురించి.

27 ఆగష్టు, 1996.

469

వెళ్ళాను. గుంటూరు ఎస్.పి. రావడంతో అక్కడ ప్రజలు అంతా అయోమయంలో పడ్డారు. ఇంకా ఎనిమిది మంది ఏమి అయ్యారో తెలియని పరిస్థితి వున్నది. ప్రభుత్వాన్ని మంత్రివర్గులను కోరేది ఏమిటంటే, వారితోపాటు ఇంకా 8 మంది ప్రయాణం చేస్తున్నారు వారు, ఉన్నారా లేదా అనేది తెలియడం లేదు. శవాలను గుంటూరుకు తీసుకెళ్ళాలి. ఇవ్వలేని పరిస్థితి వుంది. రాత్రి వోల్టేజీయేవరకు శవాలు రాని పరిస్థితి వున్నది. పేద కుటుంబాల వారికి ప్రభుత్వం గ్రాంటు యిచ్చి వారిని ఆదుకోవాలని కోరుచున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు జోక్యం చేసుకుని పేదవారికి ఎక్కువగా గ్రాంటు యిచ్చి ఆదుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను యీ గ్రాంటు యిచ్చి, వెంటనే శవాలను చేర్చితే ఇతర కార్యక్రమాలు చేసుకోవడానికి అవకాశం వుంటుంది. యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియ చేసుకుంటున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి తరపున హోం శాఖమంత్రి (జే. ఎ. మాధవరెడ్డి):- కర్నూటకలోని గంగావతి నుండి తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని దాక్కారామంకు వెళుతున్న ఎ.పి.ఎస్. ఆర్.బి.సి.కి చెందిన ఎ.పి. 9 జడ్-6168 నెంబరు గల లగ్జరీ బస్సు, 25-8 96 తేదీ ఉదయం 6 గంటల 30 నిమిషాలకు నర్సారావు పేట నుండి 20 కిలోమీటర్ల దూరంలో నుదురుపాడు వద్ద కాజువే పై ఘోర ప్రమాదానికి లోనైంది.

ఆ ప్రాంతంలో కురిసిన భారీ వర్షాల వల్ల, నుదురుపాడు వద్ద కాజువే పై 2 1/2 అడుగుల ఎత్తున నేరు ఉద్భవంగా ప్రవహిస్తున్నట్లు విచారణలో వెల్లడయింది. ఈ బస్సు సదరు కాజువేను చేరుకున్న తర్వాత, కాజువే పైకి వెళ్ళడానికి ముందు కొంత సేపు ఆగింది. ఈ కాజువేని ఒక వ్యాను సురక్షితంగా దాటడాన్ని చూసిన డ్రైవరు, ఆ బస్సును కాజువే పై నడిపించారు. నేటి ప్రవాహం అధికంగా ఉండటం వలన, బస్సు కాజువే పై నుంచి ప్రక్కకు నెట్టి వేయబడి వాగులోకి పడిపోయింది. ఫలితంగా వాగు నీటిలోకి బస్సు ముందు భాగం మునిగిపోయింది.

దీని ఫలితంగా, ఆ బస్సులోని ఇద్దరు డ్రైవర్లతో సహా 13 మంది మరణించారు. మృత దేహాలను వెలికి తీయడమయింది. మరణించిన వారిలో 7 మంది మహిళలు, 5 మంది పురుషులు, 5 సంవత్సరాల వయస్సు గల ఒక బాలిక ఉన్నారు. ఇందులో ఇద్దరు సర్వేసు డ్రైవర్ల శవాలు కూడ వున్నాయి. మృత దేహాలను పోస్టు మార్టం కోసం గుంటూరులోని ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తరలించడమయింది.

సర్వేసు కండక్టరు కాకుండా, 32 మంది ప్రయాణికులు (26 మంది పేదలు + 6 మంది పిల్లలు) బతికి బయటపడ్డారు. సంఘటన జరిగిన సమయంలో ఆ బస్సులో ముగ్గురు సిబ్బంది కాకుండా 43 మంది ప్రయాణికులు వున్నారు. ఈ సంఘటనలో గాయపడిన ఒక సంవత్సరం వయస్సు గల చంటి బిడ్డను నర్సారావుపేటలోని ఒక ప్రైవేటు
J. 13-5

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
దృష్టికి తేసుకొని వచ్చిన విషయము
ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన ఆర్.టి.సి
బస్సు ప్రమాదం గురించి.

నర్సింగ్ హాంలో చికిత్స సమీక్షం పంపించగా, ఆ బిడ్డ కొలుకుంటున్నది. ఈ ప్రమాదం
నుండి బయటపడ్డ ప్రయాణికులను ఒక ప్రత్యేక బస్సులో వారి వారి గమ్యస్థానాలకు
చేర్చడమయింది.

విజయవాడ జోను ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టరు, గుంటూరు రేజిస్ట్రార్ చెందిన రేజిస్ట్రార్
మేనేజరు, నర్సారావుపేట డిపోకు చెందిన డిపో మేనేజరు వంటి ఆర్.టి.సి. అధికారులు
ప్రమాద స్థలానికి హుటా హుటిన చేరి, స్థానిక రెవెన్యూ, పోలీసు అధికారులతో
సంప్రదించి, సహాయ కార్యకలాపాలను వర్యవేక్షించారు. జాయింటు కలెక్టరు, రెవెన్యూ
డివిజన్ అధికారి, పోలీసు సూపరింటెండెంట్ కూడ ప్రమాద స్థలానికి వెంటనే
చేరుకున్నారు.

గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్యతరహా, సాగునీటి శాఖమంత్రి, శ్రీ కోడెల
శివప్రసాద్ గారు కూడ సంఘటన స్థలాన్ని, గుంటూరులోని ఆసుపత్రిని కూడ సందర్శించారు.

మృతుల సమీప బంధువులకు రూ. 50,000/- ల తాత్కాలిక సహాయాన్ని
చెల్లించడమవుతున్నది. ఈ మొత్తంలో నుండి రూ. 10,000/- లను సత్వర సహాయంగా
వెంటనే చెల్లిస్తున్నాయి. మిగతా మొత్తాన్ని వారసత్వ ధృవపత్రం సమర్పణవంటి
చట్టపరమైన లాంఛనాలు పూర్తిచేసిన పిదప, రెండు వారాల లోపల చెల్లించడమవుతుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ ఈ సంఘటన గురించి శాఖీయ విచారణ
కోసం ఉత్తరువు చేసింది. విజయవాడ జోను ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టరును విచారణాధికారిగా
10-20 నియమించడం కూడా జరిగింది. పదిమందినీ గుర్తించడం జరిగింది. మరొక
ఉ. యిద్దరు మహిళలు, ఒక పురుషుడు, వేరి మృతదేహాలను గుర్తించవలసి వున్నది.

ప్రమాదానికి గురి అయిన బస్సు వెనుక ఒక బ్యాంకర్ వుంది. నెం.ఎబిసి ఆ
బ్యాంకర్ లో వున్న డ్రైవరు, క్లెనర్ ప్రమాదానికి గురి అయిన బస్సు దగ్గరకు వెళ్లి
బస్సు అద్దాలను పగలగొట్టి కొంతమంది ప్రయాణికులను రక్షించడానికి కృషి చేశారు. ఆ
యిద్దరినీ ముఖ్యమంత్రి పరామర్శించడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా క్లెనర్, విషయానికి
వచ్చినప్పుడు - కనకాల సూర్యనారాయణ, సర్గ్ ఆఫ్ మల్టెన్షరరావు - అతనికి రూ. 75 వేల
రివార్డ్, డ్రైవర్ చలసాని రవి కుమార్ వౌదరి, ఇతనికి రూ. 25 వేలు రివార్డ్ గా
ప్రకటించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ:- అదృష్టా, ఎక్స్ గ్రేషియా విషయం రూ. 1 లక్ష
యివ్వాలనేది ప్రకటించలేదు.

(యింటరవ్యూ)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
 దృష్టికి తీసుకొని వచ్చిన విషయము
 ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన
 ఆర్.టి.సి. బస్సు ప్రమాదం గురించి.

27 ఆగష్టు, 1996.

471

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- గౌరవసభ్యులు మాట్లాడుతూ ఎక్స్‌గ్రేషియా విషయం చెప్పారు. గతంలో జరిగిన యాక్సిడెంట్స్ విషయంలో కూడా రూ. 50 వేలు మాత్రమే యివ్వడం జరిగింది. కొర్టు జడ్జిమెంటును బట్టి ఆ డబ్బు తరువాత యివ్వడం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. డ్రైవర్స్ రిక్వాజ్‌మెంట్ విషయంలో తగు చర్యలు తీసుకోవడమే కాకుండా, మూడు సంవత్సరాలు పాజ్ పోకిల్ డ్రైవింగ్ అనుభవం వుంటేనే లైసెన్సు వుంటేనే రిక్వాజ్‌మెంట్ చేసుకోవడం జరుగుతుంది. ఎప్పటికప్పుడు ట్రైనింగ్ యివ్వడం కూడా జరుగుతుంది. ఎప్పటికప్పుడు అవసరమైన వివిధ మెడికల్ టెస్టులు కూడా చేయడం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. రూ. 50 వేలు అటోబీసి వైపు నుండి యివ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు రూ. 50 వేలు ఎక్స్‌గ్రేషియా యివ్వడం జరుగుతుందని చెబుతున్నారు. చనిపోయిన వారి కుటుంబంలోని వారికి రూ. 1 లక్ష ఎక్స్‌గ్రేషియా యివ్వడమే కాకుండా దానితోబాటు చనిపోయిన వారి కుటుంబసభ్యులలో ఒకరికి, ఏదైనా కార్పొరేషన్‌తో గాని యితర రంగాలలో కానీ ఉద్యోగావకాశాలు కలిగించినట్లయితే న్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రూ. 50 వేల బదులు రూ. 1 లక్షల యివ్వాలనే కూడా డిమాండ్. ఇట్లే ఈడ్ లెఫ్ట్టు టు ది గవర్నమెంట్.

శ్రీ కె. సుబ్బరాజు:- అధ్యక్షా, కర్నాటక నుండి తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు బయలుదేరిన బస్సు ప్రమాదానికి గురి అయినట్లు మెన్షన్ చేశారు. మొదట బయలుదేరిన బస్సు మధ్యలో ఆగితే మరొక బస్సును నియమించారా, లేదా? దూరప్రాంతాలకు వెళ్ల వలసిన బస్సును, కండిషన్ వున్నదాన్ని నియమించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, బస్సు కండిషన్‌లోనే వున్నది. రెండున్నర మేటర్ల ఎత్తున వాటర్ రావడం వల్ల, ఫ్లో పెరగడం వల్ల బస్సు కొట్టుకుపోవడం జరిగింది.

శ్రీ కె. సుబ్బరాజు:- బస్సు మార్పడం జరిగిందా, లేదా?

శ్రీమతి పి. భారతి:- బస్సు సరిగా లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- యాక్సిడెంట్ జరిగిన బస్సు కండిషన్‌లోనే వున్నది. బస్సును మధ్యలో మార్పడం జరిగింది.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
దృష్టికి తీసుకొని వచ్చిన విషయము:
ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన ఆర్.టి.సి
బస్సు ప్రమాదం గురించి.

శ్రీ కె. సుబ్బరావు:- డ్రైవర్ కు అలవాటులేని వేరొక బస్సు మార్చబడింది.

శ్రీ చిక్కల రామచంద్రారావు:- అక్సిడెంట్స్ జరగడానికి కారణం కొంతవరకు డ్రైవర్ నిర్లక్ష్యం అని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. వాగులు మౌంతు పన్నుపుడు డ్రైవర్ బస్సును ఉద్ధృతం తగ్గదాకా ఆపి వుండవలసింది. చనిపోయిన వ్యక్తుల కుటుంబ సభ్యులకు రూ. 50 వేలు కాకుండా, ప్రభుత్వం సానుభూతితో రూ. 1 లక్ష ఎక్స్ గ్రేషియా ప్రకటించాలని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- We can only express our views. It is left to the Government to take a decision.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, స్కూటర్ యాక్సిడెంట్ అయితేనే, బస్సులతో స్కూటర్ డీకొని స్కూటర్లు చనిపోతే, నష్టపరిహార చట్టం క్రింద చనిపోయిన వ్యక్తి కుటుంబసభ్యులకు రూ. 2 లక్షల దాకా చెల్లించడం జరుగుతోంది. ఆ రకంగా క్లెయిమ్ చేసిన కేసులు ఆర్.టి.సి.లో చాలా వున్నాయి. ఆర్టీసీ బస్సులో టికెట్టు కొనుక్కొని, ఒక ప్రాంతం నుండి మరొక ప్రాంతానికి వెళుతూ వుంటే, ఆర్టీసీ వారి నిర్లక్ష్యం వల్ల బస్సు ప్రమాదానికి గురి అయి కొందరు వ్యక్తులు చనిపోవడం జరిగింది. దీనికి కారణం ఆర్టీసీ అయినప్పుడు ఎందుకు కాంపెన్సేషన్ ఇివ్వరు? రూ. 1 లక్ష ఇచ్చినా కూడా తక్కువ. ఇంకా ఎక్కువ ఇివ్వవలసి వుంటుంది. రోడ్డు మీద యాక్సిడెంట్ జరిగితే, కోర్టులో కేసు వేస్తే, లక్షల రూపాయల నష్టపరిహారం లభిస్తోంది. మొన్న డెహ్రాడూన్ స్పీకర్ గారు, సురక్షరెడ్డి, ప్రతాపరెడ్డి, యితర ఎంపీలపై కలిసి బెంగుళూరు వెళ్లారు. ప్లాటెక్ బస్సులో వారంతా వెళ్లడం జరిగింది. ఆ బస్సు యొక్క రెండు డ్విర్లు విరిగి పోయాయి. అదృష్టవశాత్తు వారంతా బ్రతికి బయటపడ్డారు. లేనట్లయితే ఎంత కాంపెన్సేషన్ ఇివ్వేవారో తెలియదు. రూ. 50 వేలు చాలా తక్కువ. ఆర్టీసీ వారే మర్డర్ చేశారు. కాంపెన్సేషన్ ఎక్కువ ఇివ్వకపోతే ఎలా? ఆర్టీసీ ద్వారా ఎక్కువ కాంపెన్సేషన్ ఇిప్పించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- రూ. 50 వేలు వెంటనే పే చేయడం జరుగుతుంది. వన్ టైమ్ సెటిల్మెంట్ చేసుకుంటే రూ. 70 వేలు పే చేస్తారు. కోర్టు నుండి జడ్జిమెంట్ వచ్చిన తరువాత తీర్పు ప్రకారం డబ్బు కేటాయిస్తాము. జనార్థన్ రెడ్డిగారు ఒక విషయం గుర్తించాలి. వారు కూడా 4, 5 సంవత్సరాలు మంత్రిగా వున్నారు. ఆ రోజుల్లో యంతకంటే పెద్ద యాక్సిడెంట్ జరిగినప్పటికీ రూ. 50 వేలకంటే ఎక్కువ ఇివ్వలేదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము
 దృష్టికి తీసుకొని వచ్చిన విషయము:
 ఫిరంగిపురం సమీపంలో జరిగిన
 ఆర్.టి.సి. బస్సు ప్రమాదం గురించి.

27 ఆగష్టు, 1996.

473

ఆ రోజుల్లో మేరు యిబ్బారా? ఎందుకు యింట్లోమెంట్ చేయలేదు? ట్యాంక్ బండ్ మీద
 యాక్సిడెంట్ జరిగింది. కోర్టు జడ్జిమెంట్ ప్రకారం మిగతా డబ్బు యివ్వడం
 జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- కోర్టు జడ్జిమెంట్ అండ్ కాలయాపన్ జరుగుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి:- స్పీకర్ గారి పియస్ కుమారుడు చంద్రశేఖర రెడ్డి
 మరణించారు కదా బస్సు యాక్సిడెంట్ లో. ఆ యిస్సులో ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు?

Mr. Speaker:- You can pass on that information to the
 Minister. He will look into that.

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖర్ రెడ్డి (వనపర్తి):- అధ్యక్షా, 3-8-1993 నాడు మహబూబు
 నగర్ జిల్లాలోని బీహంపల్లి దగ్గర యిటువంటి దుర్ఘటన జరిగింది. ఆనాడు 46 మంది
 చనిపోయారు. ఆ బస్సు ఆరు నెలలపాటు నీటిలోనే వుంది. అప్పటి నుండి కాంపెన్డేషన్
 అడుగుతున్నాము. కాంపెన్డేషన్ విషయం యిప్పటికీ సెటిల్ కావేదు. మరొక ముఖ్య
 విషయం కూడా ప్రస్తావించదలచాను. విజయవాడ ఇ.డి.తో ఎంక్వయిరీ చేయించుతున్నట్లు
 చెప్పారు. డిపార్ట్మెంటల్ ఎంక్వయిరీ కాకుండా ఇతర డిపార్ట్మెంట్స్ వారితో ఎక్స్ పర్ట్
 కమిటీ వేయాలి. డిపార్ట్మెంటల్ ఎంక్వయిరీ అలవాటుగా మారిపోయింది. ఆర్టిసి
 ప్రమాదాలు పరిపాటి అయినాయి. ఆర్టిసి బస్సులో ప్రయాణం అంటే భద్రత లేనే పరిస్థితి
 ఏర్పడింది. బస్సులు రోడ్డు మీద కంటే నీటిలోనే ఎక్కువగా పోతున్నాయి. ఆర్టిసి
 ఇ.డి.తో కాకుండా, వేరే డిపార్ట్మెంట్ వారితో ఎంక్వయిరీ జరిపించవలసిందిగా
 కోరుతున్నాను.

10-30 శ్రీ ఎ. మాధవ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 3-8-93 తేదీన జరిగిన బీచ్ పల్లి
 ఉ. యాక్సిడెంటులో చనిపోయిన వారికి కాంపెన్డేషన్ యివ్వడం జరిగింది. ఎంక్వయిరీ
 వేయడం జరిగింది. రిపోర్టు వచ్చిందో లేదో తెలుసుకుంటాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, తమ ద్వారా విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే,
 ఆర్.టి.సి. నిబంధనల ప్రకారం రూ. 50 వేలు అన్నారు. నిబంధనలు తయారు చేసింది
 మనమే. పోయిన ప్రాణాలు ఎలాగూరావు. రెండు లక్షలీవ్వినా ప్రాణాలకు తక్కువే. కానీ
 సంపాదిస్తున్న వ్యక్తి మరణించిన సందర్భంలో కనీసం లక్ష రూపాయలైనా నష్టపరిహారంగా
 యిప్పించాలని నా మనవి.

ప్రకటన

సభాసమక్షములో ఉంచుపత్రముల గురించి

Mr. Speaker:- All Papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

Papers Laid on the Table of the House

1. A copy of the Annual Report and Accounts of Andhra Pradesh Mineral Development Corporation Limited for the year ended 31st March, 1995 in compliance with Section 619 (4) of the Companies Act, 1956.

2. A copy of the G.O.Ms.No. 541, G.A. (Ser.C) Department dated 2.11.1994, wherein Orders were issued empowering the Principal Secretary/Secretaries to Government and Chairman, Commissionerate of Inquiries to authorise the Inquiry Authorities to exercise powers in respect of departmental inquiries pertaining to their Departments, as required under Section 4 of the A.P. Departmental Inquiries (Enforcement of Attendance of Witnesses and Production of Documents) Act, 1993.

3. A copy of the G.O.Ms.No. 38, L, ET and F (Lab.IV) Dept., dated 18.10.1995, wherein Rules have been framed for health and safety of Children, as required under Section 19(2) of the Child Labour (P&R) Act, 1986.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

(1) 1996, ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక శాసనాల (సవరణ) సవరింపు బిల్లు

Sri T. Seetharam:- Speaker Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Amending Bill, 1996."

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipal Laws (Amendment) Amending Bill, 1996."

(Pause)

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (3) 1996, హైదరాబాద్
నగరపాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు (1996
సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

27 ఆగష్టు, 1996 475

The motion was adopted and the bill was introduced.

(2) 1996, ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక సంఘాల (రెండవ సవరణ) బిల్లు

Sri T. Seetharam:- Speaker Sir, I beg to move:-

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipalities (Second Amendment) Bill, 1996."

Mr. Speaker:- Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipalities (Second Amendment) Bill, 1996."

(Pause)

The motion was adopted and the bill was introduced.

Mr. Speaker:- Yesterday, it was agreed by the House to take bills for consideration today. So we will take up bills for consideration after tea break.

I now adjourn the House for half an hour for tea break.

(The House then adjourned for half an hour tea break at 10.33 A.M.)

(The House re-assembled at 11.00 A.M. with the Hon'ble Speaker in the Chair)

1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు
(1996 సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

Sri T. Seetharam (Minister for Municipal Administration):- Sir, with your permission, I beg to move:-

"That the Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1996 be taken into consideration."

Mr. Speaker:- Motion moved. Now, discussion on the Bill.

శ్రీ బి. నీతారా:- ఈ బిల్లు ప్రేరేపక మంత్రోద్దేశ్యం నగరంలో విద్యుదీకరణ సందరింపే ఆవులు, మేకలు గేదెలు మొదలయినవి ట్రాఫిక్ కు ఇబ్బంది కలుగజేస్తున్నందున దీనిపై హెచ్చరిక పూర్వకంగా ప్రభుత్వానికి ఉత్తరువులు ఇవ్వడం జరిగింది. అందువలన కూడా ఈ బిల్లును సభ ముందుకు ప్రేరేపకం జరిగింది. ట్రాఫిక్ ఇబ్బంది వలన ఈ మధ్య హుసేన్ సాగర్ లో బస్ దుర్ఘటన జరిగింది. ఆ తరువాత కొద్ది కాలానికి జీప్ పడడం జరిగింది దేనివలన ప్రభుత్వం మీది గృహం కూడా డ్యామేజ్ అయ్యి వీలయింది. అందువలన హెచ్చరిక ఆర్డరును బస్ చేసుకొని సర్కిల్ వెళ్ళి పండుల దొడ్డు నిర్మించడానికి నిర్ణయం తీసుకొంది. దీనికి ఒక పద్ధతిప్రకారం పెనాల్టీ ఇంపోజ్ చేశాము. ఒకసారి పట్టుపడితే రూ. 300, రెండవసారి అయితే రూ. 500, మూడవసారి అయితే రూ. 1000/- ఈ విధంగా పెట్టడం జరిగింది. ఈ బిల్లు ముఖ్యోద్దేశ్యం చెప్పాను కాబట్టి దీనిపై తగు సూచనలు సలహాలు ఇచ్చి దీనిని ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- స్పీకర్ సార్, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ కు సంబంధించిన బిల్ నెం. 13/1996కు సంబంధించిన ముఖ్యోద్దేశాలు గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పారు. బిల్లు ఉద్దేశ్యాలయితే చెప్పారు కానీ అది ఈ బిల్లుతో ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. ఇందులో ఏమన్నారు అంటే కేవలం బంజరుదొడ్డు పెట్టి తద్వారా చలాన్ చేసి రుసుము వసూలు చేయడానికి ఈ బిల్లు ఉద్దేశించినట్లు కనిపిస్తోంది. 4 (ఎ.ఎ.)తో ఏ విధంగా ఇచ్చారు అంటే 'పశువులు' అను పదపరిధిలో ఏనుగులు, ఒంటెలు, గేదెలు, గుర్రములు, అడగుర్రములు, ఏతములు కొట్టిన గుర్రములు, పోట్లొకటి గుర్రములు, మగ గుర్రపు పిల్లలు, అడగుర్రపు పిల్లలు కంపర గాడిదలు, గాడిదలు, పందులు, పోట్లెళ్ళు, అడగుర్రాలు, గొర్రెపిల్లలు, మేకలు మరియు మేకపిల్లలు పేరేవుండును' అని అన్నారు. ఈ రకంగా ఉద్దేశ్యం వుండవచ్చు. ఇదివరకు హైదరాబాద్ లో బంజరుదొడ్డు వున్నాయి కానీ దీనివలన ఫలితాలు రావడంలేదు.

అధ్యక్షా, ఇందులో మీరు తెలియండి కాదు. హైదరాబాద్ లో పాడి పశువులు గేదెలు కానీ, ఆవులు కానీ మేకలు గానీ ఆయా వృత్తులు చేసుకొనే వారి యాదవ సంఘాలు వీజయ భాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు, ప్రభుత్వం మమ్ములను బాగా ఇబ్బంది పెడుతోంది. మా డైరీ ఫార్మ్స్ హైదరాబాద్ లో వున్నాయి, వాటికి ప్రత్యామ్నాయంగా ఆలోచన చేయమని ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అలాటి ప ప్రభుత్వం వారి అభ్యర్థన మేరకు కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకొంది. రెండవది మీరు ఏదో కేవలం పట్టంలో ఎమెండ్మెంట్ చేసి దానిపైన ఏదో చర్య తీసుకోన్నంత మాత్రాన కాదు. హైదరాబాద్ నగరం తీవ్రంగా పెరుగుతోంది. దానిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని మీరు ఆయా సంఘాలలో మాట్లాడవలసి వుంటుంది. ఇది కాకుండా హుసేన్ సాగర్ కు సంబంధించి బుద్ధిపూర్వకంగా ప్రాజెక్టు వేసిన తరువాత, హుసేన్ సాగర్ ముఖ్యప్రక్కల ప్రాంతాన్ని, హుసేన్ సాగర్ కు కొన్ని కొద్ది భూపాయలు ఖర్చుచేసి ప్రాజెక్టు చేయడం జరిగింది. ఆ నీటిని కూడా క్లీన్ చేయడానికి ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వం పెద్దఎత్తున డబ్బు మంజూరు చేసింది.

అందువలన మంత్రిగారిని మే ద్వారా కోరేది ఏమిటంటే, హౌస్ సెనాగర్లతో ఇప్పటికి కూడా పశువులను తోలుతున్నారు. వినాయకచవితి నిమజ్జనం సందర్భంగా చాలా ఇబ్బంది వస్తోంది. దీనికోసం శాశ్వతమయిన నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. శాశ్వతమయిన పథకం తయారు చేయాలి. ఆ నిమజ్జనం రోజున పాతపట్నం నుండి, హైదరాబాద్ ముట్టుప్రక్కల ప్రాంతాల నుండి, సికింద్రాబాద్ నుండి, కంబోన్గింటే నుండి విగ్రహాలు నిమజ్జనానికి వస్తాయి. గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు అధికారంలో వున్నప్పుడు, నేను హడా ఛైర్మన్ గా వున్నప్పుడు ఒక శాశ్వతమయిన పథకం తయారుచేసి నిమజ్జనానికి, పశువులను ఏదయితే డైరీఫారాలు హైదరాబాదులో వున్నాయో వాటిని సిద్ధపడూరంగా వుండే విధంగా భూమి కేటాయింపాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. అటువంటి నిర్ణయాలు తీసుకోకుండా చట్టం ద్వారా మాత్రాన ప్రయోజనం లేదు. సత్ఫలితం రాదు. అందువలన నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే, ఈ బిల్లు సవరణ చేయకపోతే ఇది ఉపయోగపడదు కాగా అధికారాలు దుర్వినియోగం చేసే అవకాశం ఉంది. వీటికి సంబంధించిన ఆయా సంఘాలతో సంప్రదించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చిన తరువాత హైదరాబాద్ అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ హైదరాబాద్, హైదరాబాద్ అర్బన్ వాటర్ డెవలప్ మెంట్, మేజర్ వాటర్ వర్క్స్, పోలీసు కమిషనర్ తదితర సంబంధిత అధికారులతో, ప్రజా ప్రతినిధులతో, సంఘాలతో మాట్లాడి ఒక నిర్ణయం తీసుకొంటే తప్ప దీనివలన ఆశించిన ఫలితాలు రావు. కాబట్టి ఈ బిల్లు గురించి తొందరపడకుండా పెండింగ్ లో పెట్టి నేను చెప్పిన సూచనలు తీసుకొంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):- అధ్యక్షా, ఇందులో కొన్ని రీజన్స్ కు హైకోర్టువారు ఉత్తరువులు జారీచేశారు కాబట్టి ఈ రకంగా బిల్లు తెద్దామని అనుకుంటున్నారు ఇందులో అల్టర్నేటివ్ మాపించకుండా నీటిలు వున్న క్యాబిల్ గురించి ఈ రకంగా మనం చట్టం తెస్తే చాలా ఇబ్బంది వస్తుంది. ముందు కార్పొరేషన్ బాధ్యత ఏమిటంటే, ఈ రకం దూరంగా కొంత భూమి కేటాయింపే ప్రాజెక్ట్ లేకుండా యధాతథంగా చట్టం పెడుతున్నారు. సాధారణంగా ఈ వర్గాలు లోయర్ మీడిట్ క్యాన్, షేదవారు పాలు సప్లయ చేస్తుంటారు. ఇది వారిని ఇబ్బంది పెట్టేవిధంగా ఉండవచ్చు. ఫుడ్ కోసం క్యాబిల్ తెచ్చేవారికి ఫైన్ వేస్తున్నాము అన్నారు. దానికి 300, 500, 1000 అన్నారు. ఇది ఒక జంతువుకా, లేక లారీకా, అనేది స్పెసిఫిక్ గా పెట్టకపోతే చాలా ఇబ్బంది అవుతుంది. అధికారులపై దీనికి ఎక్కువ అధికారాలు ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. అది స్పెసిఫిక్ గా వుండాలి. ముఖ్యంగా ఫుడ్ కోసం వచ్చే వాటికి మతపరమయిన సమస్య ఉంది. దానిని చాలా జాగ్రత్తగా ట్యాక్సిట్ చేయాలి. మతానికి సంబంధించిన వాటికి ఎఫెక్ట్ కాకుండా ఉండేవిధంగా చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను.

11.10 శ్రీ డి. రాజగోపాల్:- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ముఖ్యద్దేశ్యం ఏమిటంటే, దీనిని ఉ. వ్యతిరేకించవలసిన అవసరం లేదు. కానీ ఈ బిల్లుతో అంశాలు నిర్దిష్టంగా లేవని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈ గొర్రెలు, పందులు, పోల్లెళ్ళ మీద అనేకమంది పెదవర్గాల

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (3) 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థ (నవరణ) బిల్లు (1996 సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు).

వారు మధ్యతరగతి వారు బతుకుతున్నారు. బ్యాంకింగ్ ఇబ్బంది అని అన్నారు. మాసేన్ సాగర్ పాడయిపోతోంది అని అన్నారు. అది కరక్కుకాదు. కాన్ వేటిష్ ఆధారపడి జీవించుకుంటున్నవారి ప్రయోజనాలు దెబ్బతినే అవకాశం ఉంది కాబట్టి వారికి నగర శివారు భూములు కేటాయింపి వాటిని పెంపుకొనే విధంగా అల్లర్నెట్టి చూపించి ఈ బిల్ ప్రవేశపెడితే బాగుండేది. అట్లా కాకుండా తొందరపడ్డారు. ఇందులో యాక్సన్ టీసుకొనే అధికారి ఎవరు? అది చెప్పలేదు. మీరు ఫైనాన్ 300, 500, 1000 అన్నారు, అది గ్రూప్ ఆఫ్ క్యాబిట్స్ కా, లేక ఒక్కదానికా? ఒకవేళ ఒక్కదానికే అయితే చాలా ఎక్కువ అవుతుంది. కాబట్టి మంత్రిగారు దీనికి ప్రత్యామ్నాయం ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇందులో ఎక్కువగా పేదవర్గాలు వుంటాయి, దానిని అవగాహన పేసుకొని వారి సంఘాల నాయకులతో మాట్లాడి దీనిపై నిర్ణయం తీసుకోవాలి. అందువలన దీనిని వ్యతిరేకిస్తున్నాను. కాబట్టి దీనిని కూలంకషంగా పరిగింపి, మరింత పటిష్టంగా మంత్రిగారు దీనిని ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బద్వం బాల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు తొందరబడి ప్రవేశపెట్టారని మా పార్టీ తరపున మే దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ బిల్లు ఇష్టం గేదెలు, మేకలు, గొర్రెలు కొందరి జీవనోపాధిగా వుంది. ఈ బిల్లు ద్వారా వారికి నష్టం కలిగే అవకాశం ఉంది. కేవలం బ్యాంకింగ్ దృష్టితో పెట్టుకొని, కొర్టు ఉత్తరువులు ఇచ్చిందని తొందరపడి ఈ బిల్లు ప్రవేశ పెడితే ఎంతోమంది జీవనోపాధి కోల్పోయే ప్రమాదం ఉంది. గత ప్రభుత్వం కూడా మాస్టర్ ప్లాన్ పేరుతో ఇటువంటి నిర్ణయం తీసుకొంది. వారికి అల్లర్నెట్టిగా చూపింపే స్థలాలు కూడా సీటికి దగ్గరగా వుండాలి. దీనికి ఒక వెయ్యి ఎకరాలు కేటాయించడమే కాకుండా డ్యూరీ డెవలప్ మెంట్ ను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. కొంతమంది కుషాయిగూడాలో స్థలం ఇస్తారని అన్నారు. గప్పిబోల్ బో అని అన్నారు. మరల వనస్థితిపురం అవతల ఇస్తారని చెప్పారు. ప్రభుత్వం వారికి ఉచితంగా స్థలం కేటాయించవలసి ఉంటుంది. వారి పాడి పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేసుకోడానికి ఆధునిక పద్ధతులు కూడా వారికి అందుబాటులో ఉండేవిధంగా చూడాలి.

కొర్టు ఉత్తరువు వచ్చింది కాబట్టి పశువులను తెప్పి బంజరు దొడ్డితో, కడలామని అంటున్నారు. అందులో కట్టివేసిన పశువులకు 4 రోజులు గానీ, 10 రోజులు గానీ ఒక్క గడ్డిపరక కూడా వేయని పరిస్థితి ఉంది. ఇంకా వాటిని ఎన్నోరకాలుగా చిత్రహింసలకు గురి చేస్తున్నారు. పది రోజుల తరువాత బీనామ్ పశువులు అంటూ అంగడికి అమ్ముతున్నారు. ఆవులను కూడా అమ్ముతున్నారు. ఇంతకుపూర్వం గోశాలలకు ఉచితంగా ఇష్టేవారు, వాటిని కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు పెంపేవారు. గోహత్య నిషేధం ఉందని తెలిసినా కూడా ఈ విధంగా చేస్తున్నారు. కార్పొరేషన్ వారు కూడా ఆవులను అమ్ముకొనే పరిస్థితికి దిగజారారు. బంజరు దొడ్లలో వున్న బీనామ్ పశువులను అమ్మవద్దని కోరుతున్నాను. వాటిని స్వచ్ఛంద సంస్థలకు అప్పజెప్పితే బాగుంటుంది. ఫైనాన్ విషయానికి వస్తే అంత పెద్ద మొత్తం పేదప్రజలు ఫైనాన్ రూపంగా కట్టాలంటే వారికి తలకు మీంచినభారం అవుతుంది,

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (3) 1996, హైదరాబాద్
నగరపాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు (1996
సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

27 ఆగష్టు, 1996.

479

కాబట్టి వారి మీద బలవంతంగా రుద్దుకుండా, వేరే అల్టర్నేటివ్ ఆలోచించి, ఆ పశువులకు అన్నీ సదుపాయాలు కల్పించిన తరువాతనే దీనిని అమలుచేయాలని కోరుతున్నాను. దీనిపై పాడి పరిశ్రమ నడుపుకొనే యాదవ సంఘాలను, కురుమ సంఘాలను పిలిచి మాట్లాడిన తరువాత వారి సూచనలను ఇబ్బందులను వినీ, వారికి అన్నీ సదుపాయాలు కలిగింపడం మంచిది.

ఈ రోజు హౌస్ సెనాగర్ కలుషితం అవుతుంది అంటున్నారు. కుంటలలో, పెరువులలో బిర్రెలను కడుగుతున్నారు. ఆ నేతలు త్రాగుతున్నారు, సేద్యం చేస్తున్నారు. అక్కడ వెనీ కాలుష్యం ఇక్కడ ఎట్లా వచ్చింది? కొత్తగా రావేదు. అందులో రకరకాలయిన కెమికల్స్ పేరడం వలన కలుషితం అవుతుంది తప్ప ఈ విధంగా కాదు. పశువుల వలన కలుషితం అవుతుందని చెప్పడం మంచి పద్ధతి కాదు. గజేష్ నిమజ్జనం వలన అవుతుందని చెప్పడం కూడా పద్ధతి కాదు. ఈ చట్టం పాస్ కావాలంటే దీనిపై సమగ్రమయిన చర్చ చేయడానికి సెలక్ట్ కమిటీకి పంపండి.

11.20

(అంతరాయం)

ఉ.

సమగ్రమైన బిల్లును పాస్ చేయాలంటే దీనిని సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించండి. ఇది పార్లమెంటుగా కాదు. ఇంత చిన్న విషయానికి కూడా హౌస్ సెనాగర్ నిమజ్జనం చేయవద్దంటే ఎట్లా?

(కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులనుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

ఈ బిల్లు మీద సమగ్రంగా చర్చించాలంటే సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించాలి. దీనిని ఇంప్లిమెంట్ చేయవద్దని కోరుతున్నాను.

(తిరిగి అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Please take your seat.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, బాటరెడ్డిగారు అర్థం చేసుకోవాలి. నేను ఏమన్నానంటే, నిమజ్జనం ప్రధానమైన విషయం. అది ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతోంది. దానికి సరియైన పద్ధతం లేదు. సరియైన పద్ధతిలో లేదు. శాశ్వతమైన ప్రాతిపదిక మీద దానిని చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దీని విషయంలో మీకు శ్రద్ధ ఉందో లేదో తెలియదు కానీ, కొత్త విషయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నేను 'మాదా' షేర్మన్ గా ఉన్నాను. పశువుల గురించి కానీ, నిమజ్జనం గురించి కానీ, పెరువులు, కుంటలు కాపాడడానికి కానీ, చాలా నిర్ణయాలు తీసుకున్నాము. 'మాదా'లో

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (3) 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు (1996 సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు).

2 రోజుల సెమినార్, వర్క్‌షాప్ జరిపించాము. ప్రజాశిక్షా సంఘం నుండి బి.పి.ఆర్. వీరభద్ర గారు వచ్చారు. ఇంకా చాలామంది ఎక్స్‌పర్ట్‌లు వచ్చి వారి అభిప్రాయాలు చెప్పారు. మాకు మేలాగా మతపరమైన

(బి.జె.పి.కి చెందిన సభ్యులనుంచి తేవ్ర అంతరాయం)

ఈ రకమైన మాటలు మాట్లాడకూడదు.

Mr. Speaker:- I request both of you to take seat.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు:- మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ అమెండ్మెంట్ బిల్, మన పాలకులకు గత ఎన్ని సంవత్సరాలుగా అనుభవం ఉన్నప్పటికీ కూడా, బ్రాఫిక్ విషయంలో కానీ, ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

(తిరిగి తేవ్ర అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Please take your seat.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు:- ఈ బ్రాఫిక్ విషయంలో మనకు ఉన్న ఇబ్బందులు ఈవార్షిక్ కాదు. అయినప్పటికీ కూడా ప్రభుత్వం హైకోర్టు యొక్క ఆదేశాల ప్రకారం గానీ ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. హైకోర్టు ఆదేశాలు ఇచ్చి చాలా రోజులు అయిన తరువాత ఇప్పుడు బిల్లు పెట్టారు.

హైదరాబాదు నగరం నడిబొడ్డున అనేకమంది డ్రైవర్ ఫార్వర్డ్ పెట్టుకుని, గత 50 సంవత్సరాల నుంచి జీవనోపాధిని వోందుతున్నారు. వారికి అల్టర్నేటివ్ చూపించే విషయం గురించి ప్రభుత్వం ముందు ఆలోచించిన తరువాత ఈ బిల్లును పాస్ చేస్తే బాగుంటుంది. అలా కాకుండా అదరాబాదరగా హైకోర్టు ఆర్డర్ ఇచ్చింది కాబట్టి బిల్లు పెట్టాలని పెట్టారు. కానీ ఇంప్లిమెంటేషన్ విషయంలో ప్రభుత్వానికి కష్టం, కార్పొరేషన్ వారికి కష్టం. అటు జీవనోపాధిని కోల్పోయే వారికి కష్టం. సిటీలో ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి ఉన్న డెయిరీ ఫార్మ్స్ వారికి ప్రత్యామ్నాయం చూపిస్తూ బిల్లును ప్రవేశపెట్టి, ఆ తరువాత ఈ బిల్లును ప్రవేశపెడితే బాగుంటుంది లేకపోతే ఇంప్లిమెంటేషన్ చాలా కష్టమవుతుంది.

Mr. Speaker:- This is to replace the ordinance. I think it is already under implementation.

శ్రీ సి. కృష్ణయ్యారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ఉద్దేశ్యం మంచిదే. జంట నగరాలలో 'కాబిల్' వివ్వలవిడిగా తీరుగుతున్నాయి. దానిని అరికట్టడానికి ఈ బిల్లు తీసుకువచ్చారు.

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (3) 1996, హైదరాబాద్
నగరపాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు (1996
సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

27 ఆగష్టు, 1996.

481

అయితే ఆటరెడ్డి మన కార్పొరేషన్ కు అధికారులు ఉన్నాయి. వారి పరిధిలో ఇటువంటి కాటిల్ ని పట్టుకోవడం, ఫైన్ వేయడం కూడా జరుగుతోంది. ఇక్కడ మునిసిపల్ అధికారులు, ట్రాఫిక్ అధికారులూ కూడా ఫైన్ వేస్తున్నారు. అయితే మన మంత్రిగారికి నేను విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే... హైకోర్టు ఆర్డర్ కూడా ఉందని బిల్లులో క్లియర్ గా చెప్పడం జరిగింది. జంట నగరాలలో నివసించే ఒక కులానికి సరిబంధించిన వారు దీనిని కుల వృత్తిగా చేసుకుని, వారే కాకుండా ఇతర కులాల వారు కూడా దీనిని వృత్తిగా చేసుకుని జీవనోపాధి పొందుతున్నారు. వారందరికీ కూడా కాటిల్ ఉన్నాయి. జంట నగరాలలో ఈ కాటిల్ పై ఆధారపడి జీవిస్తున్న సంఘాల వారిని పిలిపించి, వారితో మాట్లాడి, తరువాత సిటీలో ఉన్న ఎం.ఎల్.ఎ.లను పిలిపించి మాట్లాడిన తరువాత దీనిని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తూ బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

అదేవిధంగా మనం ఈ చట్టాన్ని అమెండ్ చేసుకుంటు మనం వారికి సరియైన అల్టర్నేటివ్ చూపించకుండా ఈ చట్టాన్ని తీసుకొచ్చి వారి మీద వేస్తూ, తీవ్రమైన సమస్యలు ఎదురవుతాయని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ కాటిల్ పై జీవనోపాధిని పొందుతున్న వారికి అల్టర్నేటివ్ చూపించిన తరువాత ఈ బిల్లును ఇంప్లిమెంట్ చేయాలని మీ ద్వారా వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

తరువాత ఇంకొక విషయమేమిటంటే, రోడ్లపై తిరిగే పశువులను తీసుకువెళ్లవచ్చు కానీ ఇంటి దగ్గర ఉన్న వాటిని కూడా అధికారులు తీసుకెళ్తూ వేధింపులకు గురి చేస్తున్నారు. మీ బిల్లులో చెప్పారు - మొదటి అపరాధ రుసుం రూ. 300/- 2వ అపరాధ రుసుం రూ. 500/-, 3వ అపరాధ రుసుం రూ. 1,000/- అని. దీనివల్ల అధికారులు ఈ కాటిల్ కలిగి ఉన్న వారిమీద అధికారం చెలాయించే ఆస్కారం ఉందని ఈ బిల్లులో క్లియర్ గా ఉంది. 10 రోజులు తరువాత కాటిల్ ను ఎవరైనా తీసుకోకుంటే 'అక్సన్' చేస్తామనడం సరియ్యైంది కాదని కూడా నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఆటికబేర్ ఒకటుంది. దాంట్లోకి తీసుకెళ్లి అమ్మడానికి ఆస్కారం ఉంది. కాబట్టి ఈ సిటీలో ఉండే కుల సంఘాల వారితోను సిటీ శాసనసభ్యులతోను వారం రోజుల లోపల ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, వారి సలహాలు తీసుకుని, వారికి సరియైన అల్టర్నేటివ్ చూపిస్తూ, అన్ని ఫెసిలిటీలను ఇచ్చి, అప్పుడు చట్టాన్ని రూపొందిస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. లేనట్లయితే, కుల వృత్తిపై 'ఎఫెక్ట్' పడుతుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను ఈ బిల్లు ఉద్దేశ్యం మంచిదే అయినా, ట్రాఫిక్ సమస్య ఉందనే విషయాన్ని నేను కూడా గమనిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. నాగేంద్ర (ఆసిఫ్ నగర్):- స్పీకర్ సర్, నాకంటే ముందు మాట్లాడిన సభ్యులందరూ కూడా హైదరాబాదులో ఉన్న ట్రాఫిక్ ను దృష్టిలో పెట్టుకుని వారి వారి అభిప్రాయాలు చెప్పడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఇందులో, పేజీ నెం. 5 లో "In the

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (3) 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థ (సవరణ) బిల్లు (1996 సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు).

taken-up Writ Petition NO. 4795 of 1996, the Hon'ble High Court of Andhra Pradesh in its order dated 6.3.1996 while directing the Municipal Corporation of Hyderabad to take immediate steps to check the movement of Stray Cattle on streets and major arterial roads in the Twin Cities of Hyderabad and Secunderabad and create a Cattle Pound in each Circle of Municipal Corporation of Hyderabad with necessary provision for staff and material has కనీసం ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వం హైకోర్టు వారు ఇచ్చిన ఆదేశాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, కళ్లు తెరిచి, సిటీలో ఉన్న ట్రాఫిక్ ను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ బిల్లును పెట్టారు. అయితే హైకోర్టు ఈ కాబిల్ ను ఒకటే దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆదేశాలు ఇవ్వలేదు. అనే ఆర్గనైజ్డ్ ట్రాఫిక్ మూవ్ మెంట్ ఉంది. దానిపైన ప్రభుత్వం ఏ వరకై తీసుకుంటుంది, What is the vision of the Government అనేది మే ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఈ ట్రాఫిక్ ఇబ్బందులు జరిగే దానికి cattle is not only the criteria of the congestion on the roads. ఈ కాబిల్ పైన ఎన్నో కుటుంబాలు ఆధారపడి ఉన్నాయి. వారికి సరియైన రిహబిలిటేషన్ ఇచ్చే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని తరువాత బిల్లు గురించి ఆలోచించాలి. 11.30 మీతులు శ్రీ కృష్ణయ్యాదేవ్ చెప్పినట్లు, ఎన్నో కుటుంబాలు పాడిపరిశ్రమ పైన ఉన్న ఆధారపడి ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం విధిస్తున్న ఫైన్ కేవలం గేదెలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇచ్చారని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విధంగా డబ్బు వసూలు చేయడంవల్ల డబ్బు మీన్ యూజ్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. పెద్దలు శ్రీ కొండంబరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ హుస్సేన్ నగర్ జలం కులుషితమౌతోందన్న విషయం ప్రస్తావించారు కానీ ఈ బి.జె.పి. వారు మతపరమైన మాటలు మాట్లాడుతూ

(అంతరాయం)

దయచేసి ఈ బిల్లుని సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించి ఆ తరువాత నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు:- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు ఆర్డినెన్స్ రూపంలో ప్రస్తుతం అమలులో ఉంది. ఇది ఆర్డినెన్స్ రూపంలో షరతులు తీసుకొనే పరిస్థితులలో అధికారులు తేరు. ఆర్డినెన్స్ అయినా, బిల్లు అయినా వాస్తవ పరిస్థితులకు విరుద్ధంగా ఉంది. హైకోర్టు జడ్జిగారి కారుకి గేదెలు అడ్డురావడం గేదెల దురదృష్టమేమో ఈ బిల్లుకి అదే స్ఫూర్తిదాయకమైతే మంత్రీగారు దానికి రెళ్లు వేయ్యానని అనసరం లేదు. జంటనగరాలలో ఈ గేదెలు విప్లవవిధిగా తిరిగే జంతువులు అని అన్నారు. అసలు విప్లవ విధిగా తిరిగే జంతువులా ఇవి? కొన్ని కులాలకు సంబంధించిన వారు దీనిని ఒక వృత్తిగా స్వీకరించి జంటనగర వాసులకు పాలను అందిస్తున్నారు. వారి జీవనోపాధిగా ఇది ఉంది.

వారు గెదెలను ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా తీసుకువెళతారు. బిల్లు ఉద్దేశ్యంతో పశువుల గురించి నిర్వచించారు. ఏనుగులు, ఓంటెలు గుర్రాలు, అడగుర్రాలు మొదలగునవి ఇవన్నీ అసలు మనం చూద్దామంటే కూడా కనిపించవు. పరోక్షంగా వేరి ఉద్దేశ్యం కానీ, ప్లాకోర్టు జడ్జిగారి ఉద్దేశ్యం ఏమీ ఉందో కానీ, గెదెలపైన వాటిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మొదట మంత్రిగారు విప్వల విడిగా తిరిగే పశువుల గురించి చెప్పాలి. విప్వలవిడిగా ఒకటి తిరుగుతుంటే భేక రెండు తిరుగుతున్నాయా? వాటి గురించి చెప్పండి. సామూహికంగా వంద, రెండు వందలు ఉండే గెదెలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వేయడం జరిగింది. హుస్సేన్‌సాగర్‌లో వేటిని కడగాలన్నా ఒకరిద్దరు వెంట ఉండి తీసుకు వెళతారు. హుస్సేన్‌సాగర్‌లో స్నానాల కోసం ఒక చట్టం ఉంది. దాని ప్రకారం ఏ ఒక్క కేసు కూడా నమోదు కాలేదు. వారు ఈ గెదెలను ఒక నిర్దేశిత ప్రదేశానికి నీటి కోసమో, గడ్డి కోసమో తీసుకువెళతారు. వాటిని ఈ బిల్లులో నిర్వచించకుండా ప్లాకోర్టు జడ్జి చెప్పారని ఈ గెదెలపైన పడతాం అని అనడం సరైన పద్ధతి కాదు, అలోచన కాదు. మహా పురుషుడు గోవులను మలిపాడు అనే కేర్తి ఉంది. గెదెలను మలపడానికి మంత్రిగారు ఏదైనా అలోచన చేసి కేర్తి ఆర్జించాలనుకొని పరోక్షంగా అది స్పష్టంగా చెప్పకుండా వాటిపైన జరిమానా వేయడం, అలాగే వేటిని జీవనాధారంగా చేసుకొని నివసిస్తున్న వారిపై వేటు వేయడం సరైన అలోచన కాదని చెబుతున్నాను. ఈ అంశాన్ని వెంటనే సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించండి. బిల్లులోని ప్రొవిజన్ (2) లో పగ్గం వేసి పట్టుకోబడిన ఏదైనా జంతువులకు ఫ్లెన్ వేస్తామని చెప్పారు. మన మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వారు పగ్గాలు వేసి జంతువులను పట్టుకొంటున్నారా? ఆ పరిస్థితులలో ఉన్నారా? కుక్క, పిల్లి, నక్క మొదలగు వాటికి సంబంధించిందిగా ఈ బిల్లులో చూపుతూ చట్టాన్నంతా పరోక్షంగా గెదెలపైన వర్తింప చేసే విధంగా చేయడం మంచిది కాదు. ప్లాకోర్టు జడ్జికిగానీ, మీకు గానీ వాటిపైన ఇంత కోపం ఉండడం తగదు. శ్రీ కృష్ణయ్యాదవ్‌గారు అన్నట్లు జంటనగరాల శాసనసభ్యులతోనూ, కుల పెద్దలతోనూ మాట్లాడి ఒక నిర్ణయం తీసుకోండి. ఈ విషయాన్ని వెంటనే సెలక్ట్ కమిటీకి పంపించవలసిందిగా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, నా కంటే ముందు మాట్లాడిన సభ్యులు ఈ విషయమై చాలా చెప్పడం జరిగింది. మునిసిపల్ సిబ్బంది, బ్యాఫిక్ పోలీసులు ఈ గెదెలు, అవులు మొదలైన వాటిపైన ఎక్కువ కాన్‌సంబ్లేషన్ పెట్టి రోడ్లపై తిరగనీయకుండా అనేకసార్లు ఇబ్బందులకు గురిచేయడం జరుగుతోంది. గతంలో మేము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఈ విషయమై యాదవ సంఘంతోనూ, గెదెలు పెంచే వారితోనూ చర్చించి, మాట్లాడడం జరిగింది. కొంతమంది స్వయం ఉపాధి క్రింద చేసుకొని బ్రతుకుతున్నారు. ఈ విషయాలను కూడా పరిగణలోకి తీసుకొని అలోచించాలి. మొన్నేమధ్య ఒక గెదెను పట్టుకొని వెయ్యి రూపాయల జరిమానా విధించి కట్టమంటే అతను ఆ గెదెను వదిలి వెళ్ళిపోయాడు. వారు జీవించడమే కష్టమౌతోంది. కాబట్టి మీరు యాదవ సంఘంతో, పశువులు పెంచే వారితో, స్థానిక శాసనసభ్యులతో చర్చించి నిర్ణయం తీసుకోండి. ఆ తరువాత ఈ బిల్లుపై నిర్ణయం తీసుకోవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వ బిల్లులు: (4) 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు (1996 సం.పు 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

11-40 Sri T. Seetaram:- Sir, keeping in view the sentiments expressed by the Hon'ble Members, I beg to move:

"That the Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1996 be referred to a Select Committee."

Mr. Speaker:- Motion moved. Now the question is:

"That the Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1996 be referred to a Select Committee."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was referred to a Select Committee.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- దూడల సంగతి అలా వుందండి. ప్రస్తుతం సిటీలో వన్న దోమల సంగతిని మంత్రిగారు చూడాలి. దోమలతో నగరంలో జనం చాలా బాధలు పడుతున్నారు.

1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు
(1996 సం.పు 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

Sri T. Seetaram:- Sir, I beg to move:

"That the Hyderabad Municipal Corporation (Second Amendment) Bill, 1996 be taken into consideration."

Mr. Speaker:- Motion moved.

శ్రీ బి. నేతారాం:- అధ్యక్షా, హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు నియమించబడిన స్పెషల్ ఆఫీసరు పదవే క్లాండ్ పొడగొందడం కోసం, ఈ బిల్లు నిర్దేశించబడింది. హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు ఎన్నికలు, యింకా జరుపకపోవడం వలన ప్రత్యేకాధికారిని నియమించారు. అయితే అధికారి పదవే కాలము సంవత్సరమునకు మించి వుండరాదు. అయితే అవసరమును బట్టి ఆ అధికారి పదవే కాలమును ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజిట్లోనే అధిసూచన ద్వారాను, నీర్దుష్టపరచబడిన కారణముల నిమిత్తమున్నూ, ఒక సంవత్సరమునకు మించి మరి కొంత కాలావధిని, లేక కాలావధుల పాటు పొడిగింపుకొన వచ్చు. కనుక ప్రతి 6 నెలలకొకమాటు చొప్పున టైము పెట్టుకుంటూ అతని పదవీకాలము

పెంచడం జరిగింది. ప్రస్తుతానికి హైదరాబాదు పురపాలక కార్పొరేషనుకు సంబంధించి, చుట్టూ ప్రక్కలనున్న పురపాలకాలను చేర్చి గ్రేటర్ హైదరాబాదు పురపాలక కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేయడమా లేక మూడు పురపాలక కార్పొరేషనులను ఏర్పాటు చేయడమా అనే ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం చురుగ్గా పరిశీలిస్తున్నందునను, ఎన్నికల దృష్ట్యాను మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు ఎన్నికలు జరుపుటకు వేలుకాలేదు. కనుక కార్పొరేషనులో ఏ విధమైన అంతరాయం లేకుండా ప్రత్యేక అధికార పదవినే కొనసాగించడానికి ఉద్దేశించి ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. కొండరెడ్డి:- బిల్ నెం. 14, 1996కు సంబంధించిన వర్మేశాలు అన్న కూడా సింగిల్ ఉద్దేశాలు. హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనుకు 1986లో ఎన్నికలు జరిగి, 1991 వరకు కార్పొరేషను వుండి దాని తరువాత యిప్పటివరకు 5 సంవత్సరాలు పూర్తయినా ఎన్నికలు జరగలేదు. ఈ మధ్యలో రాజ్యాంగ సవరణ చేసి, పంచాయితీలకు, నగరపురపాలక సవరణ చేయడం జరిగింది. కనుక దీనిని తప్పకుండా సెలక్టు కమిటీకి పంపాల్సి వుంది. ఈ విషయమై టి.డి.పి. ప్రతిపక్షంలో వున్నప్పుడు చాలా తేవ్వంగా డిస్కషను చేయడం జరిగింది. ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ బిల్లుకు రాష్ట్ర శాసనసభలో ఆమోదం వొందిన ఒక సంవత్సరంలోగా ఎన్నికలు జరపాలి. అలా కాకుండా ఎప్పటికప్పుడు స్పెషలాఫైసరును ఆరారు సెలల చొప్పున ఈ ప్రభుత్వం వొడిగించడం జరుగుతోంది. మేరు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఎన్నికలు జరుపలేదు. మేకు ఏమే యిబ్బంది వచ్చిందో ఎందుకు ఎన్నికలు జరుపలేదు. ఎన్నికకు ముందు మేరు, మేము పంచాయితీలకు, జిల్లా పరిషత్తులకు, మండలాలకు, మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరిపించడానికి ఒప్పుకున్నారు. మరి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఎందుకు ఎన్నికలు జరిపించడంలేదని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. దీనివల్ల ప్రజలకు మే పై విశ్వాసం వోతుంది. హైదరాబాదు మునిసిపాలిటీకి, రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీకి కూడా ఎన్నికలు హైదరాబాదు పురపాలక కార్పొరేషనుకు సంబంధించి, చుట్టూ ప్రక్కలనున్న పురపాలకాలను తొమ్మిదింటిని చేర్చి గ్రేటర్ హైదరాబాద్ చేయాలనే, లేక మూడు పురపాలక కార్పొరేషనులను ఏర్పాటు చేయడమాన్న ప్రతిపాదనలతో పేటికే ఎన్నికలు జరుగలేదు. ఎంతో క్రమశిక్షణ గలవారం అన్న ఎన్.టి.ఆర్.గారు కూడా మునిసిపాలిటీలకు, కార్పొరేషనుకు ఎన్నికలు జరిపించలేదు. కాంగ్రెసు పార్టీ పక్షాన మేము చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషనులో యిప్పటికే 12 శాసనసభా నియోజకవర్గాలు, రెండు పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గాలు, 100 మంది కార్పొరేటర్స్ వున్నారు. దీనికి తోడు నగర చుట్టూప్రక్కల వున్న 9 మునిసిపాలిటీలను చేర్చి గ్రేటర్ హైదరాబాదు పురపాలక కార్పొరేషనును ఏర్పాటు చేయడమా లేక మూడు పురపాలక కార్పొరేషనులను ఏర్పాటు చేయడమానే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం చురుగ్గా పరిశీలిస్తున్నమాటంగా ఎన్నికలు ఏర్పాటు చేయడానికి వేలు కాలేదు అన్నారు. కానీ యిప్పుడు ఆ పరిస్థితి లేదు కదా, ఎన్నికలు జరిగి ఒకటిన్నర సంవత్సరాలు గడచిన తరువాత కూడా అదే మాట చెప్పడం నబబు కాదు. అలా అనే ఎన్నికలు జరపకుండా స్పెషలాఫైసరు వదలేకాని వొడిగిస్తూ వోవడం మంచి పద్ధతి కాదు. ప్రజాప్రతినిధులు లేక

హైదరాబాదు సిటీలో, స్పెషలాఫ్సరవల్ల ప్రజలు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. మొన్న హైదరాబాదు నగరంలో ఎక్కడ చూసినా జలమయమై పోయింది. మరి మీ ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? ఇప్పటికైనా కాలయాపన లేకుండా కార్పొరేషన్ కు ఎన్నికలు జరిపించమనే స్పెషలాఫ్సరు పదవీ కాలాన్ని పొడగించకుండా ఆపమనే మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Sri Asaduddin Owaisi (Charminar):- Mr. Speaker, Sir, this Bill is nothing but denying the people their constitutional right of having their elected representatives of the locality. Six years have passed, but the elections have not been conducted to the Municipal Corporation of Hyderabad. I do understand why the Government is afraid or running away from holding elections to the Municipal Corporation of Hyderabad. Our Party fully opposes the amalgamation of the surrounding municipalities. The present position should be maintained. Moreover, there is already very heavy workload on the Municipal Corporation. What is the Government going to achieve by amalgamation? We fully oppose the Bill. I request the Government to announce when they are going to conduct elections to the Municipal Corporation of Hyderabad.

శ్రీ బద్వం బాబ్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వాలకు చిత్తశుద్ధి అంటూ లోపించింది. హైదరాబాదు పురపాలక కార్పొరేషన్ కు సంబంధించి చుట్టూప్రక్కలనున్న పురపాలకాలను చేర్చి గ్రేటర్ హైదరాబాదు పురపాలక కార్పొరేషనును ఏర్పాటు చేయడమా లేక మూడు పురపాలక కార్పొరేషనులను ఏర్పాటు చేయడమా అన్న ప్రతిపాదనలను పరిశీలిస్తున్నాం అంటూ అప్పుడు ఎన్నికలను జరపలేదు. మరి నేను మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. టి.డి.పి 3 సార్లు అధికారంలోకి వచ్చింది. మెగాసిటీ అభివృద్ధిపనులు జరుపుతున్నాం అన్నారు. అనాడు ఎన్.టి.ఆర్. గారు వున్నారు. వారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు రంగారెడ్డి జిల్లా అస్థిత్వాన్ని కాపాడుతూ, చుట్టూ ప్రక్కల వున్న 9 మునిసిపాలిటీలను హైదరాబాదులో కలుపుకోవచ్చని మేము చెప్పడం జరిగింది. అప్పటి నుంచే యిప్పటివరకూ ఎన్నికలు జరపకుండా కాలయాపన చేయడం సమంజసం కాదు. చంద్రబాబునాయుడుగారు అధికారంలోకి వచ్చారు. ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా 3 కార్పొరేషన్లను చేస్తామన్న ఒక ప్రతిపాదన తీసుకురావడం జరిగింది.

11-50 అధ్యక్షా, అనాడు శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు ఒక ప్రతిపాదన ఇప్పుడు మన ఉ. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడుగారు ఒక ప్రతిపాదన తీసుకురావడం

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (4) 1996, హైదరాబాద్
నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు
(1996 సం.పు. 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

27 ఆగష్టు, 1996.

487

జరిగింది. 1975లో కార్పొరేషన్ డిస్ఎలౌ అయిన తరువాత, రెండవసారి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 1986లో మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరిపింది. 1986లో ఎన్నికలు జరిగి 1991లో కాలపరిమితి పూర్తి అయిపోయినా, 1991 నుంచి ఇవాళదాకా ఎన్నికలను గృహణం పట్టింది. 6 సంవత్సరాలు అవుతున్నా ఎన్నికలు జరుపుతాము అంటున్నారు కానీ జరపడంలేదు. గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం 18 సంవత్సరాలు కాలయాపన చేసింది, మేము చేస్తే ఏమీటి అనేటటువంటి అభిప్రాయం వేరికి ఉండవచ్చునని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎప్పటికప్పుడు 2, 3 నెలలకు మన మున్సిపల్ శాఖామంత్రిగారు నేను ఎన్నికలు జరుపుతున్నానని చెబుతున్నారు. గ్రేటర్ హైదరాబాదు పేయర్లమకొన్నారో, 3 కార్పొరేషన్లుగా విడదీయతలమకున్నారో కానీ 3 కార్పొరేషన్లు విధానానికి మా భారతీయ జనతాపార్టీ పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నది. 3 కార్పొరేషన్లు అవసరం లేదు. గ్రేటర్ హైదరాబాదుగా చేస్తూ, రంగారెడ్డి జిల్లాకు అనీత్వం కలగకుండా చేసి, కార్పొరేషన్లకు ఎన్నికలు జరిపించండి అదేవిధంగా చుట్టుప్రక్కల ఉన్న 9 మున్సిపాలిటీలకు కూడా ఎన్నికలు జరగాలి. ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ప్రజాప్రతినిధులు ఉంటేనే అక్కడ అభివృద్ధి కొనసాగుతుందనే విశ్వాసం మాకు ఉంది. స్పెషల్ ఆఫీసర్లను కొనసాగించడం సమంజసం కాదు. ఈ రకంగా కాలయాపన చేయవద్దు అని మీ ద్వారా కోరుకుంటున్నాను. వెంటనే ఎన్నికలు జరపాలని మా పార్టీ ఉద్దేశ్యంగా చెబుతున్నాను.

శ్రీ డి. రాజగోపాల్ (అవంతి):- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలచేత ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ద్వారా ఎన్నికై అధికారం చేపట్టి పరిపాలన చేస్తూ ఉన్నది. అయితే ఉనటువంటి కార్పొరేషన్లకు ఎన్నికలు జరపకుండా 2 సంవత్సరాల నుంచి కాలయాపనచేస్తున్నారు. స్పెషల్ ఆఫీసర్ల పరిపాలనను మేము వ్యతిరేకిస్తున్నాము ఎన్నికలు జరపడానికి ప్రయత్నం చేయకపోగా ఇట్లాగే ప్రతి 6 నెలలకు, సంవత్సరానికి స్పెషల్ ఆఫీసర్ పరిపాలన వోడిగిస్తూ చేసే ఎమెండుమెంటును మాత్రం పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాము. ఈ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను అవహేళన చేయకుండా డెమాక్రాటిక్ ఫంక్షన్లను అవహేళన చేయకుండా వెంటనే ఎన్నికలు జరపాలి. ఇప్పుడు 3 కార్పొరేషన్లు చేయాలా లేక 9 మున్సిపాలిటీలను కలుపుకొని గ్రేటర్ హైదరాబాదుగా చేయాలా అని చెబుతున్నారు. నా యొక్క విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే వెంటనే ఈ బిల్లును ఉపసంహరించుకొని వివిధ రాజకీయపార్టీలను, నిజ్ ఎంపల్లీలను పిలిచి 3 కార్పొరేషన్లు చేయాలా లేక గ్రేటర్ హైదరాబాదు చేయాలా అనేటటువంటి అంశం మీద నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. కాలపరిమితి వోడిగింపే పద్ధతులను మాత్రం మా పార్టీ పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నది. అటువంటిది ప్రజాస్వామ్య విరుద్ధం అని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. అంజనేయులు:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా స్వల్పమైన అంశంలాగా కనపడినప్పటికీ చాలా ప్రమాదకరమైనటువంటి ధోరణి అందులో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నుంచి ఇలాంటి సవరణ రావడం మాత్రం మంచిది కాదు. ఎందుకంటే నా కుడి ప్రక్కన

ప్రభుత్వ బిల్లులు: (4) 1996, హైదరాబాద్
నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు
(1996 సం.పు 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు).

ఉన్నటువంటి వారికి అనేకమోక్షాభీక్షగా, ఎన్నికలు జరపకుండా ఉంచే అలవాటు ఉండి ఉండవచ్చు. కానీ ఇదే పద్ధతిలో.....

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, గతంలో 11 సంవత్సరాలు ఎన్నికలు జరపకుండా ఉంచారు. మళ్ళీ అది పాటించవద్దు. వెంటనే ఎన్నికలు జరపాలని మేము కోరుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎం. ఆంజనేయులు:- అధ్యక్షా, మేము కొత్తగా అసెంబ్లీలోకి వచ్చాము. మైక్ వీరిదే అలవాటు. కేకలు వేసే అలవాటు ఇంకా మాకు రావద్దు. ఆ సినీయారిటీ రావద్దు. నా అభిప్రాయాలు తప్పు అయితే చెప్పవచ్చు కానీ వారి కాలండ్ ఎన్నికలు జరపలేదు అనేటటువంటిది వాస్తవం. దానిని వారు ఎంత కేకలువేసినా నేను అయితే ఉపసంహరించుకోలేను. తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణ కోసం ఉద్యమాలు నడిపింది. అలాంటి ప్రభుత్వం నుంచి ఇలాంటి మైఖెల్ రాకూడదు అనేటటువంటిది నేను మనవిచేస్తున్నాను. వారు 5 1/2 సంవత్సరాల నుంచి యాక్టివ్ కన్సిడరేషన్ అని చెబుతున్నారు. గౌరవ్ హైదరాబాద్ అనాలనో 3 కార్పొరేషన్లు చేయాలనో అనే విషయం యాక్టివ్ కన్సిడరేషన్లో ఉందని చెబుతున్నారు. యాక్టివ్ కన్సిడరేషన్ అని వారు ఎన్నికైనప్పటి నుంచి శ్రీ ఎన్.టి. రామా రావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పటినుంచి చెబుతున్నారు. వారి భాషకి ఏమీ అర్థాలు చెబుతారో తెలియదు. కన్సిడరేషన్ అంటే ఎంత వ్యవధి, యాక్టివ్ కన్సిడరేషన్ అంటే ఎంత వ్యవధి వారు చెప్పవలసి ఉంటుంది. మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కొరేడి ఏమీటంటే 5 1/2 సంవత్సరాలు అయినా భాయంగా ఉంటుందా, ఇంకొక రెండు నెలలు తరువాత 5 1/2 సంవత్సరాలను సబ్సిడ్యూజ్ చేస్తూ 6 సంవత్సరాలు, 6 1/2 సంవత్సరాలు అని చెప్పకుండా కనీసం ఇప్పుడైనాసరే నిర్దిష్టమైన తేదీని చెప్పవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇది ఏదో హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్కు సంబంధించినది కాదు. కాంప్రహెన్సివ్ పట్టణ ప్రకారం రాజమండ్రి లేకపోతే ఇతర 14 మునిసిపాలిటీలకు కూడా ఎన్నికలు జరుపుకోడానికి ఏమీ యాక్టివ్ కన్సిడరేషన్ చేస్తున్నారో తెలియదు. ఇది ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించడమా, ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిహసించడమా అనేటటువంటిది తెలియజేయాలి. వారు వెంటనే మేగతా మున్సిపాలిటీలకు కూడా ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎన్నికలు నిర్వహించాలని కోరుకున్నాను.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును మేము పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాము. ఇంతకుముందు పట్టప్రకారంగా ప్రతి 6 మాసాలకు వోటింగ్ అవుతుంది 5 సంవత్సరాల దాకా స్పెషల్ అఫ్సర్ ఫరీఫాలనను మనం కొనసాగిస్తున్నాము. అంతేకాకుండా 5 సంవత్సరాలు, ఇంకా 6 నెలలు ఇలా వోటింగ్ అవుతుంది. దీనిని ఉంటే ప్రజాస్వామ్య విరుద్ధంగా ప్రజాప్రతినిధులు లేకుండా స్పెషల్

ఆభిసరణతో పరిపాలన చేయడం ఎంతవరకు సమంజసం అని నేను అడుగుతున్నాను. ఏ పరిస్థితులలో అయినా మనం ఎన్నికలు జరపాలి. ఏదో 6 మాసాల్లో 2 సంవత్సరాల్లో కానీ, సంవత్సరాల తరబడి ఈ విధంగా అవకాశాన్ని ప్రభుత్వం కల్పించుకోవడం తప్పు అని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బిల్లును తేవ్వంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాము. దానిని ఉపసంహరించు కోమని మేము కోరుతున్నాము.

శ్రీ జి. సాయన్న (సికింద్రాబాద్ కంటోన్మెంట్):- అధ్యక్షా, హైదరాబాదు పురపాలక సంఘం ఎన్నికల తేదీలను పొడిగించే విధానం గురించి ఇంతకుముందు మాట్లాడిన సభ్యుల మాటల్లో తప్పులు ఉన్నాయి. మున్సిపల్ ఎన్నికలు కానీ సర్పంచుల ఎన్నికలు కానీ కేవలం తెలుగుదేశం పార్టీ మాత్రమే జరిపిస్తుంది కానీ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎన్నికలు జరిపించలేదని చెప్పి ప్రజలకు ఒక నమ్మకం ఉన్నది. శ్రీ కొండరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ హైదరాబాద్లో 12 నీయోజకవర్గాలు అని చెప్పారు కానీ 13 నీయోజక వర్గాలు ఉన్నాయి అని వారు గమనించాలి. హైదరాబాదు నగరంలో బాల్ పెడ్డ శివారు ప్రాంతాలు ఏవైతే ఉన్నాయో ఆ ప్రాంతాలను కూడా కార్పొరేషన్లో విలీనం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి సుస్థిరమైన ఈ అంశాన్ని పరిశీలించడానికి ఇంకో సంవత్సరం అయినా తక్కువే అని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

12.00 శ్రీ ఎమ్. రంగారెడ్డి (మలకేపేట):- హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్కు ము. ఎన్నికలు జరిపే ముందు మరీ అన్ని ప్రతిపక్ష పార్టీల పెద్దలు ఎన్నికల గురించి చెబుతున్నటువంటి సందర్భములో ఎన్నికలు జరిపే ముందు ఈ ఉన్న పట్టాన్ని పూర్తిగా సవరించవలసి ఉంది. ఎన్నో అక్కమమైన పద్ధతులలో ఈ హైదరాబాదు నగరంలో ఎన్నో అక్కమ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. మరీ ప్రభుత్వం ఇన్‌వార్ట్స్ అయి ఏదో చెపితే వారు ఒక నోట్సు తీసుకొని కొర్టుకి పోయి ఒక వైపు ప్రజలకు ఇబ్బంది పెట్టే విధంగా, ఇంకోవైపు అందరికీ ఇబ్బందికరంగా ఉన్నటువంటి లోపాలు ఏక్స్‌లో ఉన్నాయి. హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్కు ఎన్నికలు జరిపే ముందు ఈ లోపాలను సరిదిద్ది ఎన్నికలు జరపడం అనేది బాగుంటుందని నా ఉద్దేశం. అదేవిధంగా హైదరాబాదు నగరం మట్టా 9 మున్సిపాలిటీలు ఉన్నాయి. వాటి ఎన్నికల గురించి కూడా ఇప్పుడే పెద్దలు చెప్పారు. వాటికి కూడా ఈ హైదరాబాదు సిటీలో ఉన్నటువంటి శాసనసభ నీయోజకవర్గాలలో ఉన్నటువంటి శాసనసభ్యులను, రాజకీయ పార్టీలను పిలిచి దీనిమీద ఒక సరయినటువంటి డిస్‌షన్ తీసుకొని రాజ్‌యే ఎన్నికల గురించి పర్సన్స్ బాగుంటుందని చెప్పి ఈ సందర్భముగా మంత్రిగారిని కోరుకుంటున్నాను. అదేవిధంగా నిజముగా ఈ రోజు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో మున్సిపల్ ఏక్స్కు సవరణ చేయవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా మే ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. కృష్ణయ్యాదవ్ (హిమయత్ నగర్):- ఈ బిల్లు ఉద్దేశం క్లియర్గా ఎన్నికల గురించి తరువాత ఈ మున్సిపాలిటీస్‌ని అన్ని కలుపుకొని ఏ విధంగా చేయాలంటుంటుంటే

ప్రభుత్వ బిల్లులు: (4) 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు (1996 సం.పు 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

బిల్లులో ఉంది. అయితే గతములో 16 సంవత్సరాల తరువాత మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి ఎన్నికలు జరిగాయి. 1986లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు ఎన్నికలు జరిగాయి. 16 సంవత్సరాల తరువాత అయితే ఆ ఎన్నికలలో నేను కూడా కార్పొరేటర్ గా ఎన్నిక అయ్యాను. మరి లోకల్ బాడీస్ విషయంలో ప్రత్యేకంగా మీరు చూస్తే ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాతనే పంచాయితీ ఎలక్షన్స్ కానీ, జిల్లా పరిషత్తు ఎలక్షన్స్ కానీ డైరెక్ట్ ఎన్నికలు జరిపించిన విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అదేవిధంగా కోపరటిష్ ఎలక్షన్స్ కూడా జరిపించడం జరిగింది. దాని తరువాత హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి ఎన్నికలు జరిగినా 1991న కాలపరిమితి అయిపోయిన తరువాత మూడు సంవత్సరాలు మరి గత ప్రభుత్వం ఉండి ఎన్నికలు జరిపించకుండా లోకల్ బాడీస్ ఏవయితే ఉన్నాయో వాటికి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో కాకుండా నామినేట్ చేసి వేసుకున్నారు. లోకల్ బాడీస్ లో ఆ విధంగా పెట్టుకొని వారు అధికారం చెలాయించారు. అయితే ఈ రోజు ప్రభుత్వం తప్పుకుండా హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కు, మున్సిపాలిటీస్ కి కార్పొరేషన్ పరిధిలోకి తీసుకొని జరిపించాలి. ఈ మెగాసిటీ అనేటటువంటిది కూడా ఇంతకు ముందు పర్సల్ లో వచ్చింది. అప్పుడు కోదండరెడ్డిగారు 'మాడా' ఫైర్ గా ఉండిరి. ఫండ్స్ రావడం దానితో పనులు వేగంగా జరుగుతున్నాయి. దానిపైన తప్పుకుండా ఒక నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు హైదరాబాదు ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. అక్కడ ఉండి సమస్యలు, ఇబ్బందులు మనము ఇక్కడ ఈ రోజు శాసన సభలో చూస్తున్నాము. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన బిల్లు ఉద్దేశం మంచిది. మంత్రివరులు వేలైనంత తొందరలో ఈ బిల్లును అధికారిక రూపంలో తీసుకురావాలని నేను ఈ సందర్భముగా తెలియజేస్తున్నాను.

شری ممتاز احمد خاں :- جناب اسپیکر صاحب! شہر حیدرآباد میونسپل کارپوریشن کے ایکشن پلانک ۱۹۹۱ء میں بنے ہیں۔ لیکن وہ شہر حکومت بن کر بھی دو سال کا عرصہ ہو چکا ہے۔ حکومت بلاوجہ ایکشن کروانے کے تعلق سے ٹال مٹول کر رہی ہے۔ اسپیشل آفیسر کے کام سے عوام غرض نہیں ہیں۔ خوری ایکشن کروا کر عوام کے ہاتھ میں دیں۔ اس کارپوریشن کو عوام کے منتخب نمائندے ہی اچھا چلا سکتے ہیں۔ اس وقت صحیح کام ہی ہو گئے۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ خوری شہر حیدرآباد میونسپل کارپوریشن کے ایکشن کروادیں۔

శ్రీ డి. నాగేందర్ :- హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ స్పెషల్ ఆఫీసర్ యొక్క కాలాన్ని వేడిగిస్తూ ఈ రోజు మంత్రిగారు బిల్లు పెట్టారు. అధ్యక్షా, మీకు బాగా తెలుసు. హైదరాబాదు సిటీలో సుమారు ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి ఎన్నికలు కానందువల్లనే - గతములో హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కు ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు అధికారులకు సరయినటువంటి ఫెడేట్ వచ్చేది కార్పొరేటర్స్ ద్వారా. ఎప్పుడైతే మున్సిపల్ ప్రజల దృష్టికి రావడం అక్కడ ఉన్నటువంటి కార్పొరేటర్స్ ఉండి దానివల్ల అధికారులకు ఫెడేట్ వచ్చేది. ఇదేవిధంగా మనము ఎప్పుడైతే ఈ కాలాన్ని

వొడిగిస్తూ పోతున్నట్లయితే జస్ట్ లెక్ కాశ్చేర్ ప్రతి ఆరు మాసాలకు వొడిగిస్తున్నట్లుగా మాకు అనిపిస్తోంది. కాబట్టి, ఈ ఎలక్షన్స్ తొందరలో పెట్టే విధంగా చేయాలని తమరిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సర్ప్రైజ్ విజిట్స్ చేస్తున్నారు. మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి ఎన్నికలు పెడితే ఆ బాధ కూడా తప్పుతుంది. పూజా ప్రతీనిధులు ఉంటారు కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారికి, వారి యంత్రాంగానికి సరయినటువంటి ఫీడ్ బేక్ వస్తుంది. మరి దయచేసి ఎన్నికలు జరిపించండి. ఇంకా ఫర్థర్గా పోస్ట్పోస్ట్ చేయవద్దు. అదేవిధంగా హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి ఎవరైతే కమిషనర్ ఉంటున్నారో వారిని కూడా ప్రతి మూడు నెలలకు మారుస్తున్నారు. దయచేసి వారు కనీసం కొంతకాలం పనిచేసే విధంగా ఉండండి.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- మంత్రిగారు సెషన్ ఆఫీసర్ కాలాన్ని ఎక్స్టెండ్ చేసేటందుకు బిల్లును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. గతముతో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు కూడా 1981లో సమితి ఎలక్షన్స్ కానీ మున్సిపల్ ఎలక్షన్స్ కానీ విజయవాడ, విశాఖ పట్టణం మున్సిపల్ కార్పొరేషన్స్ కు ఎలక్షన్స్ కానీ అంజయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పెట్టడం జరిగింది. మరి ఈ మధ్య నగరపాలిక బిల్లు అక్కడ పార్లమెంటులో రావడం, దాని తరువాత మన రాష్ట్రములో ఆ బిల్లును అమెండ్ చేసే ఉద్దేశముతో ఆలస్యం అయిన సంగతి అందరికీ తెలిసిన విషయమే. మరి నగరపాలిక బిల్లు వచ్చిన తరువాత ఒక సంవత్సరములోనే ఎలక్షన్స్ పెట్టాలి కానీ ఇంకా పెట్టడం లేదు. మరి జంటనగరాలలో ఈ రోజు సుమారు 50 లక్షల జనాభా ఉంది. 100 మంది మున్సిపల్ కార్పొరేటర్స్ ఉండి ఉంటారు. హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి జంట నగరాలలో ఎన్నికలు ఎందుకు పెట్టడంలేదో మాకు అర్థం కావడం లేదు. మరి ఇక్కడ 9 మున్సిపాలిటీలు కూడా ఉన్నాయి. అక్కడ జనాభా రోజురోజుకీ పెరుగుతూ ఉంది. కావున నేను మంత్రిగారిని కోరేది గృహిణి హైదరాబాదు లేక ఇంక ఏదైనా పెట్టుకోవాలన్నా మొదలు వెంటనే హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి ఇదీవరకు ఎలాగ ఎలక్షన్స్ పెట్టారో అదేవిధంగా పెట్టి అలాగే 9 మున్సిపాలిటీలకు ఛైర్మన్ ఎలక్షన్స్ ఎలా జరిగాయో అలా పెడితే పూజా ప్రతీనిధులు ఉంటారు. పూజాప్రతీనిధులు ఉన్నట్లయితే అక్కడ కార్యక్రమాలు జరిగి వారు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంటారు. మరి ప్రజల యొక్క ఇబ్బందులను తొలగించే కార్యక్రమాలు తీసుకోవడానికి వేలుంటుంది. ఈ రోజు అక్కడ అధికారులు పనిచేయకుండా ఎన్నో విధాలుగా ప్రజలకు ఇబ్బంది అవుతోంది. అధికారులకు పని అప్పవేప్పితే సరిగా అవడం లేదు. ఇంతకుముందు ఉదయం కూడా మాట్లాడడం జరిగింది. వర్షం పడగానే హైదరాబాదులోని రోడ్లు, సెక్యూరిటీ యాక్ట్ రోడ్లు, బిషేర్ బాగ్ దగ్గర నీళ్లు నిల్వ ఉండి ట్రాఫిక్ గంటల తరబడి జామ్ అయిపోతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి ఇంతకుముందు ఇది తీసుకువచ్చాను. ఎటువంటి చర్య కార్పొరేషన్ వారు తీసుకోవడం లేదు. ప్రజల ఇబ్బందులు దూరం కావాలంటే మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి ఎలక్షన్స్ పెట్టేయండి. ఈ బిల్లును విశ్లేషించే ఎలక్షన్స్ వెంటనే జరిపించడని మనవిచేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వ బిల్లులు: (4) 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు (1996 సం.పు 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

12.10 Sri Asaduddin Owaisi:- In the 'Statement of Objects and Reasons', it is stated that the proposal is under active consideration of the Government to create a greater Hyderabad Municipal Corporation by including the surrounding Municipalities. Sir, this will again lead to Six Point Formula as in the case of safe-guards to Telangana area. If the Government is now contemplating to go ahead with this idea, our Party will oppose it and come out on streets against formation of Greater Hyderabad. This issue should not be procrastinated for such a long time. It is high time that elections should be held to the Hyderabad Municipal Corporation immediately.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒక కార్పొరేషన్, గత ఒకటిన్నర సంవత్సరంలో ముగ్గురు, నలుగురు మునిసిపల్ కమిషనర్స్ మారిపోయారు. ఇంత తరచుగా కమిషనర్స్ను ఎందుకు మారుస్తున్నారో అర్థం కావడంలేదు. హైదరాబాద్ సిటీలోని కొంతమంది బిల్డర్స్ పెళ్లదీల, ఈ విధంగా కమిషనర్లను మార్చడం జరుగుతోంది. ఇకముందు అలా చేయకుండా సిస్టియర్ ఆఫీసర్స్ పనిచేసేట్టు చూడండి.

శ్రీ జి. నేతారాం:- అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఎన్నికలనుగానీ, రాజమండ్రి, తిరుపతి కార్పొరేషన్ ఎన్నికలనుగానీ, మిగతా 14 మునిసిపాలిటీల ఎన్నికలనుగానీ దురుద్దేశంతో వాయిదా వేయడం లేదు. నగరపాలక చట్టాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం రూపొందించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు పంచి ఆదేశాలు ఇచ్చింది, సంవత్సరం తోపాటు ఎన్నికలు జరపాలని స్పష్టమైన నిబంధన ఉంది. తదనుగుణంగా ఎన్నికలను నిర్వహించడానికి ప్రస్తుతానికి ఎన్నికలను ప్రభుత్వం నిలిపివేసింది తప్ప వేరే ఉద్దేశం కాదు. నగరపాలక చట్టప్రకారం నగర పంచాయతీలను ఏర్పాటుచేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ఆ పరిస్థితులలో జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకొని కొన్ని యాడ్ ప్రయవలసివచ్చింది. కొన్ని డిటేల్స్ ప్రయవలసి వచ్చింది. దానివల్ల కొందరు ప్రజాప్రతినిధులు, రాజకీయ పార్టీలవారు, పౌరులు ఎడిషన్స్ డిలివరీస్ కోర్టుకు వెళ్లడం వల్ల దానిపై స్టే ఆర్డర్ పంపడంవల్ల కొన్నిచోట్ల ఎన్నికలు జరపలేకపోయిన మాట వాస్తవం. అయితే గ్రేటర్ హైదరాబాద్కు సంబంధించినంతవరకు విభిన్నమైన అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. గ్రేటర్ హైదరాబాద్కు మేము వ్యతిరేకం అని గౌరవసభ్యులు కోదండరెడ్డిగారు వారి అభిప్రాయాన్ని తెలియజేశారు. అలాగే గౌరవసభ్యులు బాబీరెడ్డిగారు 9 మునిసిపాలిటీలను ఇందులో కలపడానికి తమకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదని తెలియజేశారు. అయితే రంగారెడ్డికి, ఉవ్వెత్తిని కాపాడాలన్నది తమ ఉద్దేశమని వారు అన్నారు. ఇక ఓవైసీగారు ఇందులో 6-ఫోర్ముల్స్ ఫార్ములాకు

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (4) 1996, హైదరాబాద్
నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు
(1996 సం.పు. 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

27 ఆగష్టు, 1996.

493

సంబంధించిన ఇంప్లికేషన్లు ఉన్నాయని చెప్పారు. ఈ విధంగా గౌరవసభ్యులు విభిన్నమైన అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేశారు. వేటన్సింటీన్ పరిగణనలోకి తీసుకొని త్వరలోనే ఎన్నికలను జరిపించాలన్న ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఉంది. 14 మునిసిపాలిటీలలో, అట్లాగే రాజమండ్రిలో త్వరలో ఎన్నికలను పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ఎన్నికలకు సంబంధించిన విషయంలో ఎలక్షన్ కమిషన్ డిసిషన్ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. వేటన్సింటీన్ దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం ఎన్నికలను నిర్వహిస్తుంది తప్ప ఇందులో ఏ విధమైన దురుద్దేశం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే స్థానిక సంస్థల విషయానికి వచ్చే సరికి చుట్టూప్రక్కల ప్రాంతాల అభివృద్ధిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని పార్లమెంటు ఎన్నికలకు ముందే స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలను నిర్వహించాలని ఒక దశలో ప్రభుత్వం భావించింది. అయితే పార్లమెంటు ఎన్నికల నోటిఫికేషన్ రావడం మూలంగా వేటిని ప్రభుత్వం నిలుపుదల చేసింది. అన్ని విషయాలను ఎన్నికల కమిషనర్ కు తెలియజేసి హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్తో పాటు కొత్తగా ఏర్పాటైన రాజమండ్రి

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- కొత్తగూడెం, రామగుండం కూడా ఉన్నాయి ...

శ్రీ బి. నీతారాం:- మొత్తం 14 ఉన్నాయి. వాటికి కూడా ఎన్నికలను పూర్తి చేయాలన్నాం. ఎన్నికలు జరిపించడానికి కోర్టునుంచి గానీ, ఇతరత్రాగానీ ఎలాంటి ఇబ్బందులు లేవు. తిరుపతికి సంబంధించినంతవరకూ బాలాజీ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ అనేది ఒక కాన్సెప్టుగా పెట్టుకొని దానికోసం వర్క్ అవుట్ చేయడం జరుగుతోంది. అన్ని రకాల బాటిల్ నెక్స్ క్రియర్ కాబోతున్నాయి. ఎన్నికల కమిషన్ కు త్వరలోనే మా అభిప్రాయాన్ని తెలియజేసి ఎన్నికలు నిర్వహించేట్లు మాస్టరు మనవిచేస్తున్నాను. అంతవరకూ యంత్రాంగాన్ని నిర్వహించడానికి స్పెషల్ ఆఫీసర్ అవసరమనేది గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. కాబట్టి ఈ బిల్లును ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:- The question is:

"That the Hyderabad Municipal Corporation (Second Amendment) Bill, 1996 be taken into consideration."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was considered.

I shall now put the clauses to vote. There are no amendments to clauses 2 and 3 and clause 1 - Enacting Formula and Long Title and they are before the House.
J. 13-8

ప్రభుత్వ బిల్లులు: (4) 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థల (రెండవ సవరణ) బిల్లు (1996 సం.పు 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)

The question is:

"That clauses 2 and 3 and clause 1 - Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill."

(PAUSE)

The motion was adopted and clauses 2 and 3 clause 1 - Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri T. Seetharam:- Sir, I beg to move:

"That the Hyderabad Municipal Corporation (Second Amendment) Bill, 1996 be passed."

Mr. Speaker:- Motion moved.

The question is:

"That the Hyderabad Municipal Corporation (Second Amendment) Bill, 1996 be passed."

(PAUSE)

The motion was adopted and the Bill was passed.

1996-97 సంవత్సరమునకు బడ్జెట్‌పై సాధారణ చర్చ
(రెండవ రోజు)

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 1996-97 వ సంవత్సరానికి గాను ఆగష్టు 21వ తేదీన ఆర్థిక శాఖామంత్రులుగారు సమర్పించిన బడ్జెట్‌కు సంబంధించిన చర్చలో పాల్గొనెందుకు నాకు అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. 1996, ఆగష్టు 21వ తేదీన ఆర్థిక శాఖామంత్రులు బడ్జెట్‌ను ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అయితే ఈ ప్రతిపాదన చాలా హాస్యాస్పదంగానూ, అతితయోక్తులతో కూడుకొన్నదిగానూ ఉందన్న విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ వాస్తవానికి దూరంగా వుండడమే కాకుండా ప్రజలను మభ్యపెట్టే విధంగా ఉందని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. బడ్జెట్‌ను పరిశీలిస్తే ఏ రంగంలో చూసినా ప్రభుత్వం వైఫల్యం చెందినట్టుగానే కనిపిస్తోంది. ఏ రంగంలో చూసినా ఎలాంటిమంటి అన్నది సరిగా లేనట్టుగానే కనిపిస్తోందన్న విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. పె్గా మీరు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌లోని కేటాయింపులు అదేవిధంగా

సాధారణ వర్ష: (రెండవరోజు)

ఉంటాయో లేక తగ్గిస్తారో అన్న విషయంలో ప్రజలలో పలు అనుమానాలు ఉన్నాయన్న విషయాన్ని కూడా మే దృష్టికి తెస్తున్నాను. 1995-96లో రూ. 3,159 కోట్లు వార్షిక 12.20 ప్రజాశక్తి పెడితే, దీనిని కొనసాగిస్తారనే నమ్మకం ఉందా అని ప్రశ్న వేస్తే లేదును. అని చెప్పాలి. గతంలో రామారావుగారు ఉన్నప్పుడు, ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రి ఆర్థిక శాఖామంత్రిగా ఉండేవారు. ఎంతో గొప్పగా చెప్పారు. రూ. 3,159 కోట్లు ఏ న్యూవేర్ ప్యాన్ ప్రవేశపెట్టారు. కానీ దానిని రూ. 2,719 కోట్లకు తగ్గించారు. ఆ విధంగా బడ్జెటును తగ్గించడం జరిగింది. శాసనసభలో చర్చించలేదు. ఈ రోజు రూ. 2,988 కోట్ల 77 లక్షల ప్యాన్ పెట్టారు. దానికంటే ముందే, ప్రజల మీద కావలసినంతగా పన్నులు వేసి 15 రోజుల క్రితమే రూ. 3,155 కోట్లు భారం వేశారు. ఆ తరువాత కూడా లోటు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టడం అవ్వరకంగా ఉంది. మొదట వారు 1995-96లో బెప్పింది రూ. 1240 కోట్లు ఇర్రిగేషన్కు కేటాయించడం జరిగిందని అన్నారు. ఆ తరువాత రూ. 734 కోట్లకు దానిని తగ్గించారు. ఈ సంవత్సరం రూ. 890 కోట్లు పెట్టారు. సుమారుగా రూ. 75 కోట్లు గత సంవత్సరం కంటే పెంచారు. ప్రక్క రాష్ట్రంలో ఏ విధంగా అప్పర్ కృష్ణా కానీ ఆల్మట్టి కానీ నిర్మాణం చేస్తున్నారో ఏ విధంగా ఇర్రిగేషన్కు, రైతులకు, పవర్ జనరేషన్కు ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నారో మన రాష్ట్రంలో ఆ విధంగా లేదు. ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చిన తరువాత ప్రజల వద్దకు పాలన కార్యక్రమం పెట్టి ఎన్నెన్నో మాటలు చెప్పారు. తరువాత ఒక్కొక్కటి మే దృష్టికి తెస్తాను. విజయవాడలో ప్రజల వద్దకు పాలన కార్యక్రమంతో వారు ప్యాన్ వద్దే ప్రజల బడ్జెటు అని చెప్పడం జరిగింది. నవంబరు, 7వ తేదీన విజయవాడలో వచ్చి సంవత్సరం మార్చిలో ప్రవేశపెట్టే బడ్జెటు ప్రజల ఆశలను సంపూర్ణంగా ప్రకటించిందే విధంగా రూపొందిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రజల వద్ద పాలన కార్యక్రమం తొలి విడతగా అకస్మాత్తుగా వరకటన దివర రోజున కృష్ణా జిల్లాకు వచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగారు కెనాల్ గెన్స్ హౌస్లో పత్రికా విలేఖరులతో సమావేశంలో పాల్గొని ఇప్పటి వరకు రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్స్ అన్నిటికంటే మంచి బడ్జెట్ను ప్రవేశపెడతామన్నారు. ఇంతవరకు పెట్టినవన్నీ కూడికలు, తీసివేతలు తప్ప ప్రజలకు నిజంగా ప్రయోజనం కల్పించే అంశాలు లోపించాయని అభిప్రాయపడ్డారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో అప్పుడు తాను ఆర్థిక మంత్రిగా ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు కూడా అందుకు భిన్నం కాదని నిజాయితీగా అంగీకరించారు. రానున్న బడ్జెటు ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలోనే తొలిసారిగా ప్రజల అభీష్టాలకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇచ్చి, కొత్త శకానికి సాంధ్య పలుకగలదనే ఆశాభావాన్ని ఆయన వ్యక్తం చేశారు. నిజంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు ఇప్పటి వరకు ఏ ముఖ్యమంత్రి కూడా బడ్జెటుకు ముందు 15 రోజుల ముందే ఇంత పెద్ద యెత్తున రైతుల మీద, పేద ప్రజల మీద కార్మికుల మీద ఈ విధంగా పన్నుల భారం వేసి, బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టలేదని మే దృష్టికి తెస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు అప్పుడే ఒప్పుకున్నారు. మాటలు కాదు, చేతలు కావాలి.

(ఇంటరప్షన్)

ఇంకేం చూపిస్తారు? కనిపిస్తూనే ఉంది. ఈ రోజు ఈ బడ్జెటు ఏ విధంగా ఉందో ఆలోచించాలి. ఎవరికి ఉపయోగంగా ఉంది? ఎవరికీ లేదనే విషయం మే దృష్టికి తెస్తున్నాను.

ఇంత ప్రాముఖ్యత గల బడ్జెటును మంత్రిగారు చదివి చెప్పారు. 68 నుండి 70 పేజీల వరకూ చదివారు. అయినా ఎక్కడా శాంతిభద్రతల గురించి ఒక్క మాట లేదు. శాంతి భద్రతల అవశ్యకత రాష్ట్రంలో ఎంతో ఉంది. పత్రిక తేయగానే ఒకవైపు మానభంగాలు, దోపిడీలు, ప్రజాప్రతినిధులకు రక్షణ లేకుండా పోయింది. ఈ బడ్జెటులో శాంతిభద్రతల గురించి ఒక్క మాట చెప్పలేదంటే ఏమిటి? ఏ రాష్ట్రంలో శాంతభద్రతలు ఉంటాయో ఆ రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందుతుంది. ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం వాటిని పట్టించుకోకుండా ఉంది. గామాల్లో దీని ఫలితంగా బలహీనవర్గాల వారి మీద కానీ, హరిజనులు, గిరిజనుల మీద కానీ ఎన్నో హత్యలు జరిగాయి. జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా ఇంతకుముందు కూడా శాంతిభద్రతల విషయంలో కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలను ఏ విధంగా తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన వారు హత్యలు చేస్తున్నారో చెప్పడం జరిగింది. మాధవరెడ్డిగారు ఆ అంకెలను చెప్పారు. అయినా బడ్జెటులో శాంతిభద్రతల గురించి చెప్పలేదంటే ఈ హత్యల వెనకాల మంత్రులకు, శాసనసభ్యులకు సంబంధం ఉంది కనుకనే అవి బయటకి రాకుండా ఉండాలని చెప్పలేదు. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం శాంతిభద్రతలను పట్టించుకోవడం లేదు. ఇందువల్ల పరిస్థితి ఎట్లా ఉంటుందో ఆలోచించాలి.

ఇర్రిగేషన్ విషయంలో చెప్పడం జరిగింది. కృష్ణా జలాలు ఉన్నాయి. బహువశ్చ అవార్డు 2 వేల సంవత్సరం నాటికి పూర్తవుతుంది. ఆ తరువాత రేఎలొకేషన్ జరుగుతుంది 2 వేల సంవత్సరం నాటికి ఇంకా మూడు సంవత్సరాల సమయమే ఉంది. కానీ ఈ ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి పట్టించు లేదు. ఆలోచన లేదు. ఇర్రిగేషన్లో 1995-96 సంవత్సరానికి రూ. 1240 కోట్లు అన్నారు. రూ. 734 కోట్లు 64 లక్షలు ఎలొకేషన్ చేశారు. కృష్ణానది మీద కొన్ని ప్రాజెక్టులను కట్టడం జరుగుతోంది. వాటికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేటాయించిన మొత్తం చాలా అశ్వర్యకరంగా ఉంది. ఎందుకు ఈ విధంగా చేస్తున్నారో అర్థం కాని పరిస్థితి ఉంది. ఘోరంగా ఉంది. తెలుగుగంగకు 1995-96లో రూ. 200 కోట్లు కేటాయించి, రూ. 144 కోట్లకు తగ్గించారు. 1996-97లో రూ. 100 కోట్లు పెట్టారు. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి రాయలసీమ ప్రజలు బాగుపడాలని లేదు. ఏ విధంగా మద్రాసు నీటికి త్యాగినేరు ఇవ్వాలనేదే తప్ప వేరే లేదు. వౌదరాబాదు నీటి ఉంది. ఎంతో ఆందోళన చేసిన తరువాత కృష్ణానది జలాలు తెస్తామని అన్నారు. మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత సి.డబ్ల్యు.సి. క్లియరెన్స్ను ప్లానింగ్ కమిషన్ క్లియరెన్స్ను ఎన్వైరాన్మెంటల్ క్లియరెన్స్ను తెచ్చి, 800 ఎకరాల స్థల సేకరణ చేయడం జరిగింది. కృష్ణానది జలాలు వౌదరాబాదుకు తెచ్చే విషయంలో అక్కంపల్లి వద్ద రిజర్వాయరు కడితే అక్కడ నుంచి వౌదరాబాదుకు తెస్తామని చెప్పారు.

12.30 | అక్కంపల్లి రిజర్వాయర్ కడితే నల్గొండ ప్రాంతంలో ఉన్న వారికి నేరు వస్తుంది. ము. సాగునీరుకు వారు ఆందోళన చేస్తున్నారు. నల్గొండజిల్లా ప్రజల అదృష్టమో, దురదృష్టమో అంతా సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం. ఎం.ఎల్.ఏ.లు ఉన్నారు. మా పార్టీ నుంచి అక్కడెవరూ లేరు. దామోదరరెడ్డిగారు ఇండిపెండెంట్గా గెలిచి మాకు కోఆపరేట్ మెంబర్గా

సాధారణ చర్చ: (రెండవరోజు)

ఉన్నారు. వారు నల్గొండ జిల్లా గురించి ఆ రోజుల్లో మా ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు మాటి మాటికి లేచి ఆడుగుతుండేవారు. నల్గొండ జిల్లాకు సాగునీరు కావాలని అనేవారు. ఈ రోజు మద్రాసు సిటీకి నీళ్లు పంపుతామంటున్నారు. మద్రాసు సిటీకి కూడా బీబీఎస్ అవార్డు ప్రకారం 5 టి.ఎం.సి.లు కర్నాటక, 5 టి.ఎం.సి.లు మహారాష్ట్ర, ఎ.పి. తరపున 5 టి.ఎం.సి.లు మొత్తం 15 టి.ఎం.సి.ల వాటర్ మద్రాసు సిటీకి ఇవ్వాలి. కర్నాటక నుంచి మహారాష్ట్ర నుంచి 10 టి.ఎం.సి.లు రాకమొందే మద్రాసుకి నదీ జలాలు ఇస్తున్నారు. మన హైదరాబాదు సిటీలో ఇక్కడి ప్రజలు, నల్గొండజిల్లా, రంగారెడ్డి జిల్లా ప్రజలు ఎన్నో ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. సుమారు రూ. 30 కోట్లు కేటాయించి రూ. 10 కోట్లు వరకూ ఖర్చుపెట్టడం ల్యాండ్ ఆక్విజిషన్‌కు డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. గతంలో కూడా మేము మాట్లాడినప్పుడు రామారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా, టి.వి. మోహనరెడ్డిగారు మంత్రిగా ఉన్నారు. 4 సంవత్సరాలలో నేరు రాకపోతే మా చెవులు పట్టుకుని అడగమన్నారు. పాపం ఒకాయన లేరు. ఇంకోకాయన మంత్రిగా లేరు. ఇప్పుడు వీరు రెండు వేల సంవత్సరాలకు కృష్ణ జలాలు తెస్తామంటున్నారు. ఎంతవరకూ న్యాయమో చెప్పాలి?

మద్రాసుకు 15 సెప్టెంబర్ వరకూ అన్నాదురై బర్డ్‌డే సందర్భంగా అక్కడి ప్రజలకు కానుకగా ఇవ్వాలని త్వరితగతినీ ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అది ఈ రోజు దొడ్డి దారిన అక్కడ పడ్డతిన రాయలసీమ ప్రజలకు ఇవ్వకుండా నీళ్లు తీసుకువెళ్ళాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నిజంగా చిత్తచుడ్డి ఉన్నట్లయితే రంగారెడ్డి, నల్గొండ జిల్లాలకు సాగునీరు, తాగునీరు ఇవ్వాలని, రాయలసీమ ప్రజలకు నీరు ఇప్పిన తరువాతే మద్రాసుకు నీళ్లు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము.

ఈ రోజు వారు తెలుగుగంగకు రూ. 100 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ మిగుల జలాల ప్రాజెక్టు ఎప్పటికీ పూర్తవుతుంది? జూరాల ప్రాజెక్టు ముఖ్యమంత్రిగారు ఆగష్టు 5వ తేదీన జాతికి అంకితం చేశారు. ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి కావడానికి రూ. 800 కోట్లు కావాలి. రూ. 25 కోట్లు కేటాయించారు. గాభేరు-నగరికి రూ. 30 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. హంద్రీ-నవాకు రూ. 25 కోట్లు కేటాయించారు. శ్రీరాంసాగర్ లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్‌కు బడ్జెటులో రూ. 100 కోట్లు కేటాయించి దాదాపు రూ. 10 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. శ్రీశైలం గురించి ఈ బడ్జెటులో చెప్పలేదు. శ్రీరాంసాగర్ సెకండ్ ఫేజ్‌లో పార్లమెంట్ ఎలక్షన్‌లకన్నా ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు పునాది వేశారు. ఒక్కపైసా కేటాయించలేదు. మెట్ట ప్రాంతం అయిన హైలెవల్ గురించి ఒక్క మాట మాట్లాడలేదు. నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ గురించి కానీ, తెలంగాణా, రాయలసీమలోని ప్రాజెక్టుల గురించి కానీ అసలు మాట్లాడలేదు. పులివెంతల క్రియరెన్స్ వచ్చిన తరువాత రెండు, మూడు కోట్లు కేటాయించి వదిలేశారు. పులివెంతలకు సి.డబ్ల్యు.సి. క్రియరెన్స్ వచ్చినా దానికి రూ. 5 కోట్లు కేటాయించారు. అలమట్టికి కర్నాటక వారు చెప్పిన కార్యక్రమం చూసిన తరువాతనయినా మనం బుద్ధి తెచ్చుకోలేకపోతే ఏ విధంగా ఉంటుందో అర్థం కావడం లేదు. అలమట్టి డ్యామ్‌కు 1964 నుంచి 94 వరకు రూ. 1200 కోట్లు

ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. 1995-96లో రూ. 480 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. 1996-97లో రూ. 1200 కోట్లు ఆర్థికమంత్రి ద్వారా నిర్మాణం కొరకు ఖర్చు పెడుతున్నారని ఈ మూడు సంవత్సరాలలో రూ. 500 కోట్లు ఖర్చు పెట్టే పని పూర్తి కాలేదు. తెలుగుగంగ కానీ శ్రీశైలం లెవీ బ్యాంక్ కానీ, కృష్ణా నదీపై కానీ ఎందుకు ఖర్చు పెట్టలేదంటే ఆర్థికమంత్రి ద్వారా ఎత్తు పెరిగితే నేను రావు కనుక ఈ ప్రాజెక్టుల మీద ఎందుకు ఖర్చు చేయాలి అన్న ఆలోచన చేయడం వల్ల. ఆర్థికమంత్రి ద్వారా విషయంలో ఎన్నో మాటలు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడారు. మీరు ఒకసారి ఆలోచించండి. ఎందుకు ఈ రోజు ఆర్థికమంత్రి ద్వారా విషయంలో ఒక్కమాట చెప్పడం లేదు. తిరుపతికి ప్రధాన మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు ఆర్థికమంత్రి ద్వారా ఇన్సూ కాదు. ఈ ఇన్సూని కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు లేవనెత్తారు అనడం జరిగింది. అన్ని పార్టీల వారు, తెలుగుదేశం ఎం.ఎల్.ఎలు. అక్కడున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్ళినప్పుడు ఒక్కమాట కూడా మాట్లాడకుండా ఉన్నారు. ఇది కాంగ్రెస్ పార్టీ వారి సమస్య కాదు ఇది రాష్ట్ర ప్రజల సమస్య. దీని క్రింద 35 లక్షల ఎకరాలు సేద్యపు భూములలో పంటలు పాడవుతున్నాయి ఉద్దేశ్యం లేకుండా అది ఉపన్యాసమేనా? నలుగురు మంత్రులను వీలేదా చేయాలన్నాము. మీరు వీలేదా చేస్తారో లేదో, సజోర్లు చేస్తారో, చేయరో మీ మీద ఉంది. ఆర్థికమంత్రి పని ఆపడానికి రెండుసార్లు రిజిస్ట్రేషన్ చేసి, మొన్న మాట్లాడి ఈ రోజు ఏమీ చేస్తున్నారని మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఈ ఆర్థికమంత్రి ద్వారా విషయంలో నేను దేవుడిన్నానా ఎదిరిస్తాను అన్నారు. దేవెగోడ ఎదుట మాట్లాడలేని పరిస్థితి ఉంది.

(అంతరాయం)

నేను మాట్లాడే మాటలు ముఖ్యమంత్రిగారు టి.వి.లో మాన్యుండవచ్చు. 1988లో కాంగ్రెస్ గవర్నమెంట్ పరిశీలన ఇచ్చిందని చెప్పడం జరిగింది. నిజంగా భారీకి ధైర్యం ఉంటే నిజా నిజాలు ప్రజల ముందు బయటపెట్టాలనే దమ్ము ఉంటే మేము చెప్పడం జరిగింది.

12.40 ఆర్థికమంత్రి ద్వారా విషయంలో, ఏ ప్రభుత్వం వారు ఎప్పుడెప్పుడు అధికారంలో వున్నారో, ఏమీ చేశారో, బయటపెట్టమనండి. ప్రజలకు తెలియజేయండి. నిజానిజాలు చెప్పండి. తప్పుడుగా చిత్రించడంపై విషయం తమ దృష్టికి తోసుకు వస్తున్నాను. పరిశీలన విషయం అప్పుడున్న ముఖ్యమంత్రి, ప్రధానమంత్రికి వదిలి వేయండి. గేట్స్ ప్యాట్ విషయం చెప్పమనండి. జూలై 17 నాడు ఒక రిజిస్ట్రేషన్ పెట్టడం జరిగింది. ఎన్నోసార్లు చర్చించడం జరిగింది. ఫోర్ లేడర్స్ కూడా వున్నారు. జూలై 4, 1996 నాడు 15కి మేటర్స్ ఎత్తువరకు గేట్స్ పెట్టుకోవచ్చని పరిశీలన ఇచ్చినప్పటికీ, ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధాంతా వుంది. ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు, అక్కడి నలుగురు మంత్రులు ఏమీ చేస్తున్నారో మీరు తయారు చేసిన కింగ్ మేకర్ అని చెప్పు కుంటున్నారే - దేవెగోడ ఏమీ చేస్తున్నారో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆర్థికమంత్రి ద్వారా ఎత్తు పెంచుతే రాష్ట్రప్రజలకు అన్యాయం, నష్టం జరుగుతోంది అని చెబుతున్నాను.

(ఇంతరాయం)

అన్నీ చెబుతాను. అధ్యక్షా, నేను తమ ద్వారా ఒక విషయం మనవి చేయదలచుకున్నాను. ఈ ప్రభుత్వానికి యిరిగేషన్ విషయంలో కానీవ్వండి, రైతుల విషయంలో కానీవ్వండి ఎటువంటి సానుభూతి లేదని, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలపట్ల ఆసక్తి లేదని తెలుపుతున్నాను. ధరల పెరుగుదలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలు ఆందోళన చేస్తే ఏమి చేశారు? ఆత్మమట్టి విషయంలో 16, 17 తేదీలలో ఎంతరివోలకు మోమోరాండం యివ్వడని, కలవందని అన్నారు. ధరల పెరుగుదల విషయంలో ప్రజలు అడుగుతే, ఆత్మమట్టి విషయంలో ప్రజల నుండి ఎంఎల్ఏలు మోమోరాండం తీసుకుని యంతరివోలకు, కలెక్టర్లకు యిచ్చినందు వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? అసెంబ్లీలో అడిగితేనే ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చేయలేకపోతే, యిక యంతరివో, కలెక్టర్ ఏమి చేశారు? ఇవన్నీ ప్రజలకు తెలియవా? ప్రజలు పిప్పివారని వారు అనుకుంటున్నారా? తప్పుకుండా ప్రజలు జవాబు చెప్పే రోజు వస్తుందని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇరిగేషన్ పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఈ రకంగా ఉంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రాష్ట్ర రైంత్ గాం మీద కానీ, అభివృద్ధి కార్యక్రమాల విషయంలో కానీ ఎటువంటి ఆలోచన లేదనీది తెలుస్తోంది.

అధ్యక్షా, విద్యుత్తు విషయం తమకు తెలియండి కాదు. రైతులను హత్య చేయకుండా, వారంతట వారే ఆత్మహత్య చేసుకునే విధంగా యిబ్బండి పెడుతున్నారనే విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. రైతులే కాదు, ఈనాడు రాష్ట్రప్రజలందరూ యిబ్బందులుపడుతున్నారు. పేదప్రజలైన హరిజనులు, గిరిజనులు, బలహీనవర్గాలవారు, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారు, వీరందరికీ రెండు రూపాయలకే కొలి బీయ్యం యిస్తామని చెప్పి, రూ. 3.50 కి ధర పెంచడం జరిగింది. విద్యుత్తు రేటు కూడా విపరీతంగా పెంచారు. వ్యవసాయ రంగంలో వాడే పవర్ పంప్‌సెట్స్ పైననే కాకుండా గృహవీనియోగం కోసం వాడుకునే విద్యుత్తు రేటు కూడా పెంచారు. ప్రజల మీద పన్నుల భారం వేసి, వారిని ఎన్నో యిబ్బందులకు గురి చేస్తున్నారు. విద్యుత్తు విషయంలో వీనియోగదార్లను నిలుపు దోవిడీ చేస్తున్నారు. ఇంతకుముందు 50 యూనిట్స్ వాడుకుంటే రూ. 40 ఛార్జ్ చేసేవారు. ఇప్పుడు 50 యూనిట్స్ వరకు రూ. 40 ఉంది. కానీ 51వ యూనిట్ కాల్పుతే గతంలో రూ. 41.20 పైనలు ఛార్జ్ చేయగా, యిప్పుడు రూ. 61.20 పైనలు ఛార్జ్ చేస్తున్నారు. ఒక్క యూనిట్ అదనంగా కాల్పినందుకు రూ. 20 ఎక్కువ కట్టవలసి వస్తోంది. గతంలో 100 యూనిట్స్ కాల్పుతే రూ. 100 కట్టవలసి ఉండేది. 101 యూనిట్స్ కాల్పుతే రూ. 101.65 పైనలు కట్టవలసి వచ్చేది. నేడు 101 యూనిట్స్ కాల్పుతే రూ. 166.65 పైనలు ఛార్జ్ చేస్తున్నారు. అంటే రూ. 65 అదనంగా కట్టవలసివస్తుంది. ఇంతకుముందు 200 యూనిట్స్ విద్యుత్తు వాడుతే రూ. 265 కట్టేవారు. ఇప్పుడు రూ. 330 ఛార్జ్ చేస్తున్నారు. రూ. 65 ఎక్కువ అవుతోంది. డొమెస్టిక్ కంజంక్షన్ విషయంలో విద్యుత్ ఛార్జీలు మితిమీరి పెంచడం జరిగింది. అంతేకాకుండా 3 నెలల అడ్వాన్సు కూడా కలెక్టు చేస్తున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రంలోనే ఏడు కోట్ల జనాభా పైన ఏదో విధమైన భారంపడే విధంగా పన్నులు వేయడం జరిగింది. హౌస్‌ఫెషన్ ట్యాక్స్, టర్నోవర్ ట్యాక్స్, బీయ్యం ధర పెంపుదల, ఈ విధంగా ట్యాక్సులు ఎన్నో వేయడం జరుగుతోంది. అధ్యక్షా, తమకు కూడా తెలుసు. రైతుల దగ్గర 1 వాచ్‌

మోటార్ వుంట గతంలో రూ. 50, 10 హెచ్‌పి మోటార్ వుంట రూ. 500 ఛార్జ్ చేసేవారు. ఈ రౌండు రూ. 4,500 ఛార్జ్ వేస్తున్నారు. రూ. 4,000 అదనపు భారం రైతుల మీద పడుతున్నది. ఈ విధంగా పన్నులు రైతుల మీద, వారిజనులు, గిరిజనులు, బలహీన వర్గాల వారిపైన పడుతోంది. కార్మికులపైన, ఉద్యోగస్థులపైన కూడా భారంపడుతోంది.

వాటర్ సెస్ ఎకరానికి రూ. 750 చేశారు. పంటలు పండించే రైతుకు వెయ్యి రూపాయల ఆదాయంవస్తే, పన్నులన్నీ కలిపి పశుభుత్వానికి రూ. 2,000 వరకు రైతు కట్టవలసి వస్తోంది. వేపలు, రొయ్యల చెరువుల మీద రూ. 1,000 నీటి తీరువా వసూలు వేస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు రాష్ట్ర చరిత్రలో - నేను 18 సంవత్సరాలుగా ఎంపీలగా ఉన్నాను - గత 47 సంవత్సరాల కాలంలో ఎవరూ ఎప్పుడూ ఇంత మొత్తంలో పన్నులు వేయలేదు. ఈ ఘనత చంద్రబాబునాయుడుగారికి, అశోక్ గజపతిరాజుగారికే దక్కుతుంది.

ఇండస్ట్రీస్ విషయం తీసుకుందాము. నీరుద్యోగుల విషయంలో పశుభుత్వం ఈ బడ్జెటులో నీరుద్యోగ నిర్మూలన కొనసాగి తీసుకునే చర్యలను గురించి ఎక్కడా నిర్మూలనగా చెప్పలేదు. గామీణ ప్రాంతాలలోని అనే ఆర్గనైజిడ్ వర్కర్స్ గురించి నీన్నే మాట్లాడడం జరిగింది. బీహెచ్‌యియల్, హెచ్‌యింటి వంటి సంస్థలలో పని చేసే ఆర్గనైజిడ్ లేబర్ 10 లక్షలమంది వుండగా, అనే ఆర్గనైజిడ్ లేబర్ 190 లక్షల మంది, మొత్తం 2 కోట్ల మంది లేబర్‌ర్స్ వున్నారు. ఈ యొక్క అనారగనైజిడ్ లేబర్ కొరకు గత పశుభుత్వం కనీస వేతనాలను ఏర్పాటు చేసింది. 1992లో ఎన్ని యిబ్బందులు ఏర్పడినప్పటికీ, వేరికి కరువు భత్యం లభించే విధంగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందనే విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మేము కరువు భత్యం జీవో తీసుకువచ్చాము. ఈ తరువాత యాజమాన్యాల వారు ప్యాక్‌కోర్సుకు, సుప్రీం కోర్టుకు పోవడం జరిగింది. అనే ఆర్గనైజిడ్ సెక్టార్‌కు కోర్సులు న్యాయం చేశాయి. కోర్సులు, అప్పుడున్న గవర్నమెంట్ న్యాయం చేయగా, ఇప్పుడున్న గవర్నమెంట్ మినీమం వేజెస్ యివ్వడం లేదని పియఫ్, ఇయస్‌బి కట్ చేయడం లేదని చెప్పడం అశ్వర్యకరంగా వుంది. అనే ఆర్గనైజిడ్ సెక్టార్‌లో జీడ్ కార్మికులు, వేసేత కార్మికులు మొదలైన వారున్నారు. మత్స్య కార్మికులు, సినిమా ఫీయిల్డర్స్, పని చేసేవారు, ఎగ్రికల్చర్ లేబర్, రైతు కూలీలు ఎంతోమంది వున్నారు.

12.50 వెట్టి చాకిరీ చేయించిన దానికి రూ. 100 ఇవ్వాలని యాజమాన్యాన్ని అడిగే ధ్వేర్యం వుంటుంది. లేదు. వారు అనే ఆర్గనైజిడ్ సెక్టార్, లేబర్ ఆఫీసర్స్, అసెస్మెంటు లేబర్ ఆఫీసర్స్ ఎవరు అయితే అథారిటీ వున్నారో, వారు క్లెయిమ్ చేసి డబ్బులు యిప్పించడం లేదు. అటువంటిది కూడా లేబర్ డివార్మెంటు చేయకుంటే, కనీస వేతనాలు ఇవ్వకుంటే, ఏ విధంగా రాష్ట్ర పశుభుత్వం నడుస్తుందో అర్థం చేసుకోవాలి. వారు కష్టపడిన తరువాత వారికి జీతాలు దొరకడం లేదు. సర్వేన న్యాయం చేశారప్పటికీ ఎక్కడి పశుభుత్వమో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. సార్, లక్ష కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి యీ 5 సంవత్సరాలలో నేను తీసుకువస్తానని అన్నారు.

ఈ రాష్ట్రాన్ని జపాన్‌లాగా తీర్చిదిద్దుతానని చెప్పారు. రాష్ట్ర పరిస్థితి యీ విధంగా వుంటే, (కొన్ని సెకండ్లు యీ సందర్భంగా కరెంటు వోయింది.) అసెంబ్లీలో కరెంటు వోతుంటే ఇంక ఇండస్ట్రీస్‌కు కరెంటు ఏ విధంగా సప్లయ చేస్తారు? లక్క కోట్లు ఎక్కడ నుంచీ తెస్తారు? ఇప్పటికప్పుడు ఎంత పెట్టారు? వాగ్దానాలను చూసి చాలా మంది ప్రజలు నమ్మకారు. వారి మాటలను విన్నారు. ఈ రోజు ఇండస్ట్రీస్‌కు ఎటువంటి నౌకర్యాలు లేవు. ఏ విధంగా వుండాలి? ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ అయితే ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయి. స్వయం ఉపాధి కల్పన క్రింద బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందుతాయి. సామాజికంగా కొన్ని ప్రాంతాలను శాంతిభద్రతల విషయంలో చక్కదిద్దుతాను అన్నారు. ఎక్స్‌ప్రెమిస్సు వున్నారు. అన్‌ఎంప్లాయిడ్ అన్నారు. వారి గురించి మేరు చేసేది ఏమిటి? ఒక్కమాట కూడా బడ్జెట్‌లో మాట్లాడలేదు. రోడ్ల పరిస్థితి యీ రాష్ట్రంలో ఎంతో అధ్వాన్నంగా వుంది. సార్, మొన్న మేము విజయవాడ నుండి భీమవరం వెళితే, ఒక 20 కి.మీ. వోవాలంటే 4 గంటలు పట్టింది. ముఖ్యమంత్రిగారూ, మేకు సర్వేక్షిక్ విజిట్ అక్కడ చేయండి? అక్కడ చూడండి? ఈ రోజు రోడ్ల పరిస్థితి ఎలా వుందో మేరు ప్రాక్టికల్‌గా భీమవరం - మచిలీపట్నం రోడ్డును చూడండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- మేరు భూములను కబ్జా చేస్తున్నారు

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- ఇప్పటికే ఉన్న భూములను అమ్ముకుంటున్నారు. కబ్జా నేను చేస్తుంటే గాబులు పెట్టుకుని కూర్చున్నావా? నేను మాట్లాడిన తరువాత వారిని మాట్లాడమనండి?

(ఇంటరప్షన్స్)

శాంతిభద్రతల విషయంలో పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు జోపులను చూస్తే

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి కె. ప్రతిభాభారతి:- అధ్యక్షా, యిది ఏమిటి, బేడెస్ అంటే అంత చురుకైన?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి:- బేడెస్ అంటే నాకు చాలా గౌరవము ...

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మహిళాసభ్యులను హాం మినిస్టరుగారికి అరెస్టు చేసే అవకాశం లేదా సార్? గాబులు వుంటాయి కాబట్టి అరెస్టు చేసే అవకాశం వుండదా? కాబట్టి మీరు ఉపసంహరించుకోండి?

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- లేడీస్ ను కింపరచాలనే ఉద్దేశ్యం నాకు లేదు. లేడీస్ కు - వారికి బాధ కలిగితే క్షమించాలి. మాధవరెడ్డిగారిని అన్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఎన్ని ధోసిడిలు జరిగినా, ఎన్ని మర్డర్స్ జరిగినా, కంట్రోలు చేయడానికి పోలీసువారికి సర్వేన ఎక్స్ ప్లెమెంటు లేదు అనే చెబుతున్నాను. వారికి సర్వేన ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లేదు. వారు చాలా ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. శాంతిభద్రతలు బాగా వుండాలంటే ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ బాగా వుండాలి. సెప్టెంబరులో ముఖ్యమంత్రి కాగానే చంద్రబాబునాయుడుగారు పృజల వద్దకు పాలన అని రాష్ట్రంలో ఎన్నికల్లో ఓట్లు ఏ విధంగా పోందాలో అని యీ కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో శాసనసభ్యులు, మంత్రులు వున్నారు. ఇంతకు ముందు చెప్పారు మీరు. పృజల వద్దకు పాలన అనేది ఏదీ అయితే వుందో, దానిలో పృజాపృతినిధులు వున్నారు వారిని కాదని కొద్దిమంది అధికారులను అక్కడ పెట్టి, నోడల్ ఆఫీసర్స్ ను పెట్టి అధికారం అంతా వారి చేతుల్లో కేంద్రీకరించారు. పృజాపృతినిధుల మాట వినకుండా వారు కార్యక్రమాలు చేయకుండా పృజల్లో వారికి పెట్టే పేరు రావాలనే ఉద్దేశ్యంతో ముఖ్యంగా వేరే పార్టీ వారిని, కాంగ్రెసు పార్టీ వారిని, ఎలక్టు అయినవారిని, పృజాపృతినిధులను, మునిసిపల్ షెర్మన్స్ ను, మండల అధ్యక్షులను, కాదని నిర్ణయం తీసుకుంటున్నారు. రాజ్యాంగం ప్రకారం ఎంపిలు, ఎంఎల్ఏలు, క్యాబినెట్ వుండి, ముఖ్యమంత్రిగారు వున్నారు డెసిషన్ తీసుకుంటారు, తరువాత ఎగ్జిక్యూటివ్ వుండి అమలు చేయడానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ వారు వచ్చి నిర్ణయాలు చేయడం ఏ విధంగా వుంటుంది? రెండుసార్లు మూడుసార్లు పృజలవద్దకు పాలన చేశారు. నాలుగవసారి పోలేదు. ఎన్ని పనులు చేశారు? ఎన్ని చేయగలిగారు? ఎంత ఎమౌంటు కేటాయించారు? ఇక్కడ జీతాలు యివ్వడానికి డబ్బు 1.00 లేదు. 'పృజల వద్దకు పాలన' 'శ్రమదానం' పేరుతో పార్లమెంట్ ఎలక్షన్స్ కంటే ము. ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు పృజల దగ్గర తిరగడం జరిగింది. ఇక్కడ నుండి ముఖ్యమంత్రిగారు వారం రోజుల పర్యటన కోసం శ్రీకాకుళం పోగా, ఆయన వెంట అధికారులు అందరూ పోయారు. వేరంతా ఎక్కడికి పోయారంటే 'శ్రమదానం', 'పృజల వద్దకు పాలన' కొరకు పోయారని చెబుతున్నారు. ఆఫీసర్స్ పోయినందుకు టిఎ, డిఎ, ఇతర ఖర్చులు అంతా కలిపి ఎంతయింది? ఆ డబ్బే వుంటే కొన్ని పనులన్నా పూర్తయి వుండేవి. శ్రమదానం పేరుతో రాష్ట్ర ఛీఫ్ సెక్రటరీ ఏమీ చేస్తున్నారంటే, ఫ్లెక్స్, దుమ్ము దులుపుతున్నారు అదే ఆయన రోజుకు ఎనిమిది గంటలు ఆఫీసులో పని చేస్తే సమయం సర్దివీయిగాం అయి వుండేది. ఆయనకు రూ. 20 వేల దాకా జీతం వుంటుంది. దుమ్ములు దులిపే పని రూ. 1000 దాకా క్యాబువల్ లేబర్ కు యిచ్చినా నెలంతా పని చేస్తారు. ఆడిమిబ్లీ డ్యాం దగ్గర శ్రమదానం చేయమనండి. ఈ డ్యామ్ కు సంబంధించిన పేపర్స్ మన సీయస్ అడుగుతే యివ్వలేదు. వారు అక్కడ శ్రమదానం చేసి డాక్యుమెంట్స్ తీసుకువస్తే సరిపోయేది. ముఖ్యమంత్రిగారిని శ్రమదానం ద్వారా ఆడిమిబ్లీ పనులు ఆపించమనండి.

సాధారణ వర్ష: (రెండవరోజు)

అటువంటి పనులను చేయమనండి. ముఖ్యమంత్రిగారు రాష్ట్రాభివృద్ధి కార్యక్రమాలను తీసుకోవాలి. ఎలక్షన్స్‌ను దృష్టిలో వుంచుకొని శ్రమచానం, ప్రజల వద్దకు పాలన వెళ్లు వెప్పి, ప్రజలకు తప్పుడు వాగ్దానాలు చేస్తూ, మోసం, దగా చేసి ఓట్లు సంపాదించి, ఆ తరువాత మరీపోవడం జరిగిందనేది తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఈనాడు ప్రతి వస్తువు మీద పెంచిన ధరల వల్ల ప్రజలు యిబ్బందులు పడుతున్నారు. మొదటి కేంద్రప్రభుత్వం పెట్రోల్ ధరను 25 శాతం పెంచింది. డిసెల్, గ్యాస్ ధరలను కూడా పెంచింది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కూడా ఈ పెరుగుదల వల్ల సుమారు రూ. 155 కోట్ల ఆదాయం పెరిగినట్లు అశోక్ గజపతిగారు చెప్పారు. పన్నులు పెరుగుతున్నాయే తప్ప ప్రజలు ఆదాయం పెరగడం లేదు. ఉద్యోగాలు లేవు. సివిల్ సర్వీసు పెరుగుతోంది. ఈ విధంగా పన్నులు వేయడంవల్ల, ప్రజల పైన రోజురోజుకూ పన్నుల భారంపడుతోంది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ముఖ్యంగా నాలుగు విషయాలు చెప్పి, వాగ్దానాలు చేసి అధికారంలోకి వచ్చింది. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం, 1 పాచ్‌పి మోటార్ వుంటే రూ. 50 వసూలు, సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధం అమలుజరపడం, ప్రజల పైన కొత్త పన్నులు వేయకుండా వుండడం. ఇప్పుడేమో ప్రజల దగ్గరకు పోయాము. అదే యిదే అని చెబుతున్నారు. మద్యపాన నిషేధం విషయంలో ఈమధ్యనే అశోకగజపతి రాజుగారు స్వేచ్ఛమెంటో యివ్వడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో 23 కోట్ల లీటర్ల లిక్కర్ కానేయండి. ఐయంయఫ్‌యల్ కానేయండి నిషేధానికి ముందు కంజమ్మన్ వుండేదని, నిషేధం తరువాత 50 లక్షల లీటర్లని చెప్పడం జరిగింది. కమిషనర్ దిశ్చరెడ్డిగారు, పోలిసీజన్ పెట్టిన తరువాత 3 కోట్ల లీటర్ల ఐయంయఫ్‌యల్ కంజమ్మన్ రాష్ట్రంలో వున్నట్లు చెప్పడం జరుగుతోంది. ఎంత మద్యం ఎక్కడెక్కడ అమ్ముడుపోతోంది అనేది మంత్రులందరికీ తెలుసు. 23 కోట్ల లీటర్ల ఐయంయఫ్‌ఎల్‌లో 16 కోట్ల లీటర్ల సారా ఆ రోజుల్లో అమ్మేవారు. 7 కోట్ల లీటర్ల ఐయంయఫ్‌యల్ కంజమ్మన్, విస్కీ, బ్రాండ్ కంజమ్మన్ వుండేది. ఈనాడు రాష్ట్రంలో మూడు కోట్ల లీటర్ల ఐయంయఫ్‌యల్ కంజమ్మన్ వుందంటే ఎంతగా పెరిగిందనేది తెలుస్తోంది. ఆ రోజుల్లో రూ. 150 కి బాటిల్ దొరికేది. 750 మీల్స్ లీటర్ల రూ. 150 కి, ఒక బాటిల్ చొప్పున అమ్మేవారు. ఈనాడు 750 మీల్స్ లీటర్ల రూ. 450 కి అమ్మడం జరుగుతోంది. ఇంత ఆదాయం వస్తున్నప్పుడు అదంతా ఎక్కడకు పోతోంది? ఎవరి జేబుల్లోకి పోతోందో ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- (addressing Sri P. Janardhan Reddy) He has made an observation on what I had said as a statement. He has also given some calculations. Fundamentally he has forgotten onething. In my statement itself I had talked about the fermented and distillery breweries. I do not know whether he has understood the difference. He is talking about only distillery breweries. What about the fermented

brewery? Where does this fermented brewery is going? He may kindly enlighten us on that subject.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- లిక్కర్ ఫెర్మెంటేషన్ గురించి మీరు చెప్పింది?

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అది ఆయనకు బాగా తెలుసు. ఆయన ఒకసారి చెప్పిందే ఆయన మార్పుకుంటున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో అభివృద్ధిగా మద్యాన్ని నిషేధించడం జరిగిందే తప్ప అనభివృద్ధిగా ఎక్కడబడితే అక్కడ, ఎప్పుడుబడితే అప్పుడు అమ్ముతూ వున్నారు. ఇది పూర్తిగా మంతులకు, ఎంఎల్ఏలకు సంబంధం వుండే, ఇవన్నీ జరుగుతున్నాయనే విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఒక్క సంవత్సరంలోనే ఎంతమంది కమిషనర్స్ ఫ్రంట్ అయ్యారో చెప్పండి? గట్టిగా పని చేసే వారిని ఎందుకు మారుస్తున్నారు? దినేశ్ రెడ్డిని ఎందుకు ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు? ఐయంయఫ్ యల్ వుంటుందని ఒకరు, తేసివెస్టారని మరొకరు, ఎంఎల్ఏలు, మంతులు తొక రకంగా స్టేట్ మెంట్స్ యిస్తున్నారు. మెడికల్ పర్మిట్స్ క్యాన్సిల్ చేయడం తప్పని ఒక మంత్రి చెప్పారు. మరొక మంత్రి ఐయంయఫ్ యల్ తేయకపోతే బాగుంటుందని చెప్పాడు. ఎక్స్ యుక్ మినిస్టర్ గారు పూర్తిగా అమలుకావాలంటే యింటింటికి ఒక కాన్సెంటును పెట్టాలని చెప్పారు. వారికే చిత్తుతుద్ది లేదు. ఈనాడు గవర్నమెంట్ కు రావలసిన డబ్బు ఎవరి పాకెట్ లో వుందంటే, ఎవరయితే తమ అజమాయిషీలో నడుపుతున్నారో వారి పాకెట్ లోకి వోతోంది. ఈనాడు మాటల్లోనే మద్యనిషేధం. మీల్క్ ప్యాకెట్ అయినా ఆరు గంటలకు రావలసింది ఆలశ్యం అయితే ఆరున్నర గంటలకు వస్తుందేమోనాని, ఒక బాటిల్ ఆర్డర్ యిస్తే ఆరు గంటలకు యివ్వమంటే ఐదున్నర గంటలకే డెలివరీ చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి తెలియదా? ఎందుకు చర్యలు తీసుకోవడం లేదు? ఎందుకు అరెస్టు చేయడం లేదు? ఎందుకు మాజీమాటికి కమిషనర్స్ ను, గట్టిగా పనిచేసే వారిని ఫ్రంట్ చేస్తున్నారు? మద్యనిషేధం విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం పని తీరు ఈ విధంగా వుందనే విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

కృష్ణానదీ జలాలను గురించి ఇదివరకే చెప్పాను. కృష్ణా జలాలు నల్గొండ, రంగారెడ్డి డిల్లాలకు, వౌడరాబాదుకు రావాలి. మనకు తాగునీరు, సాగునీరు అందించిన తరువాతనే మద్రాసుకు నీరు యివ్వాలి. గామాలో పొబ్బెక్కెడ్ వాటర్ సప్లయ్ స్కేమ్ ఖచ్చితంగా అమలుకావాలి.

1-10 | ఎడ్యుకేషను విషయానికొస్తే, ఎంసెట్, పేపర్స్ లీకయ్యాయి. తిరుపతిలో మ. లీకయ్యాయని సిబిసిఐ వారు చెప్పారు. అయితే రాష్ట్రం మొత్తం అంతా ఎందుకు కేస్సిల్ చేయాలి? ముఖ్యమంత్రి పేజీ నుంచి అక్కడకు ఫోన్లు పోయాయి.

ముఖ్యమంత్రిగారితో సంబంధం వున్నవాళ్ళకి ఈ ఎంసెట్, లీకేజీలో పాత్ర వుంది. జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్ పెట్టింపమనండి, మేము పూవ్ చేస్తాం. న్యాయవిచారణ జరిపించండి. రాష్ట్రం, మొత్తం మీద కేస్సిట్ చేయడం వల్ల విద్యార్థులకు చాలా యిబ్బంది కలిగింది. ఎంసెట్, లాసెట్, ఎడ్సెట్ వేపర్లు లీకయ్యాయి. లాసెట్ కన్వీనరు నాగేశ్వరరావు వుంటే ఆయన సస్పెండు చేసి, బాబాఖాన్ గారు వారికి సంబంధించిన వ్యక్తిని పెట్టింపమని ఎపాయింటుమెంటు యిచ్చారు. వీటి మీద జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్ పెట్టింపండి, మేము పూవ్ చేస్తాం. రాష్ట్రంలో తిద్యార్థులకు వీర్యమీద నమ్మకం వోతోంది. తల్లిదండ్రులు పిల్లల్ని బయట వదిలిపించుకుంటున్నారు.

పాదరాబాదులో ఉస్మానియా, గాంధీ ఆసుపత్రులు, విశాఖపట్నంలో ఆసుపత్రి గవర్నమెంటు అధ్వర్యంలో పనిచేస్తున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇన్స్పెక్షనుకు వెడితే డాక్టర్లు లేరన్నారు. డాక్టర్లు కంటే ముందు అక్కడ మందులున్నాయో లేవా చూడలేదు. ఆ విధంగా అడిగివుంటే బాగుండేది. మమ్మల్ని గానీ, సిటీ ఎమ్యెల్యెంసు గానీ తీసుకువెడితే చెబుతాము. గాంధీ, ఉస్మానియా ఆసుపత్రులలో మందులు లేవు. ఇది ఇలా వుంటే, వేషంబు ఒక్కొక్కరూ రూ. 2 చెల్లింపాలని, రక్తపరీక్ష, మూత్రపరీక్ష చేయించుకునేవారు ఛార్జీలు కట్టాలని అంటున్నారు. ఆ ఆలోచన విరమింపకోవాలని కోరుతున్నాం. ప్లెవేటు నర్సింగు హోంలు, కోట్లాది రూపాయలు విలువైన ఎక్స్పీమెంటును బయటిదేశాల నుంచి తెచ్చుకొని, ఎక్స్పెజు డ్యూట్ లేకుండా మాఫీ చేయించుకుంటున్నారు. వేదప్రజలకు, తెల్ల కార్డులున్న వారికి 15 శాతం మందికి ఈ ఆసుపత్రులలో వైద్య సౌకర్యం కల్పించాలి. రాష్ట్రంలో వున్న ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులన్నింటిలో మందులు దొరికేటట్లు చూడాలి. కొన్ని ఆసుపత్రులలో డాక్టర్లు లేరు.

ఎలక్షన్ కు ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు కోటి ఎకరాల వరకూ అటవీ భూములను నిరుద్యోగ యువతకు పంపిణీ చేస్తామని అన్నారు. కానీ యిప్పటివరకూ దీని మీద ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. కోటి ఎకరాల అటవీ భూములను పంపిణీ చేస్తామని చెప్పి, మాట మార్చి 35 లక్షల ఎకరాల భూముల్ని ఉమ్మడి అటవీ యాజమాన్య పథకం ద్వారా పంపిణీచేస్తామని ప్రకటించారు. సుమారు రూ. 100 కోట్లు కేటాయిస్తామని చెప్పి, రూ. 10 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. వరల్డు బ్యాంకు ద్వారా ఈ అటవీ భూముల్ని అభివృద్ధి చేయాలని రూ. 353 కోట్లు మంజూరు అయితే, 1994లో రూ. 30 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, ఈ రోజు హరిజన, బలహీనవర్గాల అధికారుల పైన ప్రభుత్వ ప్రవర్తన చూస్తే బాధాకరంగా వుంది. గౌతంకుమార్ అనే ఆయన బొబ్బిలిలో కమీషనరు. ఆయన ముఖ్యమంత్రిగారికి దగ్గర. ఆయన స్నేహితులు అనేకమైనా కమీషనరును హరిజనుడైనందున కులం వేరు పెట్టి తిట్టడం జరిగింది. ఆయన ఫేఫ్ సెక్రటరీగారికి తెలిసి యిస్తే దాని మీద చర్య తీసుకోలేదు. ఎంక్వయిర్ చేయలేదు. సి.ఎస్.గారు పట్టించుకోలేదు. మేము కూడా తెలిసి రాయడం జరిగింది. వెంటనే ఆయనను సస్పెండు చేయమని, జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్

పెట్టుమని అడిగేము. అయినా చర్యలు తీసుకోలేదు. ఆయనను బ్యాన్సువోర్డు డిపార్టుమెంటు నుంచి వేరే డిపార్టుమెంటుకు పంపించాలని మాన్యువారు.

ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజలకు చేసిన వాగ్దానాలను నిలబెట్టుకోలేదు. 20 సంవత్సరాల పాటు జ్యోతిబసులాగా ముఖ్యమంత్రిగా వుంటామంటున్నారు. వేరీ పరిపాలన అర్థం అవుతోంది. డిక్టేటరుగా వ్యవహరించి, ఎవరు నోచు తేరిచినా మూయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను చంపించి, పరిపాలించాలని వుద్దేశం వుంది. వేరే ఏమీ లేదు.

ఈ రోజు రెవెన్యూ లోటు రూ. 604 కోట్లు వున్నది. రెవెన్యూ సుమారు రూ. 11,450 కోట్లు అని, ఖర్చు సుమారు రూ. 12,056 కోట్లు. సుమారు రూ. 227 కోట్ల లోటు బడ్జెటును వారు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ఇప్పటికి వారు మూడు వేల కోట్ల రూపాయల పన్నులు వేయడం జరిగింది. ఈ లోటు భర్తీకి ప్రజల మీద పన్నులు వేయాలని అశోకగజపతిరాజుగారి ఉద్దేశమే తప్ప వేరే ఏమీ లేదు. సామాన్యునిపైన రెండుసార్లు పన్నులు వేశారు. గత ప్రభుత్వంలో రూ. 1500 కోట్లకు వేశారు. మళ్ళీ యిప్పుడు వేశారు. అశోకగజపతిరాజుగారు ప్రవేశపెట్టినది ప్రజల బడ్జెటు కాదు, ప్రజా వ్యతిరేక బడ్జెటు రైతులకు హరిజన, గిరిజనులకు, బలహీనవర్గాలకు వ్యతిరేక బడ్జెటు ఇంతకు ముందు రైతులకు, హరిజన గిరిజనులకు, బలహీనవర్గాలకు వ్యతిరేక బడ్జెటు. ఇంతకు ముందు చేసిన పన్నులను ఉపసంహరించుకోమని, ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానాలను నిలుపుకోవాలని కోరితే దానిని మనిషాని మారేడు కాయ చేశారని మనవిచేస్తున్నాను. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చేక యిటువంటి బడ్జెటు ఎప్పుడూ పెట్టలేదని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇది అన్యాయమైన బడ్జెటు. దీని వలన ప్రజలకు నష్టం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

1.20 | శ్రీ సిపావ్. రాజేశ్వరరావు (నీరిసిల్ల):- అధ్యక్షా, గౌరవ ఆర్థిక శాఖామంత్రులు మ. ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు ప్రసంగాన్ని బాలా బాధ్యతగా పరిశీలించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యల పట్ల వివరణ యివ్వడం, ఆ సమస్యల పరిష్కారానికి అలోచన చేయడం, తద్వారా అంకెలలోకి వచ్చి, కేవలం కొన్ని అంకెలు చూపించి, భవిష్యత్తు గురించి ప్రజలకు అశలు కల్పించడం జరిగింది. ఆ విధంగా బడ్జెటులో కొత్తదనం వున్నదన్నది వాస్తవం. బడ్జెటు అంటే ఆదాయము, వ్యయమూ చూపించడంలాంటిది. ఇది వాస్తవం. ఆదాయం, వ్యయం చూపించారు. ఆ లెక్కలలో మౌరబాట్లు ఏవైనా వుంటే సవరించుకోవచ్చు. కానీ శాసనసభలో బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టేటప్పుడు, ఏ ప్రభుత్వమైనా వచ్చే సంవత్సరకాలంలో రాష్ట్రం యొక్క సర్వతోముఖాభివృద్ధికి అవసరమైన కార్యక్రమాలను చేపట్టి, సాధించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నామని, ఆ వ్యూహాన్ని చూపించాలి. వ్యూహాన్ని చూపించారా? దీనిని పరిశీలిస్తే, ఉపన్యాసం బాగుంది కానీ వ్యూహం మాత్రం లేదు. వ్యూహం లేకుండా, భవిష్యత్తు గురించి ఒక ప్రత్యేకమైన

సాధారణ చర్చ: (రెండవరోజు)

ప్రజాశక్తి లేకుండా, చేయాల్సిన కర్మవా్యాన్ని చూపించకుండా వారి ఉపన్యాసం పూర్తిగా సాగిపోయింది. ముఖ్యమైన లోపం అదే. ఈ కాలానికి, బ్రిటిష్ కాలానికి బడ్జెటులో భేదా ఏమిటంటే, బ్రిటిష్ వారి కాలంలో ఏ సంవత్సరం బడ్జెటు ఆ సంవత్సరానికి కాదు. ప్రజాశక్తికాబద్ధమైన భారతదేశంలో పంచవర్షప్రజాశక్తి అనేది ప్రధానం. 5 సంవత్సరాల దృష్టి, అవగాహన ఉండాలి. సన్నాహం ఉండాలి. అది కేంద్రప్రభుత్వంలోనూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోనూ లోపింపింది. రాజ్‌యే బడ్జెటు కొత్త శకానికి నాంది అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ కొత్త శకానికి నాంది అన్నది బడ్జెటులో స్పష్టంగా కనబడలేదు. రాజకీయ విధానాలు, ఆర్థిక విధానాలు, సిద్ధాంతాలు యివన్నీ మేళవించి, రానున్న భవిష్యత్తులో వాటి కొరకు కార్యక్రమాలు లేకపోవడం చాలా పెద్ద లోటు. రాష్ట్రం యొక్క సర్వతోముఖాభివృద్ధికి మౌలికమైన సమస్యల పరిష్కారం, ఆ పరిష్కారంతో బాటు సాంఘిక న్యాయం అవసరం. అవి సమతుల్యతతో ఉండాలి. చూసుకోవడం రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఏకైక మార్గం. దానిని గురించి స్పష్టమైన అవగాహన లేకపోవడం చాలా పెద్ద లోటు. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి కే.శే. ఎన్.టి. రామారావుగారు ఆవేశంతో, అభిమానంతో "ఈ సమాజమే దేవాలయం" అని పేదవాడే దేవుడిని స్పష్టంగా చెప్పారు. మనం వీని ఆనందించాం. ఆయన మరీ మరీ చెప్పారు. అదేవిధంగా ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు కూడా పేదవాళ్లే దేవుళ్లని చెప్పారు. నాకు అభ్యంతరం లేదు. పేదవాళ్లను ఉద్ధరించడానికి, దైవసమానులుగా చెప్పడానికి మేకు హక్కు ఉంది. సంతోషం. కానీ పేదరికాన్ని మాత్రం దైవంగా మార్చకండి. పేదవాడిని దేవుడిగా శాశ్వతంగా ఉంచడం మంచిది కాదు. పేదరికం ఉన్నంతకాలం, పేదవాడిని శాశ్వతంగా దేవుడిగా చేసుకుని అధికారాన్ని శాశ్వతం చేసుకోవాలనే ఆలోచన శాస్త్రీయం కాదు. పేదరికం ఒక రకమైన జబ్బు. సంఘం స్పష్టించిన ఒక జాడ్యం. మహమ్మారి. దీనిని తొలగించాలి. పేదరికాన్ని తొలగిస్తామని, దానిని రాజకీయం చేసి, పేదవాడిని దేవుడిగా మార్చడం సరైన పద్ధతి కాదు. దాని వల్ల సమస్యలు పరిష్కారం కావు. పేదవాడిలో ఉండే మానవుడిని చూడాలి. మనలో 23 శాతమో 33 శాతమో లేక 40 శాతమో కూడా పేదవారున్నారు. కానీ వీరి పైన ఉన్నవారు మాత్రం ఏమి మెరుగుగా ఉన్నారు? పేదవాళ్లు కాకపోయినా వారికి కూడా విద్య, వైద్యం అనేక సమస్యలున్న మధ్య తరగతి వాళ్లు వారు. పేదరికాన్ని తొలగించడానికి బృహత్పరమైన కార్యక్రమాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక దృక్పథంతో, ఒక ఆలోచనా విధానంతో ప్రవేశపెట్టకపోతే సమస్య పరిష్కారం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక వ్యూహం అవసరం. అది లేకపోవడం లోటు.

అంకెల విషయానికి వస్తే, కొత్తగా విధానాలు లేవు. వనరుల విషయంలో యిటీవల పెంచుకున్నవి లెక్కలలో పెడితే రెవెన్యూ ఆదాయం రూ. 11,451.63 కోట్లు అనేది మేకు తెలుసు.

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned to meet again at 8.30 AM tomorrow.

(The House was adjourned at 1.30 PM to meet again at 8.30 am on 28.8.1996)

8. ప్రభుత్వ బిల్లులు: .. 474
1. 1996, ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక శాసనాల
(సవరణ) సవరింపు బిల్లు .. 474
-(ప్రవేశపెట్టబడినది)
2. 1996, ఆంధ్రప్రదేశ్ పురపాలక సంఘాల
(రెండవ సవరణ) బిల్లు .. 475
-(ప్రవేశపెట్టబడినది)
3. 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థ
(సవరణ) బిల్లు .. 475
(1996 సం.పు 13వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)
(సెలక్టు కమిటీకి నివేదించడమైనది)
4. 1996, హైదరాబాద్ నగరపాలక సంస్థల
(రెండవ సవరణ) బిల్లు .. 484
(1996 సం.పు 14వ నెం. ఎల్.ఎ. బిల్లు)
-(ఆమోదించబడినది)
9. 1996-97 సం.నకు బడ్జెట్‌పై సాధారణ చర్చ .. 494
-(రెండవరోజు)

"Published under Rule 310 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly and printed at the Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad."